

Νόμος 4152/2013

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4152

(ΦΕΚ Α' 107/09-05-2013)

Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1.

Παράβολα - Τέλη - Συμμετοχή του Δημοσίου στα έσοδα - Φόροι

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ Ν.Δ. 356/1974, Ν. 2238/1994, Ν. 2859/2000

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.1.: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ

1. Οι ληξιπρόθεσμες έως την 31.12.2012 οφειλές, που είναι βεβαιωμένες στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και στα Τελωνεία του Κράτους σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Ν.Δ. 356/1974), δύνανται, κατόπιν αίτησης των οφειλετών πριν Ήα.2τά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής αυτών και εφόσον συντρέχει πραγματική οικονομική αδυναμία και δυνατότητα τήρησης προγράμματος δόσεων να ρυθμίζονται έως και σε σαράντα οκτώ (48) ισόποσες μηνιαίες δόσεις και πάντως όχι πέραν της 30.6.2017 και να καταβάλλονται ως εξής:¹

α) με απαλλαγή από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον η καταβολή πραγματοποιηθεί εφάπαξ έως και την 30.6.2013,

---

¹[Προσθήκη 4514/2018, Άρθρο 114](#)

β) με απαλλαγή ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, εφόσον η υπαχθείσα στη ρύθμιση οφειλή εξοφληθεί έως και την 30.6.2014,

γ) με απαλλαγή ποσοστού τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, εφόσον η υπαχθείσα στη ρύθμιση οφειλή εξοφληθεί έως και την 30.6.2015,

δ) με απαλλαγή ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, εφόσον η υπαχθείσα στη ρύθμιση οφειλή εξοφληθεί έως και την 30.6.2016,

ε) με απαλλαγή ποσοστού εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, εφόσον η υπαχθείσα στη ρύθμιση οφειλή εξοφληθεί έως και την 30.6.2017.

Ως προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής για την εφαρμογή των ως άνω απαλλαγών λογίζονται σε κάθε περίπτωση οι προσαυξήσεις όπως έχουν διαμορφωθεί την 1.1.2013.

στ) Οι οφειλέτες πρέπει να έχουν υποβάλει τις φορολογικές τους δηλώσεις, καθώς και να είναι ενήμεροι για τις οφειλές τους με ημερομηνία καταβολής από την 1.1.2013.

Σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως ποσού οφειλής χορηγείται η ρύθμιση μόνο εφόσον ο αιτών αποδεικνύει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στο ύψος της μηνιαίας δόσης.

2. Κατ' εξαίρεση, τα φυσικά πρόσωπα μη επιτηδευματίες οι οποίοι αδυνατούν να ανταποκριθούν σε πρόγραμμα δόσεων της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου, έχουν τη δυνατότητα να εξοφλήσουν σε περισσότερες ισόποσες μηνιαίες δόσεις χωρίς όμως το ευεργέτημα της απαλλαγής των προσαυξήσεων ανάλογα με τα εισοδήματά τους. Για ποσό βασικής οφειλής άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ απαιτείται η προσκόμιση στοιχείων που αποδεικνύουν ότι δεν δύνανται να αποπληρώσουν την οφειλή τους αλλά μπορούν να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένο πρόγραμμα δόσεων.

3. Η υπαχθείσα στη ρύθμιση βασική οφειλή από την 1.1.2013, επιβαρύνεται με προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής οι οποίες υπολογίζονται με βάση το ισχύον επιτόκιο αναφοράς για πράξεις αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά την ημερομηνία της αίτησης υπαγωγής, πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο, το

οποίο και παραμένει σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης, αντί των κατά ΚΕΔΕ προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής.²

4. Στη ρύθμιση υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων έως και την 31.12.2012 οφειλών που δεν έχουν τακτοποιηθεί κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή διευκόλυνση ή άλλη νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, ενώ δύνανται να υπαχθούν μετά από επιλογή του οφειλέτη και:

- α) βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες έως και την 31.12.2012 οφειλές που τελούν σε διοικητική ή δικαστική αναστολή, β) βεβαιωμένες έως και την 31.12.2012 οφειλές, γ) βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες έως και την 31.12.2012 οφειλές που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, των οποίων οι όροι τηρούνται, εφόσον υφίστανται και άλλες ληξιπρόθεσμες έως και την ανωτέρω ημερομηνία μη ρυθμισμένες οφειλές οι οποίες υπάγονται υποχρεωτικά,
- δ) βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες έως και την 31.12.2012 οφειλές που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, των οποίων οι όροι τηρούνται, εφόσον επιλεγεί πρόγραμμα ρύθμισης με μικρότερο ή ίσο αριθμό δόσεων.

5. Εξαιρούνται και δεν υπάγονται στη ρύθμιση:

- α) οφειλέτες των οποίων οι οφειλές έχουν υπαχθεί σε νομοθετική ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής η οποία απωλέσθη μετά την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος στη Βουλή των Ελλήνων,
- β) οφειλέτες που κατά το χρόνο υπαγωγής έχουν καταδικαστεί σε πρώτο βαθμό για φοροδιαφυγή.³

6. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση είναι απαραίτητα: α) αναλυτική δήλωση όλων των εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και τυχόν οφειλών προς τρίτα πρόσωπα, β) η διαπίστωση ότι έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις της τελευταίας πενταετίας και γ) αν οι συνολικές βασικές οφειλές υπερβαίνουν το ποσό των εβδομήντα πέντε (75.000) χιλιάδων ευρώ, η προσκόμιση στοιχείων από τα οποία προκύπτει η πρόσκαιρη οικονομική αδυναμία και η δυνατότητα τήρησης των όρων της ρύθμισης, με υπογραφή για τον έλεγχο και την πιστοποίηση αυτών από ανεξάρτητο εκτιμητή. Για

---

²[Τροποποίηση 4336/2015, Άρθρο 2](#)

³[Τροποποίηση 4174/2013, Άρθρο 74](#)

συνολικές βασικές οφειλές που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ πέραν των οριζόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προϋποθέσεων απαιτείται η πρόσθετη παροχή εγγύησης ή διασφάλισης ή εμπράγματης ασφάλειας για το σύνολο αυτών. Ανεξάρτητος εκτιμητής θα προσδιορίζει την αξία της προσφερόμενης διασφάλισης.

7. Η πρώτη δόση της ρύθμισης είναι καταβλητέα μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση, οι δε επόμενες δόσεις την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών. Η καταβολή της οφειλής δύναται να πραγματοποιείται μέσω πάγιας εντολής στους φορείς είσπραξης. Η καθυστέρηση πληρωμής μίας δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με προσαύξηση δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Η δόση αυτή με την αναλογούσα προσαύξηση πρέπει να καταβληθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας καταβολής της επόμενης δόσης.

8. Η ρύθμιση απόλλυται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής σύμφωνα με τα στοιχεία βεβαίωσης και την άμεση επιδίωξη της είσπραξής του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα, τηρουμένων και των διατάξεων περί δημοσιοποίησης ληξιπρόθεσμων οφειλών του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 (Α' 66) εάν ο οφειλέτης:

- α) δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μία δόση της ρύθμισης πέραν της μίας φοράς,
- β) καθυστερήσει την καταβολή της τελευταίας δόσης της ρύθμισης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός μήνα,
- γ) δεν υποβάλλει τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και του φόρου προστιθέμενης αξίας, καθ' όλο το διάστημα της ρύθμισης καταβολής των οφειλών του και μέχρι την εξόφλησή τους,
- δ) δεν είναι ενήμερος στις οφειλές του από την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση και μετά,
- ε) έχει υποβάλει ελλιπή ή αναληθή στοιχεία προκειμένου να του χορηγηθεί η ρύθμιση.

9. Η υπαγωγή στην εν λόγω ρύθμιση τμηματικής καταβολής και η συνεπής συμμόρφωση σε αυτή παρέχει στον οφειλέτη τα ακόλουθα ευεργετήματα:

- α) χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. μηνιαίας ισχύος, σύμφωνα με τις λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, όπως ισχύει και με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου,

- β) αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 όπως ισχύει σήμερα ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται,
- γ) αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων με την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση αφορά μόνο οφειλές που ρυθμίζονται με τις διατάξεις αυτής της υποπαραγράφου. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται,
- δ) αναστέλλεται η εκτέλεση του μέτρου που προβλέπεται από το άρθρο 7 του Ν. 2120/1993 (Α΄ 24), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 παρ. 3 του Ν. 2523/1997 (Α΄ 179).

10. Το Δημόσιο προβαίνει σε συμψηφισμό των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του Δημοσίου και μέχρι του ύψους των οφειλών του, κατά τις διατάξεις του άρθρου 83 του Ν.Δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε.

11. Το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε:

- α) να επιβάλλει κατασχέσεις και να εγγράφει υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη των συνυπόχρεων προσώπων ή των εγγυητών, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,
- β) να μην χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας στα πρόσωπα της προηγούμενης υποπερίπτωσης, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτού, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,
- γ) να δίνει εντολή παρακράτησης μέρους ή του συνόλου της χρηματικής απαίτησης του οφειλέτη κατά τρίτων προσώπων για την είσπραξη της οποίας ζητείται το αποδεικτικό ενημερότητας.

12. Τα ποσά που εισπράττονται από την παρακράτηση ποσοστού απαίτησης του οφειλέτη λόγω της χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή κατόπιν συμψηφισμού καλύπτουν δόση ή δόσεις της χορηγηθείσας ρύθμισης.

13. Η παραγραφή των οφειλών για τα οποία υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και για

ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα έτος από τη λήξη της τελευταίας δόσης αυτής.

14. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της ρύθμισης του άρθρου αυτού είναι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων ο οποίος δύναται με απόφασή του να εκχωρεί την αρμοδιότητα αυτή.

15. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται: α) οι προϋποθέσεις υπαγωγής στις ανωτέρω διατάξεις και μέσω διαδικτυακής εφαρμογής της Γ.Γ.Π.Σ., β) οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οφειλέτης που έχει υπαχθεί στη ρύθμιση δύναται να υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου, γ) τα απαιτούμενα στοιχεία, ανά ύψος βασικής οφειλής, τα οποία θα δηλώνονται ή και προσκομίζονται, καθώς και η επαγγελματική ιδιότητα των ανεξάρτητων εκτιμητών, όπου προβλέπονται, δ) οι φορολογικές υποχρεώσεις οι οποίες πρέπει να εκπληρώνονται για να μην απωλεσθεί η ρύθμιση, ε) επιπλέον όροι και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να καθίσταται ενεργή η ρύθμιση, στ) οι περιπτώσεις για τις οποίες φορολογική διοίκηση θα απαιτεί υποχρεωτικά την πληρωμή της ρύθμισης μέσω πάγιας εντολής στους φορείς είσπραξης και ζ) οι λεπτομέρειες και κάθε ειδικότερο θέμα εφαρμογής των διατάξεων της υποπαραγράφου αυτής. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου που δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της 1ης Ιουλίου 2013.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.2. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ

1. α. Οφειλές βεβαιωμένες στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Ελεγκτικά Κέντρα και τα Τελωνεία, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90, Κ.Ε.Δ.Ε.), τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170 Κ.Φ.Δ.) και τον Τελωνειακό Κώδικα, δύνανται, κατόπιν αίτησης των οφειλετών, πριν ή μετά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής αυτών, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται ως εξής:⁴

(i) σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις,⁵

---

⁴[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁵[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

(ii) σε δύο (2) έως σαράντα οκτώ (48) μηνιαίες δόσεις, εφόσον πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται από φόρο κληρονομιών, από φορολογικό και τελωνειακό έλεγχο, καθώς και για μη φορολογικές και τελωνειακές οφειλές, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στα επόμενα εδάφια.⁶

β. Ο αριθμός των δόσεων της ρύθμισης για οφειλές που ρυθμίζονται σύμφωνα με την ανωτέρω υποπερίπτωση α)⁷

(ii) σε έως σαράντα οκτώ (48) δόσεις καθορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση με βάση την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη, κατά τα επόμενα, υπό τον περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης της υποπερίπτωσης δ'.⁸

Για οφειλέτες φυσικά πρόσωπα, με βάση το μέσο όρο του συνολικού εισοδήματός τους (ατομικό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό) κατά τα τελευταία τρία φορολογικά έτη πριν την αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ή το συνολικό εισόδημα (ατομικό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό) του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση, για το οποίο έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο, και το ύψος της ρυθμιζόμενης οφειλής ως εξής:⁹

Το συνολικό εισόδημα πολλαπλασιάζεται τμηματικά με προοδευτικά κλιμακωτό συντελεστή, όπως αυτός ορίζεται στο επόμενο εδάφιο.¹⁰

Για εισόδημα:¹¹

---

⁶[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁷[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁸[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁰[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹¹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

- αα) από 0,01 ευρώ έως 15.000 ευρώ με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό (4%),¹²
- ββ) από 15.000,01 ευρώ έως 20.000 ευρώ με συντελεστή έξι τοις εκατό (6%),¹³
- γγ) από 20.000,01 ευρώ έως 25.000 ευρώ με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%),¹⁴
- δδ) από 25.000,01 ευρώ έως 30.000 ευρώ με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%),¹⁵
- εε) από 30.000,01 ευρώ έως 50.000 ευρώ με συντελεστή δώδεκα τοις εκατό (12%),¹⁶
- στστ) από 50.000,01 ευρώ έως 75.000 ευρώ με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%),¹⁷
- ζζ) από 75.000,01 ευρώ έως 100.000 ευρώ με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%),¹⁸
- ηη) πάνω από 100.000 ευρώ με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).¹⁹

Ο ανωτέρω συντελεστής μειώνεται ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων του οφειλέτη, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν. 4172/2013 (Α΄167), κατά μία (1) εκατοστιαία μονάδα για ένα (1) τέκνο, κατά δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες για δύο (2) τέκνα και κατά τρεις (3) εκατοστιαίες μονάδες για τρία (3) τέκνα και άνω. Το άθροισμα των γινομένων του εισοδήματος με τους αντίστοιχους συντελεστές αναγόμενο σε μηνιαία βάση διαιρεί το ποσό της ρυθμιζόμενης οφειλής. Ο αριθμός των δόσεων προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης αυτής, υπό τον

---

¹²[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹³[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁴[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁵[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁶[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁷[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁸[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

¹⁹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν είχε υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για κανένα από τα φορολογικά έτη που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της ικανότητας αποπληρωμής, ή έχει υποβάλει μηδενικές δηλώσεις για όλα τα έτη αυτά, χορηγείται ο μέγιστος αριθμός δόσεων, υπό τον περιορισμό του ποσού της ελάχιστης μηνιαίας δόσης. Για τον καθορισμό της ικανότητας αποπληρωμής προσμετράται το υπολειπόμενο ρυθμισμένο ποσό από ανεξόφλητες κατά τον χρόνο της υπαγωγής δόσεις ρυθμίσεων, οι οποίες χορηγήθηκαν δυνάμει των διατάξεων της υποπερίπτωσης α' (ii), στο βαθμό που ο χρόνος αποπληρωμής των δόσεων των προηγούμενων ρυθμίσεων συμπίπτει με τον χρόνο αποπληρωμής των δόσεων της ρύθμισης.²⁰

Για οφειλέτες νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, με βάση το μέσο όρο των συνολικών ακαθάριστων εσόδων των τριών τελευταίων πριν την αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση φορολογικών ετών για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ή τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση, για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, εφόσον αυτά είναι μεγαλύτερα. Τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα πολλαπλασιάζονται τμηματικά με προοδευτικά κλιμακωτό συντελεστή, όπως αυτός ορίζεται στο επόμενο εδάφιο.²¹

Για ακαθάριστα έσοδα:²²

- αα) από 0,01 ευρώ έως 1.000.000 ευρώ με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%),²³
- ββ) από 1.000.000,01 ευρώ έως 1.500.000 ευρώ με συντελεστή επτά τοις εκατό (7%),²⁴
- γγ) από 1.500.000,01 ευρώ και άνω με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Το άθροισμα των γινομένων των ακαθάριστων εσόδων με τους

---

²⁰[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²¹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²²[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²³[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²⁴[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

αντίστοιχους συντελεστές αναγόμενο σε μηνιαία βάση διαιρεί το ποσό της ρυθμιζόμενης οφειλής. Ο αριθμός των δόσεων προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης αυτής, υπό τον περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης. Σε περίπτωση που για όλα τα φορολογικά έτη με βάση τα οποία καθορίζεται η ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη έχουν υποβληθεί μηδενικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, χορηγείται ο μέγιστος αριθμός δόσεων, υπό τον περιορισμό του ποσού της ελάχιστης μηνιαίας δόσης. Για τον καθορισμό της ικανότητας αποπληρωμής λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη και οι οφειλές από ανεξόφλητες κατά τον χρόνο της υπαγωγής δόσεις ρυθμίσεων οι οποίες χορηγήθηκαν δυνάμει των διατάξεων της υποπερίπτωσης α' (ii), στον βαθμό που ο χρόνος αποπληρωμής των δόσεων των προηγούμενων ρυθμίσεων συμπίπτει με τον χρόνο αποπληρωμής των δόσεων της ρύθμισης.²⁵

Αν το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα έχει προβεί σε διακοπή εργασιών, ως συνολικά ακαθάριστα έσοδα για τον υπολογισμό του αριθμού των δόσεων λαμβάνονται υπόψη τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα, του φορολογικού έτους διακοπής εργασιών.²⁶

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται χαμηλότερος συντελεστής για νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που ασκούν αποκλειστικά ή κυρίως ορισμένες δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη κάθε πρόσφορο στοιχείο σχετικά με τους συντελεστές κερδοφορίας των δραστηριοτήτων αυτών.²⁷

Ο αριθμός των δόσεων που καθορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση για οφειλές της υποπερίπτωσης α' (ii), δεν μπορεί να είναι μικρότερος των είκοσι τεσσάρων (24), υπό τον περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης. Ο οφειλέτης μπορεί να επιλέξει την αποπληρωμή σε λιγότερες των είκοσι τεσσάρων (24) μηνιαίων δόσεων.²⁸

γ. Σε περίπτωση απώλειας της ρύθμισης, επιτρέπεται, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' και β', η υπαγωγή της ίδιας οφειλής ανά

---

²⁵[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²⁶[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²⁷[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

²⁸[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

οφειλέτη στη ρύθμιση του παρόντος για δεύτερη φορά και για αριθμό δόσεων, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των δόσεων που υπολείπονταν κατά τον χρόνο απώλειας της ρύθμισης. Στην περίπτωση αυτή, για την εκ νέου υπαγωγή απαιτείται η προκαταβολή ποσού διπλάσιου της μηνιαίας δόσης της δεύτερης ρύθμισης. Το ποσό προκαταβολής δηλώνεται από τον οφειλέτη κατά την υποβολή του αιτήματος υπαγωγής στη ρύθμιση και καταβάλλεται εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης. Οι υπόλοιπες δόσεις της ρύθμισης καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση.²⁹

δ. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης ορίζεται σε τριάντα (30) ευρώ.³⁰

2. Σε κάθε περίπτωση και ιδιαιτέρως για ποσά βασικής οφειλής άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ χορηγείται η ρύθμιση μόνο εφόσον ο αιτών αποδεικνύει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στο ύψος της μηνιαίας δόσης.

3. Η υπαχθείσα στη ρύθμιση βασική οφειλή επιβαρύνεται, από την ημερομηνία υπαγωγής, αντί των κατά Κ.Ε.Δ.Ε. και κατά του ν. 4174/2013 (Α'170) τόκων και προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, με τόκο ως εξής:³¹

α) Για οφειλές που ρυθμίζονται σε έως δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις, ο τόκος υπολογίζεται με βάση το τελευταίο δημοσιευμένο μέσο ετήσιο επιτόκιο δανείων σε ευρώ χωρίς καθορισμένη διάρκεια αλληλόχρεων λογαριασμών που χορηγούνται από όλα τα Πιστωτικά Ιδρύματα στην Ελλάδα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, πλέον είκοσι πέντε εκατοστών της εκατοστιαίας μονάδας (0,25%), ετησίως υπολογιζόμενο. Το επιτόκιο υπολογισμού του τόκου αναπροσαρμόζεται ετησίως, την πρώτη εργάσιμη ημέρα του επομένου μήνα από αυτόν της δημοσίευσης του ως άνω μέσου ετήσιου επιτοκίου και ισχύει για όλες τις ρυθμίσεις που χορηγούνται μέχρι τον επανακαθορισμό του το επόμενο έτος. Το επιτόκιο παραμένει σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης.³²

---

²⁹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

³⁰[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

³¹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

³²[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

- β) Για οφειλές που ρυθμίζονται σε περισσότερες από δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις, το επιτόκιο της ανωτέρω περίπτωσης α', με βάση το οποίο υπολογίζεται ο τόκος, προσαυξάνεται κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα (1,5%). Ο ως άνω τόκος είναι ετησίως υπολογιζόμενος και παραμένει σταθερός καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμιση.³³
- γ) Σε περίπτωση απώλειας και υπαγωγής των ίδιων οφειλών στη ρύθμιση για δεύτερη φορά από τον ίδιο οφειλέτη, τα επιτόκια των υποπεριπτώσεων α' και β' προσαυξάνονται κατά μιάμιση (1,5) ποσοστιαία μονάδα. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν για οφειλές από δασμούς.³⁴
- δ) Τα επιτόκια των προηγούμενων υποπεριπτώσεων δεν υπερβαίνουν τα επιτόκια που ορίζονται για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 (Α'170) και της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 356/1974 (Α'90).³⁵
- ε) Με την υπαγωγή και υπό την προϋπόθεση της τήρησης του προγράμματος ρύθμισης δεν υπολογίζονται τα πρόστιμα του άρθρου 57 του Κ.Φ.Δ. και του άρθρου 6 του Κ.Ε.Δ.Ε..³⁶
- στ) Για οφειλές από δασμούς, και ανεξαρτήτως του αριθμού των δόσεων της ρύθμισης αυτών, το επιτόκιο υπολογισμού του τόκου ισούται με το εκφρασμένο σε ετήσια βάση και δημοσιευμένο στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σειρά C, επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της την πρώτη ημέρα του μήνα λήξης της προθεσμίας καταβολής τους, για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, ή την πρώτη ημέρα του μήνα βεβαίωσής τους, για τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές, προσαυξημένο κατά μία ποσοστιαία μονάδα. Το επιτόκιο παραμένει σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης και δεν προσαυξάνεται λόγω υπαγωγής της συγκεκριμένης κατηγορίας οφειλών σε ρύθμιση για δεύτερη φορά από τον ίδιο οφειλέτη, ούτε υπόκειται στον περιορισμό της υποπερίπτωσης δ'. Τόκος δεν

---

³³[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

³⁴[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

³⁵[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

³⁶[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

υπολογίζεται, εφόσον οι ρυθμιζόμενες οφειλές δεν υπερβαίνουν ανά πράξη βεβαίωσης το ποσό των δέκα (10) ευρώ.³⁷

3Α. Από την 1η Απριλίου 2024 έως την 31η Μαρτίου 2025, ο τόκος των υποπερ. α), β) και γ) της περ. 3, όπως είχε διαμορφωθεί την 31η Μαρτίου 2024, παραμένει αμετάβλητος.³⁸

4. Στη ρύθμιση υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Ελεγκτικά Κέντρα και τα Τελωνεία που κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης δεν έχουν τακτοποιηθεί κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή διευκόλυνση ή άλλη νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, ενώ δύνανται να υπαχθούν μετά από επιλογή του οφειλέτη και βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές που τελούν σε διοικητική ή δικαστική αναστολή.³⁹

5. Εξαιρούνται και δεν υπάγονται στη ρύθμιση οφειλέτες που κατά το χρόνο υπαγωγής έχουν καταδικαστεί σε πρώτο βαθμό για φοροδιαφυγή.⁴⁰

6. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση είναι απαραίτητα: α) η αναλυτική δήλωση όλων των εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και τυχόν οφειλών προς τρίτα πρόσωπα, β) η διαπίστωση ότι έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις της τελευταίας πενταετίας και γ) αν οι συνολικές βασικές οφειλές υπερβαίνουν το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, η προσκόμιση στοιχείων από τα οποία προκύπτει η πρόσκαιρη οικονομική αδυναμία και η δυνατότητα τήρησης των όρων της ρύθμισης, με υπογραφή για τον έλεγχο και την πιστοποίηση αυτών από ανεξάρτητο εκτιμητή. Για συνολικές βασικές οφειλές που υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, πέραν της τήρησης των οριζόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προϋποθέσεων απαιτείται η πρόσθετη παροχή εγγύησης ή διασφάλισης ή εμπράγματης ασφάλειας για το σύνολο αυτών. Ανεξάρτητος εκτιμητής θα προσδιορίσει την αξία της προσφερόμενης διασφάλισης.

7. Η πρώτη δόση της ρύθμισης είναι καταβλητέα μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση, οι δε επόμενες δόσεις την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών. Η καταβολή της οφειλής δύναται να πραγματοποιείται μέσω πάγιας εντολής

---

³⁷[Τροποποίηση 4514/2018, Άρθρο 2](#)

³⁸[Προσθήκη 5111/2024, Άρθρο 40](#)

³⁹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁴⁰[Τροποποίηση 4174/2013, Άρθρο 74](#)

στους φορείς είσπραξης. Με την υποβολή από τον οφειλέτη αιτήματος περί υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος, τα αποδιδόμενα ποσά από συμψηφισμούς του άρθρου 83 του Κ.Ε.Δ.Ε., από παρακρατήσεις αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 και από μέτρα αναγκαστικής είσπραξης δύνανται να καλύπτουν την πρώτη δόση, εφόσον εισπράττονται εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου και δεν πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις. Η καθυστέρηση πληρωμής μίας δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με προσαύξηση δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Η δόση αυτή με την αναλογούσα προσαύξηση πρέπει να καταβληθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας καταβολής της επόμενης δόσης.⁴¹

8. Η ρύθμιση απόλλυται με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία βεβαίωσης και την άμεση επιδίωξη της είσπραξης του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα, τηρουμένων και των διατάξεων περί δημοσιοποίησης ληξιπρόθεσμων οφειλών του άρθρου 9 του ν. 3943/2011 (Α' 66), εάν ο οφειλέτης:⁴²

- α) δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μία δόση της ρύθμισης πέραν της μίας φορές,⁴³
- β) καθυστερήσει την καταβολή της τελευταίας δόσης της ρύθμισης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός μηνός,⁴⁴
- γ) δεν υποβάλλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, καθ' όλο το διάστημα της ρύθμισης των οφειλών του και μέχρι την εξόφλησή τους, εντός τριών (3) μηνών το αργότερο από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής τους ή, εφόσον η προθεσμία υποβολής έχει παρέλθει μέχρι τη 19η Απριλίου 2024, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία αυτή,⁴⁵

---

⁴¹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁴²[Τροποποίηση 5104/2024, Άρθρο 32](#)

⁴³[Τροποποίηση 5104/2024, Άρθρο 32](#)

⁴⁴[Τροποποίηση 5104/2024, Άρθρο 32](#)

⁴⁵[Τροποποίηση 5104/2024, Άρθρο 32](#)

- δ) δεν εξοφλήσει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο τις οφειλές του, καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης του παρόντος, εντός τριμήνου από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής τους,⁴⁶
- ε) έχει υποβάλει ελλιπή ή αναληθή στοιχεία προκειμένου να του χορηγηθεί η ρύθμιση.⁴⁷

9. Η υπαγωγή στην εν λόγω ρύθμιση τμηματικής καταβολής και η συνεπής συμμόρφωση σε αυτή παρέχει στον οφειλέτη τα ακόλουθα ευεργετήματα:

- α) Χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. μηνιαίας ισχύος, σύμφωνα με τις λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, όπως ισχύει και με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.
- β) Αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.1882/1990 ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται. Κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της ρύθμισης αναστέλλεται η παραγραφή του ποινικού αδικήματος, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα.⁴⁸
- γ) Αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων με την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση αφορά μόνο οφειλές που ρυθμίζονται με τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης, εφόσον εισπράττονται κατά τη διάρκεια αυτής και δεν πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.⁴⁹
- δ) Αναστέλλεται η εκτέλεση του μέτρου που προβλέπεται από το άρθρο 7 του Ν. 2120/1993 (Α' 24), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 παρ. 3 του Ν. 2523/1997 (Α' 179).

ε. Σε οφειλέτες που είναι συνεπείς στην εκπλήρωση των όρων της παρούσας ρύθμισης μέχρι το πέρας αυτής, κατόπιν εξόφλησης της τελευταίας δόσης, επιστρέφεται ποσό που ισούται με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των

---

⁴⁶[Τροποποίηση 5104/2024, Άρθρο 32](#)

⁴⁷[Τροποποίηση 5104/2024, Άρθρο 32](#)

⁴⁸[Προσθήκη 4646/2019, Άρθρο 43](#)

⁴⁹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

τόκων που ορίζονται στην παράγραφο 2 και έχουν επιβαρύνει το ποσό των δόσεων της ρυθμιζόμενης οφειλής. Το προς επιστροφή ποσό δεν παρακρατείται, δεν κατάσχεται και δεν συμψηφίζεται με άλλες υποχρεώσεις του οφειλέτη προς το Δημόσιο ή τρίτους. Σε περίπτωση απώλειας της ρύθμισης και υπαγωγής των ίδιων οφειλών από τον ίδιο οφειλέτη σε ρύθμιση για δεύτερη φορά ως βάση υπολογισμού του ποσού των τόκων που επιστρέφονται, λαμβάνεται το σύνολο των τόκων της παραγράφου 2 που επιβαρύνουν τις οφειλές από την πρώτη υπαγωγή τους στη ρύθμιση και ως την εξόφλησή τους.⁵⁰

10. Το Δημόσιο προβαίνει σε συμψηφισμό των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του Δημοσίου και μέχρι του ύψους των οφειλών του, κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε.

11. Το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε:

- α) να επιβάλλει κατασχέσεις και να εγγράφει υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη των συνυπόχρεων προσώπων ή των εγγυητών, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,
- β) να μη χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας στα πρόσωπα της προηγούμενης περίπτωσης, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτού, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,
- γ) να δίνει εντολή παρακράτησης μέρους ή του συνόλου της χρηματικής απαίτησης του οφειλέτη κατά τρίτων προσώπων, για την είσπραξη της οποίας ζητείται το αποδεικτικό ενημερότητας.

12. Τα ποσά που εισπράττονται από την παρακράτηση ποσοστού απαίτησης του οφειλέτη λόγω της χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή κατόπιν συμψηφισμού, καλύπτουν δόση ή δόσεις της χορηγηθείσας ρύθμισης.

13. Η παραγραφή των οφειλών για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα έτος από τη λήξη της τελευταίας δόσης αυτής.

---

⁵⁰[Προσθήκη 4646/2019, Άρθρο 43](#)

14. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της ρύθμισης του άρθρου αυτού είναι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων ο οποίος δύναται με απόφασή του να εκχωρεί την αρμοδιότητα αυτή.

15. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της ΑΑΔΕ δύνανται να προσδιορίζεται ο χρόνος έναρξης εφαρμογής για την υπαγωγή στις διατάξεις της παρούσας, να καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής των φορολογικών υποχρεώσεων και μέσω διαδικτυακής εφαρμογής της ΑΑΔΕ, οι οποίες πρέπει να εκπληρώνονται για να μην απωλεσθεί η ρύθμιση, οι περιπτώσεις για τις οποίες η Φορολογική Διοίκηση θα απαιτεί υποχρεωτικά την πληρωμή της ρύθμισης μέσω πάγιας εντολής στους φορείς είσπραξης, επιπλέον όροι και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να καθίσταται ενεργή η ρύθμιση, οι λεπτομέρειες και κάθε ειδικότερο θέμα εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού.⁵¹

16. Από την ημερομηνία που καθορίζεται κατά την προηγούμενη περίπτωση της παρούσας υποπαραγράφου, δεν επιτρέπεται η χορήγηση διευκολύνσεων - ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως και 21 του Ν. 2648/1998 (Α΄ 238) και του άρθρου 14 του Ν. 3888/2010 (Α΄ 175).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.3.: ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΣΕ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΠΙΔΕΚΤΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ

Το άρθρο 82 του Ν.Δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ, Α΄ 90) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 82

Διάκριση ληξιπρόθεσμων οφειλών σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες είσπραξης

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α. Έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και των συνυποχρέων ή απαιτήσεων αυτών έναντι τρίτων ή διαπιστώθηκε η καθ' οποιονδήποτε τρόπο εκποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων που δεν υπόκειται σε ακύρωση ή σε διάρρηξη κατά τα άρθρα 939 επ. Α.Κ. και ειδικότερα διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων

---

⁵¹[Τροποποίηση 4646/2019, Άρθρο 43](#)

ή απαιτήσεων του οφειλέτη με επίσπευση του Δημοσίου ή τρίτων, ο έλεγχος της πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας, εφόσον πρόκειται για πτωχό ή ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης, εφόσον πρόκειται για οφειλέτη υπό καθεστώς εκκαθάρισης.

β. Έχει υποβληθεί αίτηση ποινικής δίωξης, εφόσον πρόκειται για συνολική βασική οφειλή άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 (Α΄ 43) δίωξης ή δεν είναι δυνατή η υποβολή της.

γ. Έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος από ειδικά οριζόμενο ελεγκτή της αρμόδιας φορολογικής ή τελωνειακής αρχής, ο οποίος πιστοποιεί, με βάση ειδικά αιτιολογημένη έκθεση ελέγχου, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των προηγούμενων περιπτώσεων και ότι είναι αντικειμενικά αδύνατη η είσπραξη των οφειλών.

Προκειμένου για εταιρείες που τελούν υπό κρατικό έλεγχο ή στις οποίες ασκείται κρατική εποπτεία και οι οποίες τελούν υπό εκκαθάριση ή πτώχευση, απαιτείται η αναγγελία του Δημοσίου στις ανωτέρω διαδικασίες εκκαθάρισης ή πτώχευσης και η συνδρομή των περιπτώσεων β΄ και γ΄.

Προκειμένου για οφειλές που αφορούν κοινότητες ομογενειακών οργανώσεων που έχουν στην κυριότητά τους ελληνικά σχολεία στην αλλοδαπή απαιτείται η συνδρομή της περίπτωσης γ΄.

2. Οι πράξεις του χαρακτηρισμού των επιδεκτικών ή ανεπίδεκτων είσπραξης και της καταχώρισης των απαιτήσεων σε ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης γίνονται:

α) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας για την αναγκαστική είσπραξη φορολογικής ή τελωνειακής υπηρεσίας και με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Πολιτικής Εισπράξεων ή της Διεύθυνσης Τελωνειακών Διαδικασιών κατά περίπτωση, εφόσον πρόκειται για συνολική βασική οφειλή μέχρι ενάμισυ εκατομμύριο (1.500.000) ευρώ,

β) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων κατόπιν εισήγησης του προϊσταμένου της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης και μετά από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον πρόκειται για συνολική βασική οφειλή άνω του ενάμισυ εκατομμυρίου (1.500.000) ευρώ.

Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων μπορεί να ζητήσει τη σύμφωνη γνώμη Κλιμακίου ή Τμήματος ή Διεύθυνσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που συγκροτείται με απόφαση της Ολομέλειάς του, εφόσον πρόκειται για συνολική βασική οφειλή κάτω του ενάμισυ εκατομμυρίου (1.500.000) ευρώ.

3. Από την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης και για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η καταχώριση: α) αναστέλλεται αυτοδικαίως η παραγραφή της, β) δεν χορηγείται στον οφειλέτη και στα συνυπόχρεα πρόσωπα αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για οποιαδήποτε αιτία ούτε άλλο νομίμως προβλεπόμενο πιστοποιητικό για μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, εκτός εάν πρόκειται για είσπραξη χρημάτων που θα διατεθούν για την ικανοποίηση του Δημοσίου ή για εκποίηση περιουσιακών στοιχείων, το προϊόν των οποίων θα διατεθεί για τον ίδιο σκοπό, γ) δεσμεύονται στο σύνολό τους οι τραπεζικοί και επενδυτικοί λογαριασμοί των παραπάνω προσώπων κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997 .

Το Δημόσιο διατηρεί ακέραιο το δικαίωμά του για την είσπραξη της οφειλής ή συμψηφισμού και μετά την καταχώρισή της στα ειδικά βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης.

4. Με τη διαδικασία της παραγράφου 2 οφειλή που έχει καταχωρισθεί, κατά τα ανωτέρω, ως ανεπίδεκτη είσπραξης επαναχαρακτηρίζεται ως εισπράξιμη, εάν πριν την παραγραφή της, διαπιστωθεί ότι υπάρχει δυνατότητα μερικής ή ολικής ικανοποίησής της είτε από τον οφειλέτη είτε από συνυπόχρεο πρόσωπο.

5. Με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων μπορεί να εκχωρεί τις αρμοδιότητές του και να ορίζει άλλα όργανα για την υποβολή της σύμφωνης γνώμης της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, να ρυθμίζει τον ειδικότερο τρόπο και τη διαδικασία καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης, να ορίζει κάθε σχετικό θέμα με τη διαχείριση και την παρακολούθηση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να μεταβάλλονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης, καθώς και του επαναχαρακτηρισμού τους ως εισπράξιμων και να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τις συνέπειες και τα χρονικά όρια ισχύος των συνεπειών της καταχώρισης.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.4.: ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Το άρθρο 82Α του Ν.Δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ, Α΄ 90) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 82Α

Διαγραφή των οφειλών προς το Δημόσιο

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους που έχουν χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με το άρθρο 82 δύνανται να κριθούν διαγραπτές και να διαγραφούν και πριν από την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 82 ενέργειες για το χαρακτηρισμό τους ως ανεπίδεκτων είσπραξης,

β. έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές ενέργειες για την ανταλλαγή των πληροφοριών και των διαδικασιών αναγκαστικής είσπραξης για τα κράτη με τα οποία υφίστανται αντίστοιχες συμφωνίες και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον με τα κράτη - μέλη της Ε.Ε.,

γ. έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες στην αλλοδαπή κατόπιν αξιοποίησης πληροφοριών και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή απαιτήσεων αυτού έναντι τρίτων,

δ. έχει ολοκληρωθεί η ποινική διαδικασία σε βάρος των οφειλετών κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 (Α΄ 43), εφόσον προβλέπεται, με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους που δεν έχουν χαρακτηριστεί ανεπίδεκτες είσπραξης σύμφωνα με το άρθρο 82 μπορούν να διαγραφούν, χωρίς να απαιτείται η συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 1, εφόσον εμπίπτουν αποκλειστικά και μόνο στις ακόλουθες κατηγορίες οφειλών:

α. οφειλές αποβιωσάντων που δεν καταλείπουν οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο και των οποίων οι κληρονόμοι αποποιήθηκαν την επαχθείσα κληρονομιά,

β. οφειλές ανά φορολογούμενο μικρότερες του ποσού του εκάστοτε ελάχιστου ποσού φόρου από την καταβολή του οποίου απαλλάσσεται ο φορολογούμενος.

3. Η διαγραφή των απαιτήσεων και η καταχώρισή τους σε ειδικά βιβλία διαγραφών γίνεται:

α) με απόφαση του αρμόδιου Κλιμακίου, Τμήματος ή Διεύθυνσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Πολιτικής Εισπράξεων ή της Διεύθυνσης Τελωνειακών Διαδικασιών, κατά περίπτωση, και μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων για τις περιπτώσεις της παραγράφου 1,

β) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Πολιτικής Εισπράξεων ή της Διεύθυνσης Τελωνειακών Διαδικασιών κατά περίπτωση για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2,

γ) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Πολιτικής Εισπράξεων ή της Δ/σης Τελωνειακών Διαδικασιών κατά περίπτωση μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 3 του άρθρου 82.

4. Μέχρι 31.12.2013 προκειμένου να εκκαθαριστεί το χαρτοφυλάκιο ληξιπρόθεσμων οφειλών παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής βασικών οφειλών που έχουν γεννηθεί προ του 1993 και είναι μικρότερες του ποσού των διακοσίων (200) ευρώ ανά φορολογούμενο, υπό τον όρο ότι δεν υφίστανται άλλες βασικές οφειλές του ίδιου προσώπου. Η διαγραφή των παραπάνω οφειλών γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

5. Με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων μπορεί να ρυθμίζει τον ειδικότερο τρόπο και τη διαδικασία καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία διαγραφών, να ορίζει κάθε σχετικό θέμα με τη διαχείρισή τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να μεταβάλλονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία διαγραφών.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.5.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

1. Μετά το άρθρο 70Α του Ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Κ.Φ.Ε., Α΄ 151) προστίθεται νέο άρθρο 70 Β ως εξής:

«Άρθρο 70 Β

Ειδική Διοικητική Διαδικασία -Ενδικοφανής προσφυγή

1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη φορολογική αρχή, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Η αίτηση υποβάλλεται στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη και πρέπει να αναφέρει τους λόγους και τα έγγραφα στα οποία ο υπόχρεος βασίζει το αίτημά του. Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται από τον υπόχρεο εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε αυτόν.
2. Η φορολογική αρχή αποστέλλει την ενδικοφανή προσφυγή του υπόχρεου, συνοδευόμενη από σχετικά έγγραφα και τις απόψεις αυτής, εντός επτά (7) ημερών από την υποβολή, στην Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, προκειμένου η τελευταία να αποφανθεί.
3. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής βεβαιώνεται άμεσα από τη φορολογική αρχή και καταβάλλεται ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, το οποίο καταβάλλεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
4. Ο υπόχρεος έχει δικαίωμα να υποβάλει, ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή και αίτημα αναστολής της καταβολής που προβλέπεται στην παράγραφο 3 ανωτέρω. Η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης δύναται να αναστείλει την εν λόγω πληρωμή, μέχρι την κοινοποίηση της απόφασής της στον υπόχρεο, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η πληρωμή θα είχε ως συνέπεια ανεπανόρθωτη βλάβη για τον υπόχρεο. Εάν δεν εκδοθεί απόφαση εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της αίτησης στη φορολογική αρχή, η αίτηση αναστολής θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Τυχόν αναστολή της πληρωμής δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από την υποχρέωση καταβολής προσυζητήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου.
5. Εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής στην αρμόδια φορολογική αρχή, η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης εκδίδει απόφαση, την οποία κοινοποιεί στον υπόχρεο, λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή, τις πληροφορίες που έλαβε από τον υπόχρεο και τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με την υπόθεση. Εάν η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης το κρίνει απαραίτητο, δύναται να καλέσει τον υπόχρεο σε ακρόαση. Σε

περίπτωση που προσκομισθούν νέα στοιχεία στην Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών, ο υπόχρεος πρέπει να καλείται σε ακρόαση. Εάν, εντός της προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, δεν εκδοθεί απόφαση ή δεν κοινοποιηθεί απόφαση στον υπόχρεο, τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας. Στην περίπτωση των ενδικοφανών προσφυγών που υποβάλλονται στην αρμόδια φορολογική αρχή μέχρι τις 28.2.2014 η προθεσμία του πρώτου εδαφίου επεκτείνεται σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες.

6. Εάν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της φορολογικής αρχής, η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης οφείλει να αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή/και πραγματικούς ισχυρισμούς. Σε περίπτωση απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής η αιτιολογία μπορεί να συνίσταται στην αποδοχή των διαπιστώσεων της οικείας έκθεσης ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιέχει τουλάχιστον την οριστική φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής αυτού.

7. Η αρμόδια φορολογική αρχή δεν έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης.

8. Κατά της απόφασης της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής λόγω παράδοσης της προθεσμίας προς έκδοση της απόφασης, ο υπόχρεος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια απευθείας κατά της πράξης προσδιορισμού φόρου που εξέδωσε η φορολογική αρχή είναι απαράδεκτη.

9. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων δύναται να εκδίδει τις αναγκαίες κανονιστικές πράξεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και ιδίως να καθορίζει τις λεπτομέρειες για τη λειτουργία της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης, την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεών της.»

2. α. Οι διατάξεις της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου ισχύουν για πράξεις που εκδίδονται από 1.8.2013.

β. Οι διατάξεις του άρθρου 70 του Κ.Φ.Ε., όπως ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ισχύουν για πράξεις που εκδίδονται μέχρι 31.7.2013.

3. Το άρθρο 70 Α του Κ.Φ.Ε. τροποποιείται ως εξής:

α. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν το ποσό της διαφοράς είναι μικρότερο των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, η κατάθεση της αίτησης προς την Ε.Δ.Ε.Φ.Δ., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καθιστά αυτήν αποκλειστικά αρμόδια για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς και συνιστά παραίτηση του αιτούντος από προγενέστερη αίτηση που τυχόν έχει υποβάλει για τη διοικητική επίλυση αυτής ενώπιον άλλου διοικητικού οργάνου με βάση άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Εφόσον η αμφισβητούμενη από τον υπόχρεο διαφορά του κύριου φόρου, τέλους, εισφοράς ή προστίμου υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, η Επιτροπή του παρόντος άρθρου είναι αποκλειστικά αρμόδια για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς. Η Επιτροπή επιλαμβάνεται της διοικητικής επίλυσης του συνόλου των διαφορών των καταλογιστικών πράξεων που αφορούν τον ίδιο έλεγχο, εφόσον η διαφορά σε μία τουλάχιστον από αυτές καθιστά την Επιτροπή αρμόδια ή αποκλειστικά αρμόδια για τη διοικητική επίλυση αυτής.»

β. Η παράγραφος 4 του άρθρου 70 Α του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α. Ο φορολογούμενος, εφόσον αμφισβητεί την πράξη προσδιορισμού του κύριου ή πρόσθετου φόρου, προστίμου, προσαυξήσεων, ή/και τελών ή πράξη επιβολής οποιασδήποτε κυρώσεως για παράβαση της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας που έχει εκδοθεί σε βάρος του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3, μπορεί να ζητήσει, με αίτησή του την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από την Ε.Δ.Ε.Φ.Δ..

β. Η αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς απευθύνεται στην Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. και υποβάλλεται στην υπηρεσία, η οποία έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη πράξη μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης προσδιορισμού του κύριου ή πρόσθετου φόρου, προστίμου, προσαυξήσεων, ή/και τελών ή πράξη επιβολής οποιασδήποτε κυρώσεως για παράβαση της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας. Η αίτηση πρέπει να αναφέρει τους λόγους και τα έγγραφα στα οποία ο φορολογούμενος βασίζει το αίτημά του. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, τη διαβιβάζει, μαζί με το σχετικό φάκελο, στην Ε.Δ.Ε.Φ.Δ., μέσα σε προθεσμία

επτά (7) ημερών από την κατάθεσή της συνοδευόμενη από πράξη του προϊσταμένου της αρμόδιας φορολογικής αρχής με την οποία ορίζεται εισηγητής για την ενώπιον της Επιτροπής συζήτηση της υπόθεσης. Ως εισηγητές ορίζονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του Υπουργείου Οικονομικών ή υπάλληλοι με δεκαετή τουλάχιστον εμπειρία σε φορολογικούς ελέγχους. Οι εισηγητές οφείλουν να υποβάλουν στη Γραμματεία της Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. γραπτή εισήγηση μέσα σε προθεσμία δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτούς της πράξης ορισμού τους ως εισηγητών, προκειμένου να προσδιορισθεί με πράξη του προέδρου της Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης. Η εισήγηση πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη με νομικούς ή/και πραγματικούς ισχυρισμούς και να περιλαμβάνει συγκεκριμένη πρόταση για τη δυνατότητα ή μη διοικητικής επίλυσης της διαφοράς σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις.»

γ. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 70 Α προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Αν έχει υποβληθεί προγενεστέρως άλλη αίτηση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς σε άλλο υφιστάμενο όργανο, η αίτηση προς την Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. διαβιβάζεται σε αυτήν, εφόσον ο φορολογούμενος παραιτηθεί από την προγενέστερη αίτηση πριν από τη συζήτηση αυτής στο υφιστάμενο όργανο.»

δ. Οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 70 Α του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«6.α. Εφόσον η αμφισβητούμενη από τον υπόχρεο διαφορά υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, για την άσκηση προσφυγής του φορολογούμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, απαιτείται, επί ποινή απαραδέκτου ασκήσεως της προσφυγής, να έχει προηγηθεί η αίτηση για υπαγωγή στη διαδικασία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, η οποία στην περίπτωση αυτή έχει το χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής, και η ολοκλήρωση αυτής, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της.

β. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής στην αρμόδια φορολογική αρχή, η Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. εκδίδει απόφαση, την οποία κοινοποιεί στον φορολογούμενο, λαμβάνοντας υπόψη την αίτηση, τις πληροφορίες που έλαβε από τον φορολογούμενο και τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής. Εάν, εντός της προθεσμίας των τεσσάρων (4) μηνών, δεν εκδοθεί απόφαση ή δεν κοινοποιηθεί απόφαση στον φορολογούμενο, τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από την Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. και

ο φορολογούμενος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας.

γ. Για τις εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον της Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι αποφάσεις της Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. εκδίδονται εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

7. α. Εάν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της φορολογικής αρχής, η Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή/και πραγματικούς ισχυρισμούς. Σε περίπτωση απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής η αιτιολογία μπορεί να συνίσταται στην αποδοχή των διαπιστώσεων της οικείας έκθεσης ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιέχει τουλάχιστον την οριστική φορολογική υποχρέωση του φορολογούμενου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής αυτού.

β. Η αρμόδια φορολογική αρχή δεν έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης της Ε.Δ.Ε.Φ.Δ..

γ. Για τη διοικητική επίλυση των φορολογικών διαφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι ισχύουσες διαδικαστικές και ουσιαστικές διατάξεις για τη διοικητική επίλυση των φορολογικών διαφορών.

δ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη λειτουργία της Επιτροπής και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων της Ε.Δ.Ε.Φ.Δ.. »

ε. Στο τέλος του άρθρου 70 Α προστίθεται νέα παράγραφος ως εξής:

«11. Οι διατάξεις του άρθρου 70 Α του Κ.Φ.Ε., όπως τροποποιούνται με τον παρόντα νόμο, ισχύουν για πράξεις της φορολογικής αρχής που εκδίδονται μέχρι 31.7.2013.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.6.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ Φ.Π.Α.

Οι διατάξεις του Κώδικα Φ.Π.Α. (Ν. 2859/2000, Α΄ 248) τροποποιούνται ως εξής:

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η διαφορά φόρου που προκύπτει με τις παραπάνω δηλώσεις, αν είναι θετική και άνω των τριών (3) ευρώ καταβάλλεται στο Δημόσιο σύμφωνα με

τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54, αν είναι θετική μέχρι τρία (3) ευρώ μεταφέρεται για καταβολή στην επόμενη φορολογική περίοδο, και αν είναι αρνητική μεταφέρεται για έκπτωση ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34.

Με την υποβολή περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης καταβάλλεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό.

Η περιοδική δήλωση, είναι αποδεκτή, και εφόσον με την υποβολή της καταβάλλεται ποσό τουλάχιστον δέκα (10) ευρώ. Στην περίπτωση αυτή ο οφειλόμενος φόρος βεβαιώνεται με την υποβολή της δήλωσης. Το υπόλοιπο οφειλόμενο ποσό καταβάλλεται ως εξής:

α) Στην περίπτωση εμπρόθεσμης δήλωσης σε δύο (2) δόσεις, η πρώτη των οποίων καθίσταται ληξιπρόθεσμη την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η δήλωση και η οποία ισούται με το ποσό που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του πενήντα τοις εκατό (50%) του οφειλόμενου φόρου, και η δεύτερη δόση καθίσταται ληξιπρόθεσμη την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα. Στην περίπτωση που το σύνολο του οφειλόμενου φόρου δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό (100) ευρώ, το υπόλοιπο του μη καταβληθέντος με τη δήλωση φόρου καθίσταται ληξιπρόθεσμο, στο σύνολό του, την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η δήλωση. Το ποσό που βεβαιώνεται για καταβολή στον επόμενο μήνα προσαυξάνεται κατά δύο τοις εκατό (2%) και η προσαύξηση αυτή βεβαιώνεται με την υποβολή της δήλωσης. Στην περίπτωση που με την υποβολή της δήλωσης καταβάλλεται τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) του οφειλόμενου φόρου, δεν βεβαιώνεται προς καταβολή ποσό στο τέλος του μήνα που υποβάλλεται η δήλωση.

β) Στην περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης, καταβάλλεται εφάπαξ και καθίσταται ληξιπρόθεσμο την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα για τον οποίο ισχύει ο πρόσθετος φόρος που υπολογίσθηκε.

Ως καταβολή λογίζεται και η απόσβεση της οφειλής δια συμψηφισμού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 83 του Ν.Δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε., Α' 90).

Εκκαθαριστική δήλωση χωρίς την καταβολή του οφειλόμενου ποσού δεν επάγει έννομα αποτελέσματα.

Εκπρόθεσμη δήλωση είναι αποδεκτή μέχρι την ημερομηνία καταχώρισης στο οικείο βιβλίο της πράξης προσδιορισμού του φόρου, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 49 και 50 παράγραφος 1 ή μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης προσδιορισμού του φόρου που εκδίδεται κατόπιν ελέγχου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 48Α και 50 παράγραφος 2, για μη καταλογισθέντα με τις εν λόγω πράξεις επιβολής φόρου ποσά. Μετά τις ανωτέρω ημερομηνίες η υποβολή δήλωσης για καταλογισθέντα ποσά δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα.»

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Ο υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, τα νομικά πρόσωπα που δεν υπάγονται στο φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 3, καθώς και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, που πραγματοποιούν φορολογητέες ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών ή λαμβάνουν υπηρεσίες για τις οποίες είναι υπόχρεοι για την καταβολή του φόρου, υποχρεούνται να υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση και για χρήσεις που δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία από τις ανωτέρω πράξεις, καθώς και περιοδική δήλωση μόνο για τις φορολογικές περιόδους κατά τις οποίες πραγματοποιούν τις ως άνω φορολογητέες πράξεις. Οι δηλώσεις αυτές περιλαμβάνουν την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και κάθε άλλης πράξης, για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά την ίδια φορολογική περίοδο, καθώς και το φόρο που αναλογεί στις πράξεις αυτές.»

3. Η παράγραφος 11 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών:

α) ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων, τα στοιχεία που υποβάλλονται με αυτές, ο τρόπος υποβολής των δηλώσεων,

β) μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερη ή μικρότερη φορολογική περίοδος η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός, για την υποβολή της περιοδικής δήλωσης,

γ) μπορεί να χορηγείται διαφορετική προθεσμία για την υποβολή της περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης, ή παράταση της προθεσμίας για την υποβολή των ανωτέρω δηλώσεων, καθώς και των ανακεφαλαιωτικών πινάκων των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 5 και των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 36 λόγω ειδικών συνθηκών. Η απόφαση παράτασης

εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ισχύει από το χρόνο έκδοσής της,

δ) καθορίζεται ο τρόπος άσκησης της επιλογής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 α.»

4. Στο άρθρο 49 προστίθεται νέα παράγραφος 4α ως εξής:

«4α. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του Ν. 2523/1997 , καθώς και των διατάξεων του Ν. 2648/1998 περί διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων βεβαιωμένων οφειλών και κάθε άλλης ισχύουσας νομοθετικής ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών:

α) σε περίπτωση διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού που αφορά πράξεις του παρόντος άρθρου δεν μειώνεται ο προβλεπόμενος πρόσθετος φόρος,

β) οι οφειλές που βεβαιώνονται με τις πράξεις του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε διευκόλυνση ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Τα ανωτέρω ισχύουν ανεξάρτητα εάν ο φορολογικός έλεγχος έχει πραγματοποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 48 ή του άρθρου 48 Α.»

5. Στο άρθρο 50 προστίθεται νέα παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του Ν. 2523/1997 , καθώς και των διατάξεων του Ν. 2648/1998 περί διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων βεβαιωμένων οφειλών και κάθε άλλης ισχύουσας νομοθετικής ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών:

α) σε περίπτωση διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού που αφορά πράξεις του παρόντος άρθρου δεν μειώνεται ο προβλεπόμενος πρόσθετος φόρος,

β) οι οφειλές που βεβαιώνονται με τις πράξεις του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε διευκόλυνση ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών.»

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 53 καταργείται.

7. Οι περιπτώσεις α΄ , β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 53 αντικαθίστανται ως εξής:

«α) Βάσει των δηλώσεων που υποβάλλονται.

β) Βάσει των πράξεων προσδιορισμού του φόρου που αναφέρονται στα άρθρα 49 και 50. Στην περίπτωση πράξεων του άρθρου 49, για τις οποίες έχει ασκηθεί εμπρόθεσμη προσφυγή, η είσπραξη του 50% του ποσού που βεβαιώθηκε σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, αναστέλλεται έως την κοινοποίηση στην αρμόδια φορολογική αρχή της οριστικής πρωτόδικης απόφασης.

γ) Βάσει οριστικών αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων ή πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού.»

8. Η παράγραφος 3 του άρθρου 53 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η αναστολή που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 200 έως 205 του Ν. 2717/1999 και της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 δεν αποκλείει την ολοκλήρωση της διαδικασίας βεβαίωσης και ταμειακώς του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου που βεβαιώνεται σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παραγράφου 1.»

9. Η παράγραφος 4 του άρθρου 53 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Φόρος που έχει ήδη βεβαιωθεί, κατά το ποσό που δεν οφείλεται με βάση οριστική απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, εκπίπτει ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση.»

10. Το άρθρο 54 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο φόρος που οφείλεται βάσει περιοδικών και εκκαθαριστικών δηλώσεων, καταβάλλεται εφάπαξ, με την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 38.

2. Ο φόρος που οφείλεται καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση που διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 53 μετά την αφαίρεση των ενδιάμεσων καταβολών.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζονται ο τρόπος καταβολής του φόρου, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την απόδοση του οφειλόμενου φόρου.»

11. α) Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 38 με εξαίρεση τα δύο τελευταία εδάφια του Κώδικα Φ.Π.Α., όπως τροποποιούνται με την παράγραφο

1 του παρόντος άρθρου, η περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Κώδικα Φ.Π.Α. , όπως τροποποιείται με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου και η παράγραφος 1 του άρθρου 54 του Κώδικα Φ.Π.Α. , όπως τροποποιείται με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, ισχύουν για τις εμπρόθεσμες περιοδικές δηλώσεις που υποβάλλονται από 1.6.2013 και τις εκπρόθεσμες περιοδικές δηλώσεις που υποβάλλονται από 1.7.2013 και εφεξής.

- β) Οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του Κώδικα Φ.Π.Α. , όπως τροποποιούνται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Κώδικα Φ.Π.Α. , όπως τροποποιείται με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου, οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 54 του Κώδικα Φ.Π.Α. , όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου και οι παράγραφοι 4, 5, 6 και 8 του παρόντος άρθρου ισχύουν για πράξεις προσδιορισμού ή δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται από 1.7.2013 και εφεξής.
- γ) Οι λοιπές διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.7.: ΕΚΤΑΚΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (Ε.Ε.Τ.Α.)

1. Για επιτακτικούς λόγους εθνικού συμφέροντος που συνίστανται στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, όπως έχει εγκριθεί με το άρθρο πρώτο του Ν. 4093/2012 και επικαιροποιηθεί με το Ν. 4127/2013, για το έτος 2013, επιβάλλεται έκτακτο ειδικό τέλος υπέρ του Δημοσίου στις ηλεκτροδοτούμενες, οποτεδήποτε κατά το διάστημα από την 1η Μαΐου 2013 έως την 31η Δεκεμβρίου 2013, δομημένες επιφάνειες ακινήτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα υποπαράγραφο, το οποίο θα ονομάζεται στο εξής έκτακτο ειδικό τέλος ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.).

2. Αντικείμενο του Ε.Ε.Τ.Α. είναι οι ηλεκτροδοτούμενες δομημένες επιφάνειες ακινήτων οποιασδήποτε μορφής, ανεξάρτητα αν αυτές είναι αποπερατωμένες ή μη κατά την ως άνω ημερομηνία και ανεξάρτητα από την ορθή αναγραφή των στοιχείων τους στους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος.

3. Υποκείμενο του Ε.Ε.Τ.Α. είναι ο κύριος ή επικαρπωτής του ακινήτου ή το πρόσωπο στο οποίο έχει παραχωρηθεί το ακίνητο με προσωρινό παραχωρητήριο ή το δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτόρου, κατά το ποσοστό συνιδιοκτησίας, αυτού, την 1η Μαΐου 2013.

4. Υπόχρεος για την καταβολή του Ε.Ε.Τ.Α. είναι ο χρήστης του ακινήτου κατά την ημερομηνία έκδοσης κάθε λογαριασμού κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος, που περιλαμβάνει Ε.Ε.Τ.Α., και ο οποίος το καταβάλλει μαζί με το λογαριασμό κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος. Αν ο χρήστης είναι μισθωτής, εφόσον αποδεικνύει την καταβολή του Ε.Ε.Τ.Α., επέρχεται αυτοδικαίως συμψηφισμός με οφειλόμενα ή μελλοντικά μισθώματα. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου κατισχύει κάθε άλλης αντίθετης συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών, με εξαίρεση τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης του Ν. 1665/1986 (Α' 194), στις οποίες ο μισθωτής έχει το δικαίωμα αγοράς του ακινήτου κατά τη λήξη της μίσθωσης.

5. Για τον υπολογισμό του Ε. Ε.Τ.Α. λαμβάνεται υπόψη το εμβαδό της δομημένης επιφάνειας, το ύψος της τιμής ζώνης και η παλαιότητα του ακινήτου, όπως αυτά αναγράφονται στο λογαριασμό της Δ.Ε. ή των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος και με βάση τα οποία υπολογίζεται κατά την 1η Μαΐου 2013 το τέλος ακίνητης περιουσίας (Τ.Α.Π.) της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 (Α' 62). Το Ε.Ε.Τ.Α. υπολογίζεται ως το γινόμενο του συντελεστή προσδιορισμού του πίνακα α' επί τον συντελεστή προσαύξησης του πίνακα β' επί τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων των ηλεκτροδοτούμενων επιφανειών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο. Στην περίπτωση που η τιμή των τετραγωνικών μέτρων του Τ.Α.Π. είναι ίση με μηδέν (0), το Ε.Ε.Τ.Α. υπολογίζεται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα που ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό των δημοτικών τελών ή, αν δεν υπολογίστηκαν δημοτικά τέλη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα που ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου λόγω του συνυπολογισμού σε αυτά αδόμεκτης επιφάνειας.

Αν τα τετραγωνικά μέτρα, που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του Τ.Α.Π., είναι υπερδιπλάσια της μεγαλύτερης τιμής τετραγωνικών μέτρων μεταξύ αυτών που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των δημοτικών τελών και για τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου, το Ε.Ε.Τ.Α. υπολογίζεται βάσει των τετραγωνικών μέτρων που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των δημοτικών τελών. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, όταν δεν έχουν υπολογισθεί δημοτικά τέλη ή τα τετραγωνικά μέτρα που αναγράφονται για τον υπολογισμό τους έχουν τιμή ίση με μηδέν (0).

Για τα ακίνητα, για τα οποία δεν αναγράφεται τιμή ζώνης στη βάση πληροφοριών του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.), ως τιμή ζώνης λαμβάνεται ο μέσος όρος των τιμών της δημοτικής ενότητας, όπως αυτές ισχύουν για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τιμές στη

δημοτική ενότητα, λαμβάνεται ο μέσος όρος των τιμών του δήμου και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τιμές στο δήμο λαμβάνεται ο μέσος όρος των τιμών του νομού.

Για τη διόρθωση τυχόν λαθών στα στοιχεία της επιφάνειας, της τιμής ζώνης και της παλαιότητας του ηλεκτροδοτούμενου ακινήτου, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο αυτή, οι ενδιαφερόμενοι πολίτες προσέρχονται μέχρι τη 15η Μαΐου 2013 στον αρμόδιο δήμο υποβάλλοντας σχετικό αίτημα, άλλως θεωρείται ότι αποδέχονται τα στοιχεία ως ακριβή. Οι δήμοι όλης της χώρας ελέγχουν αν στις καταστάσεις που αποστέλλονται στο Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. περιλαμβάνονται τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου και αν αποτυπώνονται οι ορθές τιμές ζώνης, όπως ισχύουν για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας ακινήτων και, σε περίπτωση λάθους, προβαίνουν σε διόρθωσή τους, με την αποστολή των νέων στοιχείων στο Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. μέχρι την 31η Μαΐου 2013. Στις ίδιες καταστάσεις περιλαμβάνουν και τις διορθώσεις που επήλθαν στα στοιχεία των ακινήτων, μετά από τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων πολιτών.

Εάν διαπιστωθεί, με οποιονδήποτε τρόπο, ότι, με υπαιτιότητα των δήμων, έχουν αποσταλεί στο Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. ανακριβώς τα στοιχεία, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του Ε.Ε.Τ.Α., με αποτέλεσμα την επιβολή μεγαλύτερου ποσού Ε.Ε.Τ.Α. από το πράγματι οφειλόμενο, διενεργείται νέα εκκαθάριση του Ε.Ε.Τ.Α.. Στην περίπτωση που δεν επιβλήθηκε Ε.Ε.Τ.Α. ή αυτό υπολογίστηκε μειωμένο, διενεργείται βεβαίωση αυτού στον κατά την περίπτωση 3 της παρούσας υποπαραγράφου υποκείμενο σε Ε.Ε.Τ.Α.. Οι διαδικασίες για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης ορίζονται με απόφαση, όπως προβλέπεται στην περίπτωση 17 της παρούσας.

Πίνακας α΄ συντελεστής προσδιορισμού ΕΕΤΑ	
Συντελεστής προσδιορισμού ΕΕΤΑ (ευρώ/τ.μ.)	Τιμή ζώνης
0,5	Πολύτεκνοι και ανάπηροι των περιπτώσεων 10 και 11 για ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν σε περιοχές με τιμή ζώνης από 0 - 3.000 ευρώ
3	μέχρι 500 ευρώ
4	501 - 1.000 ευρώ

5	1.001 - 1.500 ευρώ
6	1.501 - 2.000 ευρώ
8	2.001 - 2.500 ευρώ
10	2.501 - 3.000 ευρώ
12	3.001 - 4.000 ευρώ
14	4.001 - 5.000 ευρώ
16	άνω των 5.001 ευρώ

Πίνακας β' συντελεστής προσαύξησης

Συντελεστής προσαύξησης	Παλαιότητα
1	μέχρι και 26 έτη
1,05	25 μέχρι και 20 έτη
1,10	19 μέχρι και 15
1,15	14 μέχρι και 10
1,20	9 μέχρι και 5
1,25	4 έως 0
1	Ανεξάρτητα από την παλαιότητα, προκειμένου για ακίνητα ιδιοκτησίας πολυτέκνων και αναπήρων των περιπτώσεων 10 και 11, που τα ιδιοχρησιμοποιούν και βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης από 0 - 3.000 ευρώ
1	Αν στη βάση πληροφοριών του ΔΕΔΔΗΕ δεν αναγράφεται ημερομηνία κατασκευής ή παλαιότητα

Για τα ακίνητα τα οποία δεν έχουν οικιακή χρήση, όπως αυτή αναγράφεται με κωδικό αριθμό 1 στο πεδίο χρήσης του συστήματος «ΕΡΜΗΣ» του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε., και με εμβαδόν ηλεκτροδοτούμενης επιφάνειας άνω των χιλίων (1.000) τετραγωνικών μέτρων, ο συντελεστής προσδιορισμού Ε.Ε.Τ.Α. υπολογίζεται μειωμένος κατά τριάντα τοις εκατό (30%) για το άνω των χιλίων τετραγωνικών μέτρων τμήμα και κατά εξήντα τοις εκατό (60%) για το άνω των δύο χιλιάδων (2.000) τετραγωνικών μέτρων τμήμα της επιφάνειας του ακινήτου.

6. Το ποσό που προκύπτει σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 5 μειώνεται κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ορίζεται ως το οφειλόμενο ποσό του Ε.Ε.Τ.Α..

7. Στο Ε.Ε.Τ.Α. δεν υπόκεινται τα ακίνητα που ανήκουν:

- α) στο Ελληνικό Δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πλην των οριζόμενων στην επόμενη περίπτωση, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στις δημοτικές επιχειρήσεις,
- β) στα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα της περίπτωσης ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 3842/2010 (Α' 58), εφόσον ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για να επιτελούν το λατρευτικό, εκπαιδευτικό, θρησκευτικό και κοινωφελές έργο τους,
- γ) στα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης ε' της παρ. 7 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 , εφόσον ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των θρησκευτικών, εκκλησιαστικών, φιλανθρωπικών, εκπαιδευτικών, καλλιτεχνικών ή κοινωφελών σκοπών τους,
- δ) στα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης στ' της παρ. 7 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 , εφόσον ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως γήπεδα ή χώροι αθλητικών εγκαταστάσεων για την πραγματοποίηση των αθλητικών τους σκοπών και
- ε) σε ξένα κράτη, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση πρεσβειών και προξενείων, υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

8. Από το Ε.Ε.Τ.Α. απαλλάσσονται:

- αα) Οι κοινόχρηστοι χώροι πολυκατοικιών,
- ββ) οι κοινόχρηστοι χώροι των κύριων τουριστικών καταλυμάτων (ξενοδοχείων και κάμπινγκ) που αφορούν στους χώρους προσέλευσης, υποδοχής και υγιεινής, οι οποίοι προσδιορίζονται σε ποσοστό 35% της συνολικής επιφάνειας της ξενοδοχειακής επιχείρησης, καθώς και ποσοστό δεκαεπτά τοις εκατό (17%) της συνολικής επιφάνειας των επιχειρήσεων ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων, τα οποία διαθέτουν ειδικό σήμα λειτουργίας του ΕΟΤ σε ισχύ, το οποίο έχει εκδοθεί με το σύστημα των κλειδιών σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 337/2000 (Α' 281), όπως ισχύει.
- γγ) Τα ακίνητα που έχουν χαρακτηρισθεί διατηρητέα, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, εφόσον δεν χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο.

- δδ) Τα αρχαία μνημεία και οι χώροι ιστορικών ή αρχαιολογικών μνημείων.
- εε) Τα ακίνητα για τα οποία, στο πεδίο χρήσης του συστήματος «ΕΡΜΗΣ» του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. αναγράφονται οι κωδικοί αριθμοί χρήσης 3 και 4 αντίστοιχα, που αφορούν σε γεωργική ή βιομηχανική χρήση.

9. Ο μειωμένος συντελεστής (0,5) προσδιορισμού Ε.Ε.Τ.Α. του πίνακα α' της παραγράφου 5 εφαρμόζεται για ένα μόνο ακίνητο, που ανήκει κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών σε πολύτεκνο, κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του Ν.1910/1944 (Α' 229), εφόσον, κατά το οικονομικό έτος 2012, τα τέκνα που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του Ν.1910/1944 (Α' 229) τον βαρύνουν φορολογικά, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Ν. 2238/1994 , Α' 151), με την προϋπόθεση ότι το ακίνητο αποτελεί την κύρια και ιδιοκατοικούμενη κατοικία αυτού. Ο μειωμένος συντελεστής εφαρμόζεται και στην περίπτωση που η κύρια και ιδιοκατοικούμενη κατοικία ανήκει κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών στον ή στη σύζυγο του ή της δικαιούχου, καθώς και όταν το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί της κύριας ιδιοκατοικούμενης κατοικίας κατανέμεται μεταξύ των συζύγων. Επίσης, ο μειωμένος συντελεστής εφαρμόζεται και όταν κύριος ή επικαρπωτής της κύριας και ιδιοκατοικούμενης κατοικίας κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών είναι ένα ή περισσότερα από τα προστατευόμενα τέκνα, λόγω θανάτου του ενός εκ των γονέων τους.

Για την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή απαιτείται να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- α) η τιμή ζώνης του ακινήτου να μην υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ,
- β) το οικογενειακό εισόδημα κατά το οικονομικό έτος 2013, να μην υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ,
- γ) το εμβαδόν του ακινήτου να μην υπερβαίνει τα εκατόν είκοσι (120) τ.μ., τα οποία προσαυξάνονται κατά 20 τ.μ. για κάθε προστατευόμενο τέκνο και μέχρι τα 200 τ.μ. Εφόσον το εμβαδόν του ακινήτου υπερβαίνει την έκταση που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο, για την επιπλέον επιφάνεια το Ε.Ε.Τ.Α. υπολογίζεται χωρίς την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή,
- δ) η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας έτους 2010 του πολύτεκνου να μην υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, οι οποίες προσαυξάνονται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε.. Αν το ακίνητο

ανήκει κατά ποσοστό στους δύο συζύγους ή μόνο στη σύζυγο και ζητείται ο υπολογισμός του Ε.Ε.Τ.Α. με την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή και από τους δύο συζύγους ή μόνο από τη σύζυγο αντίστοιχα, η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας έτους 2010 και των δύο συζύγων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, οι οποίες προσαυξάνονται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε.. Αν το ακίνητο ανήκει σε ένα ή περισσότερα από τα προστατευόμενα τέκνα, λόγω θανάτου του ενός εκ των γονέων τους, η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας έτους 2010 του πολύτεκνου και των προστατευόμενων τέκνων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, οι οποίες προσαυξάνονται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε..

10. Ο μειωμένος συντελεστής (0,5) προσδιορισμού Ε.Ε.Τ.Α. του πίνακα α' της περίπτωσης 5 εφαρμόζεται για ένα μόνο ακίνητο, που ανήκει κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών σε πρόσωπο, που, το ίδιο ή πρόσωπο που το βαρύνει φορολογικά σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε., παρουσιάζει αναπηρία σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, και προκειμένου για πρόσωπα που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση, νοητική αναπηρία, αυτισμό ή σύνδρομο DOWN, ποσοστό από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, με την προϋπόθεση ότι το ακίνητο αποτελεί την κύρια και ιδιοκατοικούμενη κατοικία αυτού. Ο μειωμένος συντελεστής εφαρμόζεται και στην περίπτωση που η κύρια και ιδιοκατοικούμενη κατοικία ανήκει κατά πλήρη κυριότητα ή κατά συγκυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών στον ή στη σύζυγο του ή της δικαιούχου, καθώς και όταν το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί της κύριας ιδιοκατοικούμενης κατοικίας κατανέμεται μεταξύ των συζύγων.

Για την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή απαιτείται να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- α) η τιμή ζώνης του ακινήτου να μην υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ,
- β) το εμβαδόν του ακινήτου να μην υπερβαίνει τα εκατόν είκοσι (120) τ.μ., τα οποία προσαυξάνονται κατά 20 τ.μ. για κάθε προστατευόμενο τέκνο και μέχρι τα 200 τ.μ.. Εφόσον το εμβαδόν του ακινήτου υπερβαίνει την έκταση που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο, για την επιπλέον επιφάνεια το Ε. Ε.Τ.Α. υπολογίζεται χωρίς την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή,

γ) η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας έτους 2010 του δικαιούχου να μην υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, οι οποίες προσαυξάνονται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε.. Αν το ακίνητο ανήκει κατά ποσοστό στους δύο συζύγους ή μόνο στον ή στη σύζυγο του δικαιούχου και ζητείται ο υπολογισμός του Ε.Ε.Τ.Α. με την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή και από τους δύο συζύγους ή μόνο από τον άλλο σύζυγο αντίστοιχα, η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας έτους 2010 και των δύο συζύγων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, οι οποίες προσαυξάνονται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε..

11. Δεν οφείλεται το Ε.Ε.Τ.Α. για ένα ακίνητο που αποτελεί την κύρια και ιδιοκατοικούμενη κατοικία και ανήκει κατά κυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών:

- α) σε μακροχρόνια άνεργο με μη διακοπτόμενο χρόνο ανεργίας ίσο ή μεγαλύτερο του ενός έτους, κατά την ημερομηνία έκδοσης του πρώτου λογαριασμού που περιλαμβάνει Ε.Ε.Τ.Α., εγγεγραμμένο στα μητρώα του ΟΑΕΔ ή στους καταλόγους προσφερομένων προς εργασία του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας και των παραρτημάτων του ή του λογαριασμού ανεργίας προσωπικού ημερήσιων εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης ή του λογαριασμού ανεργίας τεχνικών τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης και
- β) σε άνεργο που επιδοτήθηκε λόγω τακτικής επιδότησης από τους ως άνω φορείς και λογαριασμούς κατά τους έξι (6) τουλάχιστον από τους δώδεκα (12) μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας έκδοσης του πρώτου λογαριασμού που περιλαμβάνει Ε.Ε.Τ.Α..

Για την απαλλαγή του ακινήτου από το Ε.Ε.Τ.Α. απαιτείται να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- α) ο υποκείμενος στο Ε.Ε.Τ.Α. να είναι άνεργος κατά την ημερομηνία έκδοσης του πρώτου λογαριασμού που περιλαμβάνει Ε.Ε.Τ.Α.,
- β) η τιμή ζώνης του ακινήτου να μην υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ,
- γ) το οικογενειακό εισόδημα, κατά το οικονομικό έτος 2013, να μην υπερβαίνει τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ,

- δ) το εμβαδόν του ακινήτου να μην υπερβαίνει τα εκατόν είκοσι (120) τ.μ., τα οποία προσαυξάνονται κατά 20 τ.μ. για κάθε προστατευόμενο τέκνο και μέχρι τα 200 τ.μ.. Εφόσον το εμβαδόν του ακινήτου υπερβαίνει την έκταση που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο, για την επιπλέον επιφάνεια το Ε.Ε.Τ.Α. υπολογίζεται χωρίς την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή,
- ε) η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας έτους 2010 του δικαιούχου να μην υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, οι οποίες προσαυξάνονται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε..

Για ακίνητα που αποτελούν την κύρια και ιδιοκατοικούμενη κατοικία και ανήκουν κατά κυριότητα ή επικαρπία ή ποσοστό αυτών σε πρόσωπο που ευρίσκεται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλείται με φτώχεια, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θα εξειδικευθούν τα κριτήρια και θα καθορισθούν τα αρμόδια όργανα και η εφαρμοστέα διαδικασία για την πληρωμή του Ε.Ε.Τ.Α. σε περισσότερες δόσεις ή για τη μείωση του ύψους του, στο μέτρο που είναι αναγκαίο, ή για την πλήρη απαλλαγή του από την υποχρέωση καταβολής, έτσι ώστε τα υπόχρεα πρόσωπα να μπορούν να ανταποκριθούν στην καταβολή του, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η διαβίωση των ιδίων ή των προσώπων που συνοικούν με αυτούς και τους βαρύνουν φορολογικά.

12. Η βεβαίωση του Ε.Ε.Τ.Α. συντελείται με την εγγραφή τον Ιούνιο του 2013 του ηλεκτροδοτούμενου ακινήτου στις μηχανογραφικές καταστάσεις της Δ.Ε.Η και των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες πρέπει να συμπίπτουν με τα μηχανογραφικά αρχεία του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις αυτές αποτελούν τον τίτλο βεβαίωσης για το Ελληνικό Δημόσιο και τον αντίστοιχο χρηματικό κατάλογο των αρμόδιων Δ.Ο.Υ.

Αρμόδια φορολογική αρχή είναι η Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος του κυρίου ή επικαρπωτή του ακινήτου κατά την ημερομηνία αρχικής έκδοσης του λογαριασμού της Δ. Ε. Η. και των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος.

Εάν κύριος ή επικαρπωτής του ακινήτου είναι περισσότεροι του ενός, αρμόδια είναι η Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος ενός εξ αυτών. Η βεβαίωση του Ε.Ε.Τ.Α. πραγματοποιείται στο όνομα του κυρίου ή επικαρπωτή με το μεγαλύτερο ποσοστό συνιδιοκτησίας ή άλλως στο όνομα ενός οποιουδήποτε

εξ αυτών, ο οποίος δικαιούται να απαιτήσει από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες την απόδοση σε αυτόν του ποσοστού που τους αναλογεί.

Στην περίπτωση κατά την οποία έχει βεβαιωθεί Ε.Ε.Τ.Α. για ακίνητο που εμπίπτει στις διατάξεις των περιπτώσεων 7, 8, 9, 10 και 11, τούτο διαγράφεται, κατά τη διαδικασία που θα ορισθεί με την απόφαση της περίπτωσης 16. Αν το Ε.Ε.Τ.Α. ή μέρος αυτού έχει καταβληθεί, επιστρέφεται, κατά τη διαδικασία που θα ορισθεί με την ίδια απόφαση.

13. Το Ε.Ε.Τ.Α. εισπράττεται από τη Δ.Ε.Η. και τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος σε πέντε (5) ισόποσες δόσεις στους λογαριασμούς που εκδίδονται από αυτούς από τον Ιούνιο του 2013 μέχρι το Φεβρουάριο του 2014.

Η καταβολή του Ε.Ε.Τ.Α. ρυθμίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με την καταβολή του ποσού για την κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος, εφόσον η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος προβαίνουν σε διακανονισμό ή ρύθμιση με τους καταναλωτές για την εξόφληση των λογαριασμών.

14. Τα ποσά του ειδικού τέλους που εισπράττονται από τη Δ.Ε.Η. και τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο μέχρι τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα από το μήνα κατά τον οποίο εισπράχθηκαν οι σχετικοί λογαριασμοί,

όπως ειδικότερα καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της περίπτωσης 16. Με την ίδια απόφαση ορίζεται Οικονομικός Επιθεωρητής ως αρμόδιος για την παρακολούθηση της απόδοσης του Ε.Ε.Τ.Α.. Το Ελληνικό Δημόσιο δικαιούται να ζητήσει από τη Δ.Ε.Η. και τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος να δίνουν χρηματικές προκαταβολές έναντι των ποσών, που πρέπει να αποδοθούν από τις εισπράξεις του Ε.Ε.Τ.Α., και μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του προς είσπραξη ποσού.

Για την αντιμετώπιση των δαπανών είσπραξης του Ε.Ε.Τ.Α., η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος παρακρατούν από τις εισπράξεις ποσοστό 0,25%. Η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς και ο Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών ηλεκτρονικά αρχεία που τηρούν προκειμένου να διαπιστώνεται η ορθή εφαρμογή της παρούσας υποπαραγράφου.

15. Εάν μετά την παρέλευση της ημερομηνίας λήξης πληρωμής της τελευταίας δόσης του Ε.Ε.Τ.Α. το συνολικό οφειλόμενο ποσό δεν έχει καταβληθεί, τότε η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος, διαγράφουν τους υπόχρεους καταναλωτές ως προς το Ε.Ε.Τ.Α., αποστέλλουν κατάσταση στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών μέσω της οποίας βεβαιώνεται το οφειλόμενο τέλος και οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. μεριμνούν για την είσπραξή του, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Ο κύριος ή επικαρπωτής του ακινήτου μπορεί, με αίτησή του προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ., οποτεδήποτε και για οποιονδήποτε λόγο, να ζητήσει την αποκοπή του Ε.Ε.Τ.Α. από το λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και τη βεβαίωση αυτού στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., αφού καταβάλει τουλάχιστον την τρέχουσα και τις τυχόν ληξιπρόθεσμες δόσεις και, σε περίπτωση επίκλησης αδυναμίας καταβολής αυτών, το ποσό των πενήντα (50) ευρώ. Για την αλλαγή προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος απαιτείται η προσκόμιση, στο νέο προμηθευτή, βεβαίωσης της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ότι ακολουθήθηκε η ανωτέρω διαδικασία από τον κύριο ή τον επικαρπωτή ή από τον μισθωτή ή από τον χρήστη, ο οποίος έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά προς τούτο.

16. Με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ρυθμίζονται:

- α) ο ειδικότερος τρόπος και η διαδικασία για την είσπραξη του Ε.Ε.Τ.Α. μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος και την απόδοση αυτού στο Δημόσιο,
- β) ο ειδικότερος τρόπος και η διαδικασία για τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., σε περίπτωση μη καταβολής του μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος,
- γ) ο ειδικότερος τρόπος και η διαδικασία επιστροφής του τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης αυτού στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί ότι δεν επιβλήθηκε αυτό, παρότι υπήρχε υποχρέωση, ή υπολογίσθηκε εσφαλμένα,
- δ) οι ειδικότερες προϋποθέσεις και οι διαδικασίες για την εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων 9, 10 και 11 της παρούσας υποπαραγράφου και
- ε) κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.8.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

1. (...) ⁵²

2. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 35 του Ν. 3842/2010 , οι λέξεις «Για τα έτη 2010, 2011 και 2012» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Για τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013».

3. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 38 του Ν. 3842/2010 , οι λέξεις «Ειδικά για τα έτη 2010 και 2011» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Το έτος 2010» και προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Για τα έτη 2011 και 2012 ο φόρος καταβάλλεται σε επτά (7) ίσες μηνιαίες δόσεις, και για το έτος 2013 καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ίσες μηνιαίες δόσεις, καθεμιά από τις οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πενήντα (50) ευρώ, με εξαίρεση την τελευταία, οι οποίες καταβάλλονται στις προθεσμίες που ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο. Η προθεσμία καταβολής της τελευταίας δόσης δεν μπορεί να έχει καταληκτική ημερομηνία μεταγενέστερη από την 28η Φεβρουαρίου 2014.»

4. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του Ν. 3842/2010 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ως συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (ΣΑΟ), για τον υπολογισμό της φορολογητέας αξίας, λαμβάνεται ο ΣΑΟ που περιλαμβάνεται στις αποφάσεις προσδιορισμού αντικειμενικής αξίας ακινήτων (μικρότερος ή μεγαλύτερος), ανεξάρτητα αν ο συντελεστής δόμησης που ισχύει στην περιοχή είναι διαφορετικός.»

1. Για την έκδοση και την ανανέωση των όρων της άδειας διεξαγωγής τεχνικών - ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, καθώς και για τη λειτουργία των παιγνιομηχανημάτων τεχνικών - ψυχαγωγικών παιγνίων, καταβάλλονται:

- α) προκαταβλητέο εφάπαξ τέλος για την έκδοση ή την ανανέωση των όρων της άδειας διεξαγωγής τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων, ανάλογα με τον αριθμό των παιγνιομηχανημάτων και τον πληθυσμό του τόπου εγκατάστασής τους,
- β) προκαταβλητέο ετήσιο τέλος διενέργειας τεχνικών-ψυχαγωγικών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, ανάλογα με τον αριθμό των παιγνιομηχανημάτων και τον πληθυσμό του τόπου εγκατάστασής τους.

---

⁵²[Αφαίρεση 4172/2013, Άρθρο 88](#)

2. Για την έκδοση και την ανανέωση άδειας διεξαγωγής τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου, καθώς και για τη λειτουργία των παιγνιομηχανημάτων αυτών, καταβάλλονται:

- α) παράβολο για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό χορήγησης αδειών, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 46,
- β) το τίμημα για τη χορήγηση της άδειας, όπως προέκυψε κατά τη διαγωνιστική διαδικασία, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 46,
- γ) σε περίπτωση ανανέωσης άδειας, ποσό έναντι της συμμετοχής του Δημοσίου στα έσοδα των τυχερών παιγνίων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού.

3. Για την πιστοποίηση των παιγνίων, των παιγνιομηχανημάτων και των καταστημάτων στα οποία διεξάγονται τεχνικά - ψυχαγωγικά ή τυχερά παίγνια με παιγνιομηχανήματα, καταβάλλονται:

- α) παράβολο με την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 42 παράγραφοι 1 και 3 και 44 παράγραφοι 1 έως και 4,
- β) εφάπαξ τέλος πιστοποίησης παιγνίου, παιγνιομηχανήματος και καταστήματος σύμφωνα με τα άρθρα 42 παράγραφοι 1 και 3 και 44 παράγραφοι 1 έως και 4.

4. Για την εγγραφή και τη διατήρηση στα μητρώα της Ε.Ε.Ε.Π. των κατασκευαστών, των τεχνικών και των εισαγωγέων παιγνίων και παιγνιομηχανημάτων καταβάλλεται:

- α) παράβολο με την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 29,
- β) προκαταβλητέο ετήσιο τέλος διατήρησης εγγραφής, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 29.

5. Για όλα τα τυχερά παίγνια η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα έσοδα καθορίζεται σε τριάντα τοις εκατό (30%) επί του μικτού κέρδους που αφορά τα ποσά τα οποία προέρχονται από την εκμετάλλευση της δραστηριότητας του κατόχου της άδειας.

Τα έσοδα αυτά αποδίδονται στο Δημόσιο κάθε τρίμηνο και πάντως όχι αργότερα από τις 16 Ιανουαρίου, 16 Απριλίου, 16 Ιουλίου και τις 16 Οκτωβρίου κάθε έτους, για το προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο. Ο κάτοχος άδειας, αν έχει παραχωρήσει το δικαίωμα εκμετάλλευσης, βαρύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον φορέα εκμετάλλευσης για την καταβολή της συμμετοχής του πρώτου εδαφίου.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και του συναρμόδιου Υπουργού καθορίζεται μέρος των εσόδων αυτών του Ελληνικού Δημοσίου, ύψους τουλάχιστον 20%, το οποίο προορίζεται για κοινωνικές πολιτικές, όπως η ενίσχυση μέτρων πολιτικής για άτομα με αναπηρία, για την καταπολέμηση της ανεργίας, για την απεξάρτηση από τα παίγνια, καθώς και για την απεξάρτηση από άλλες μορφές εθισμού, για τον αθλητισμό, για τον πολιτισμό, και για τους ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού σχετικά με τις παραπάνω πολιτικές και τις διαδικαστικές ενέργειες που προβλέπονται στην περίπτωση ια΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 28, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Τα ποσά που καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 6 του άρθρου αυτού, θεωρούνται δαπάνη της επιχείρησης και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων στις περιπτώσεις που το καθαρό εισόδημα αυτών προσδιορίζεται λογιστικά, ή από τα συνολικά κέρδη των επιχειρήσεων στις περιπτώσεις που το καθαρό εισόδημα αυτών προσδιορίζεται εξωλογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2238/1994. Τα παραπάνω ποσά δεν συμψηφίζονται με άλλους φόρους ή άλλα τέλη, ούτε επιστρέφονται.

8. Τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των παιγνίων, που ρυθμίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 26, φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας του εισοδήματος.

Γενικά έξοδα διαχείρισης και διάφορα άλλα έξοδα οργάνωσης και λειτουργίας της αλλοδαπής επιχείρησης που έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και είναι κάτοχος άδειας του νόμου αυτού, που πραγματοποιούνται από την έδρα της επιχείρησης που βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν υπολογίζονται προκειμένου να προσδιοριστεί το καθαρό κέρδος που προκύπτει στην Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση της αλλοδαπής επιχείρησης.

9. Τα κέρδη των παικτών από τη διεξαγωγή στην Ελλάδα τυχερών παιγνίων, που διεξάγονται με παιγνιομηχανήματα, ή μέσω του διαδικτύου, υποβάλλονται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 58, της παραγράφου 1 του άρθρου 91 και των άρθρων 92 έως και 97 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν. 2961/2001 (Α΄ 266). Ο φόρος αυτός παρακρατείται και αποδίδεται κάθε μήνα στο Δημόσιο από τους κατόχους των αδειών.

10. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Ε.Ε.Ε.Π., καθορίζονται τα ποσά των παραβόλων, τελών και συμμετοχών, καθώς και ο χρόνος, η διαδικασία καταβολής, τα όργανα είσπραξης και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων, σύμφωνα με σχετική οικονομική μελέτη που βασίζεται σε πρόσφορα στοιχεία, τα οποία αντανακλούν το κόστος των διαδικασιών που απαιτούνται για το σκοπό αυτόν.

11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Ε.Ε.Ε.Π., καθορίζονται όλα τα έγγραφα, μηχανικά ή ηλεκτρονικά μέσα, για τη βεβαίωση κάθε φύσης εσόδων του Δημοσίου, επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις γενικές διατάξεις.

12. Εταιρείες παροχής υπηρεσιών στοιχημάτων και τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου που είναι νόμιμα εγκατεστημένες σε κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου και κατέχουν σχετική νόμιμη άδεια λειτουργίας και παροχής τέτοιων υπηρεσιών, μπορούν να συνεχίσουν την παροχή υπηρεσιών στη μεταβατική περίοδο μέχρι την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού που διέπουν το διαδικτυακό στοίχημα και τη χορήγηση των σχετικών αδειών μόνον εφόσον υπαχθούν αμέσως και οικειοθελώς στο φορολογικό καθεστώς των άρθρων 45 έως 50 του νόμου αυτού, αναδρομικά στο πλαίσιο του άρθρου 78 παρ. 2 του Συντάγματος. Κάθε σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η εφαρμογή της παραγράφου αυτής δεν θίγει τη σχετική αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτόν και δεν προδικάζει την παροχή άδειας κατά το άρθρο 45.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β΄ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

1. Στην υποπαράγραφο Ε.2. του Ν. 4093/2012 (Α΄ 222) προστίθεται περίπτωση 3 ως εξής και αναριθμούνται αντιστοίχως οι υφιστάμενες περιπτώσεις 3-7:

«3. α. Στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών μεταφέρονται στις 31 Ιουλίου 2013 οι αρμοδιότητες, το προσωπικό και οι διαθέσιμοι πόροι των ακόλουθων οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων που αφορούν στην άσκηση της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης:

i) Διεύθυνση Εφαρμογών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Δ 30) με την εξαίρεση των Τμημάτων Προϋπολογισμού και Δημοσίων Δαπανών, Μισθοδοσίας και Συντάξεων.

ii) Διεύθυνση Εισαγωγής και Ελέγχου Στοιχείων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Δ32).

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τίθεται σε ισχύ το αργότερο στις 31 Ιουλίου 2013 μπορούν να εξειδικευθούν περαιτέρω οι προαναφερόμενες λειτουργίες της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων που μεταφέρονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, καθώς και να ρυθμιστούν ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη μεταφορά του προσωπικού και των διαθέσιμων πόρων. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να προβλεφθεί προγενέστερη ημερομηνία εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης. Μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων συνάπτεται μέχρι τις 31 Ιουλίου 2013 μνημόνιο συνεργασίας που μπορεί να τροποποιείται όποτε κριθεί απαραίτητο και καθορίζει τις υπηρεσίες που παρέχονται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων.

β. Οι αρμοδιότητες προληπτικού ελέγχου εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας και προσωρινού φορολογικού ελέγχου, ιδίως στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, με έμφαση στο Φ.Π.Α., καθώς και ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας, όπως προβλέπονται στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 3296/2004, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, μεταβιβάζονται στις 31 Οκτωβρίου 2013 στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών. Ο έλεγχος των υποθέσεων για τις οποίες εκδίδεται εντολή ελέγχου μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 2013 ολοκληρώνεται από το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα θέματα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας υποπερίπτωσης και να προβλεφθεί προγενέστερη ημερομηνία εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης.

γ. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β' της παρούσας περίπτωσης, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους των

μεταφορικών μέσων, καταστημάτων, αποθηκών και άλλων χώρων, όπου βρίσκονται αγαθά, ανεξάρτητα από τον φορέα εκμετάλλευσής τους και του τελωνειακού καθεστώτος, υπό το οποίο τελούν όπως επίσης σε κατασχέσεις βιβλίων, εγγράφων, αγαθών, μέσων μεταφοράς και άλλων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις α' και δ' της παρ. 4 του άρθρου 30 του Ν. 3296/2004 . Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου σε καμία περίπτωση δεν αποστερεί το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) από τις παραπάνω εξουσίες, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αυτό διατηρεί.

δ. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών μεταφέρεται στις 31 Ιουλίου 2013 στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού και των διαθέσιμων πόρων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τίθεται σε ισχύ το αργότερο στις 31 Ιουλίου 2013 μπορεί να ρυθμισθούν ειδικότερα θέματα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής και να προβλεφθεί προγενέστερη ημερομηνία μεταφοράς της Υπηρεσίας αυτής.»

2. Στο τέλος της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Ε.2. του Ν. 4093/2012 προστίθενται στοιχεία 9 και 10 ως εξής:

«(9) να αποφασίζει για τις προϋποθέσεις πρόσληψης προσωπικού στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και για την υποβολή στο Α.Σ.Ε.Π. των αντίστοιχων αιτημάτων για τις σχετικές προκηρύξεις, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

(10) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζεται ειδικό σύστημα προαγωγών και βαθμολογικής και υπηρεσιακής εξέλιξης των υπαλλήλων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων κατά παρέκκλιση των κριτηρίων και της διαδικασίας που προβλέπονται στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 3528/2007) και κάθε άλλη διάταξη. Το σύστημα μπορεί να περιλαμβάνει το οργανόγραμμα των μονάδων που συγκροτούν τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και κανόνες που σχετίζονται με τις προαγωγές και τη μετακίνηση υπαλλήλων. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων έχει πλήρη εξουσία εφαρμογής του συστήματος που καθορίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα υποπερίπτωση. Οι κείμενες διατάξεις που δεν συνδέονται με το

σύστημα προαγωγών και βαθμολογικής εξέλιξης παραμένουν σε ισχύ για το προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.»

3. Στην περίπτωση 4 της υποπαραγράφου Ε.2. του Ν. 4093/2012 , πριν από την αναρίθμηση της με την περίπτωση 1 της παρούσας υποπαραγράφου, προστίθεται στοιχείο δ΄ ως εξής και αναριθμείται το επόμενο στοιχείο ε΄.

« δ. Συστήνεται Γνωμοδοτικό Συμβούλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Το Συμβούλιο του προηγούμενου εδαφίου αποτελείται από πέντε μέλη που ορίζονται με θητεία που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία χρόνια. Δύο από τα μέλη του Συμβουλίου επιλέγονται μεταξύ προσώπων με σημαντική διεθνή επαγγελματική εμπειρία στη διοίκηση δημοσίων εσόδων. Τα μέλη του Συμβουλίου δεν είναι πλήρους απασχόλησης. Επιπλέον, στο Συμβούλιο συμμετέχει ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εκ της ιδιότητάς του. Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο αναφέρεται στον Υπουργό Οικονομικών, παρέχει συμβουλές σε μείζονα θέματα στρατηγικής της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης συμπεριλαμβανομένων και θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού, ελέγχει την επίδοση της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης σε σχέση με το σχεδιασμό και τους τεθέντες στόχους, υποστηρίζει τη φορολογική και τελωνειακή διοίκηση στις σχέσεις της με άλλους φορείς και επιβεβαιώνει ότι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων ασκεί τις εξουσίες του δεόντως. Το Συμβούλιο δεν έχει οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, ούτε πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν σε συγκεκριμένους φορολογουμένους.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο μέχρι τη 15η Ιουλίου 2013 ρυθμίζονται όλα τα αναγκαία θέματα για τη λειτουργία του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου και ιδίως:

- α) καθορίζονται τα ελάχιστα προσόντα των μελών του Συμβουλίου,
- β) ορίζονται τα μέλη του Συμβουλίου και η διάρκεια της θητείας τους,
- γ) καθορίζεται η αποζημίωση των μελών του Συμβουλίου για την άσκηση των καθηκόντων τους,
- δ) τίθενται κανόνες για την αντιμετώπιση συγκρούσεων συμφερόντων,
- ε) καθορίζεται η ελάχιστη συχνότητα των συνεδριάσεων,
- στ) θεσπίζεται πλαίσιο ως προς τον τρόπο αναφοράς του Συμβουλίου στον Υπουργό Οικονομικών,

ζ) ρυθμίζονται θέματα διοικητικής υποστήριξης του Συμβουλίου.»

4. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 5 του άρθρου 55 του Ν. 4002/2011 , όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 4141/2013 (Α' 81), αντικαθίσταται ως εξής:

«Με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ύστερα από γνώμη του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που διατυπώνεται εντός δεκατεσσάρων ημερών, μπορεί να καθορίζεται ή να ανακαθορίζεται η εσωτερική διάρθρωση, ειδικά, των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών και να συστήνονται ή να καταργούνται ή να συγχωνεύονται ή να αναστέλλεται η λειτουργία οργανικών μονάδων επιπέδου αυτοτελούς γραφείου ή αυτοτελούς τμήματος ή τμήματος ή υποδιεύθυνσης ή διεύθυνσης της εν λόγω Γενικής Γραμματείας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.2.: (...)⁵³

1. (...)⁵⁴

2. (...)⁵⁵

3. (...)⁵⁶

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.3.: (...)⁵⁷

1. (...)⁵⁸

2. (...)⁵⁹

---

⁵³[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁵⁴[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 107](#)

⁵⁵[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁵⁶[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁵⁷[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁵⁸[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 85](#)

⁵⁹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Τροποποίηση 4714/2020, Άρθρο 85](#)

3. (...)⁶⁰

4. (...)⁶¹

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.4.: (...)

1. (...)⁶²

2. (...)⁶³

3. (...)⁶⁴

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.5.: (...)⁶⁵

1. (...)⁶⁶

2. (...)⁶⁷

3. (...)⁶⁸

4. (...)⁶⁹

5. (...)⁷⁰

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.6.: (...)

---

⁶⁰[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶¹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶²[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶³[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶⁴[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Προσθήκη 4537/2018, Άρθρο 132](#)

⁶⁵[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶⁶[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶⁷[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶⁸[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁶⁹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁰[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

(...)⁷¹

1. (...)⁷²

2. (...)⁷³

3. (...)⁷⁴

4. (...)⁷⁵

5. (...)⁷⁶

6. (...)⁷⁷

7. (...)⁷⁸

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.7.: (...)⁷⁹

(...)⁸⁰

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.8.: (...)⁸¹

1. (...)⁸²

---

⁷¹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷²[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷³[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁴[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁵[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁶[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁷[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁸[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁷⁹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁰[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸¹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸²[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

2. (...)⁸³

3. (...)⁸⁴

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.9.: (...)⁸⁵

1. (...)⁸⁶

2. (...)⁸⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.10.: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

1. (...)⁸⁸

2. (...)⁸⁹

3. (...)⁹⁰

4. (...)⁹¹

5. (...)⁹²

6. Στο άρθρο 202 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2717/1999 (Α΄ 97), προστίθεται παράγραφος 4 ως ακολούθως, η δε υφιστάμενη παράγραφος 4 αναριθμείται σε παράγραφο 5.

«4. Αναστολή κατά πράξεως που μετά από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διατάσσει την ανάκτηση παράνομης ή ασυμβίβαστης με την

---

⁸³[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁴[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁵[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁶[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁷[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁸[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁸⁹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁹⁰[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Τροποποίηση 4170/2013, Άρθρο 73](#)

⁹¹[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Προσθήκη 4537/2018, Άρθρο 132](#)

⁹²[Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

εσωτερική αγορά κρατικής ενίσχυσης, κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, χορηγείται αν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχει ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εφόσον και καθ' ο μέρος αμφισβητείται η νομιμότητα της απόφασης αυτής. Αν δεν έχει ασκηθεί η κατά τα ανωτέρω προσφυγή, το δικαστήριο υποχρεούται να αποστείλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα,

β) πιθανολογείται σοβαρά η παρανομία της ενωσιακής πράξης ανάκτησης και

γ) ο αιτών επικαλείται και αποδεικνύει ότι η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης θα του προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη.

Η χορήγηση αναστολής αποκλείεται αν από τη στάθμιση της βλάβης του συμφέροντος του αιτούντος και του συμφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή της αίτησης αναστολής είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος. Κατά την εκτίμηση των παραπάνω προϋποθέσεων, το δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις αποφάσεις των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί της νομιμότητας της ενωσιακής πράξης, καθώς και τη διάταξη που τυχόν εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.»

7. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 205 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2717/1999, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

« Ειδικώς, αποφάσεις για την αναστολή που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 202, μπορούν επίσης, να ανακληθούν ύστερα από αίτηση διαδίκου ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, αν εκδοθεί απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί αιτήσεως οριστικής ή προσωρινής δικαστικής προστασίας κατά της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία διατάσσει την ανάκτηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης.»

8. (...) ⁹³

---

⁹³ [Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.11: (...) ⁹⁴

1. (...) ⁹⁵

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.12.: (...) ⁹⁶

(...) ⁹⁷

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΚΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.1: ΟΡΙΣΜΟΙ ⁹⁸

Για τους σκοπούς της παρ. Γ΄ ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: ⁹⁹

«Εκτίμηση»: Κάθε εργασία ή/και έρευνα που έχει ως σκοπό την αποτίμηση της αξίας περιουσιακών στοιχείων, άυλων ή ενσώματων και εκτελείται με βάση τα ευρωπαϊκά ή διεθνώς αναγνωρισμένα εκτιμητικά πρότυπα. ¹⁰⁰

«Πιστοποιημένος εκτιμητής»: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε μορφής, το οποίο διενεργεί εκτιμήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο παρόν άρθρο, έχει λάβει την πιστοποίηση της υποπαρ. Γ.2 και έχει καταχωρηθεί στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών του Υπουργείου Οικονομικών, που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο. ¹⁰¹

«Αρμόδια Διοικητική Αρχή»: Ορίζεται η Διεύθυνση Μακροοικονομικής Πολιτικής και Προβλέψεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής

---

⁹⁴ [Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁹⁵ [Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Προσθήκη 4438/2016, Άρθρο 44](#)

⁹⁶ [Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35](#)

⁹⁷ [Αφαίρεση 5000/2022, Άρθρο 35; Τροποποίηση 4438/2016, Άρθρο 44](#)

⁹⁸ [Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

⁹⁹ [Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰⁰ [Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰¹ [Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.¹⁰²

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.2: ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ¹⁰³

1. Το επάγγελμα του πιστοποιημένου εκτιμητή, ως μέλος του Μητρώου Πιστοποιημένων Εκτιμητών, ασκείται ελεύθερα από την εγγραφή του πιστοποιημένου εκτιμητή στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, κατόπιν αναγγελίας έναρξής του στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹⁰⁴

Το Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών τηρείται στην αρμόδια διοικητική αρχή και τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία επικοινωνίας και κλάδου εκτιμήσεων ανά πιστοποιημένο εκτιμητή δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.¹⁰⁵

Τα επιμελητήρια που διέπονται από τις διατάξεις του ν. 4497/2017 (Α' 171) και το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) του ν. 4468/2017 (Α' 61) συνδράμουν, κατά περίπτωση, την αρμόδια διοικητική αρχή στο έργο της, κατά το μέρος που τους αφορά, ενώ η τελευταία δύναται, επίσης, να ζητά τη συνδρομή των αντιπροσωπευτικότερων, από άποψη αριθμού μελών, επαγγελματικών σωματείων εκτιμητών ή επιστημονικών συλλόγων εκτιμητικής ή των φορέων πιστοποίησης.¹⁰⁶

2. Προκειμένου περί φυσικών προσώπων, η αναγγελία συνοδεύεται από τα κάτωθι απαραίτητα δικαιολογητικά:¹⁰⁷

α) Αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία επικοινωνίας, ο αριθμός φορολογικού μητρώου και ο συγκεκριμένος ή οι

---

¹⁰²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰⁶[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰⁷[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

συγκεκριμένοι κλάδοι στους οποίους επιθυμεί να εγγραφεί ο ενδιαφερόμενος.¹⁰⁸

Η αίτηση του πρώτου εδαφίου συνοδεύεται από βιογραφικό σημείωμα και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α΄ 75), με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει:¹⁰⁹

αα) ότι παρέχει τη ρη¹¹⁰τή και ανεπιφύλακτη συγκατάθεσή του για την πρόσβαση, αρχειοθέτηση και επεξεργασία από την αρμόδια διοικητική αρχή των προσωπικών του δεδομένων, που υποβάλλονται στα δικαιολογητικά εγγραφής και παραμονής του στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, με σκοπό αφενός τη δημοσίευση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών των σχετικών πληροφοριακών στοιχείων και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, στο πλαίσιο της τήρησης της παρούσας παραγράφου και του Κανονισμού (ΕΕ) 679/2016 (L 119) και¹¹¹

ββ) την πληρότητα, ακρίβεια και εγκυρότητα του συνόλου των δικαιολογητικών.¹¹²

Τα δικαιολογητικά που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, συνοδεύονται, όπου απαιτείται, από επίσημες μεταφράσεις, επικυρωμένες σύμφωνα με το άρθρο 454 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμοζόμενο αναλογικά.¹¹³

β) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, το οποίο ανανεώνεται κάθε δύο (2) έτη με επιμέλεια της αρμόδιας διοικητικής αρχής. Ο αιτών πρέπει να μην έχει καταδικαστεί αμετακλήτως για οποιοδήποτε κακούργημα ή για τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, πλαστογραφίας, απιστίας, ψευδορκίας, χρεοκοπίας, καταδολίευσης

---

¹⁰⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁰⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

δανειστών, τοκογλυφίας ή για κάποιο άλλο οικονομικής φύσεως έγκλημα.¹¹⁴

- γ) Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, η οποία πρέπει να ανανεώνεται και να επανυποβάλλεται με πρωτοβουλία και ευθύνη του ενδιαφερομένου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, στην αρμόδια διοικητική αρχή, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει:¹¹⁵
- αα) ότι δεν έχουν επιβληθεί σε αυτόν πειθαρχικές ποινές που αναστέλλουν ή εμποδίζουν την άσκηση του επαγγέλματός του,¹¹⁶
- ββ) ότι δεν υπάγεται στο άρθρο 31 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) περί απασχόλησης δημοσίου υπαλλήλου, ή ότι υπάγεται σε αυτό και του έχει χορηγηθεί άδεια για την άσκηση του επαγγέλματος του πιστοποιημένου εκτιμητή, ως μέλος του μητρώου πιστοποιημένων εκτιμητών,¹¹⁷
- γγ) ότι δεν υπάγεται στο άρθρο 16 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115), περί απασχόλησης συνταξιούχου, ή ότι υπάγεται σε αυτό και το τηρεί ανεπιφύλακτα, όπως κάθε φορά ισχύει.¹¹⁸
- δ) Υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει τα εκτιμητικά πρότυπα (ευρωπαϊκά ή διεθνή) που εφαρμόζει κατά τη διενέργεια εκτιμήσεων και τη δέσμευσή του για την πιστή τήρηση του κώδικα δεοντολογίας της υποπαρ. Γ.8.¹¹⁹
- ε) Βεβαίωση με υπογραφή και σφραγίδα εργοδότη - πιστοποιημένου εκτιμητή, εγγεγραμμένου στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών, με αιτιολογία την εκπόνηση εκτιμήσεων στην ημεδαπή, συνοδευόμενη από τη σχετική σύμβαση εργασίας σε ισχύ, κατά τα τελευταία δύο (2) έτη. Εναλλακτικά, σύμβαση παροχής έργου ή δελτία παροχής υπηρεσιών, με αιτιολογία την εκπόνηση δέκα (10) τουλάχιστον εκτιμήσεων του αντίστοιχου κλάδου στην ημεδαπή, ή τις ίδιες τις εκτιμήσεις

---

¹¹⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹⁶[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹⁷[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹¹⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

υπογεγραμμένες από τον ενδιαφερόμενο, κατανεμημένες ομοιόμορφα, κατά τα τελευταία δύο (2) έτη.¹²⁰

- στ) Πιστοποιητικό, από το οποίο αποδεικνύεται ότι ο αιτών εκπληρώνει τουλάχιστον μία (1) από τις κάτωθι προϋποθέσεις:¹²¹
- αα) Έχει πιστοποιηθεί ως εκτιμητής, από αρμόδιο φορέα διαπιστευμένο κατά ISO/IEC 17024, για το σχήμα του εκτιμητή, από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) του ν. 4468/2017 (Α΄ 61) ή από σύστημα διαπίστευσης-μέλος της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (EA-MLA), μέσω διαδικασίας εξετάσεων, προϋπόθεση για συμμετοχή στις οποίες αποτελεί η προσκόμιση πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Οι τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής πρέπει να είναι αναγνωρισμένοι από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων και Ακαδημαϊκής και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ) του ν. 3328/2005 (Α΄ 80), ή από την αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του π.δ. 38/2010 (Α΄ 78).¹²²
- ββ) Έχει πιστοποιηθεί ως εκτιμητής, από επαγγελματική εκτιμητική ένωση ή από εκτιμητικό οργανισμό που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010, και κατέχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με την υποπερ. αα).¹²³
- γγ) Έχει πιστοποιηθεί ως εκτιμητής, από επαγγελματική εκτιμητική ένωση ή από εκτιμητικό οργανισμό που πληρούν τις προϋποθέσεις της ιδιότητας του μέλους της Ευρωπαϊκής Ομάδας Εκτιμητικών Οργανισμών (The European Group of Valuers' Associations - TEGoVA) για χορήγηση της επαγγελματικής αναγνώρισης Recognised European Valuer (REV), και κατέχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με την υποπερ. αα΄.¹²⁴
- δδ) Ασκεί νόμιμα το επάγγελμα του εκτιμητή σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτο κράτος σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαιότητας. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να

---

¹²⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

προσκομίσει σχετικό πιστοποιητικό από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους ή του τρίτου κράτους.¹²⁵

Το πιστοποιητικό πρέπει να έχει εκδοθεί από φορέα πιστοποίησης, επαγγελματική εκτιμητική ένωση ή εκτιμητικό οργανισμό, που έχει έδρα ή εκπροσωπείται νόμιμα στην ημεδαπή, εφαρμόζει διαδικασίες εξετάσεων, ετήσιας επιτήρησης των πιστοποιητικών που εκδίδει, επαναπιστοποίησης των εκτιμητών που έχει πιστοποιήσει και πειθαρχικού ελέγχου των εκτιμητών για λόγους που αφορούν στην τήρηση των κανόνων εκτιμήσεων της υποπαρ. Γ.7 της παρ. Γ΄.¹²⁶

ζ) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας, από την ημεδαπή φορολογική αρχή, το οποίο πρέπει να ανανεώνεται και να υποβάλλεται με πρωτοβουλία και ευθύνη του ενδιαφερομένου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹²⁷

η) Αποδεικτικό ασφάλισης, ως εξής:¹²⁸

αα) Για τα φυσικά πρόσωπα που παρέχουν εξαρτημένη εργασία, αποδεικτικό ατομικού λογαριασμού ασφάλισης από τον ημεδαπό φορέα στον οποίο παρέχουν εξαρτημένη εργασία.¹²⁹

ββ) Για τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα ή παρέχουν έργο, βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας της αντίστοιχης δραστηριότητας από τον ημεδαπό φορέα κοινωνικής ασφάλισης.¹³⁰

γγ) Για τα φυσικά πρόσωπα που παρέχουν εξαρτημένη εργασία και παράλληλα ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα ή παρέχουν έργο, αποδεικτικό ατομικού λογαριασμού ασφάλισης από τον ημεδαπό φορέα στον οποίο παρέχουν εξαρτημένη εργασία και, επιπλέον, βεβαίωση

---

¹²⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²⁶[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²⁷[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹²⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

ασφαλιστικής ενημερότητας της αντίστοιχης δραστηριότητας από τον ημεδαπό φορέα κοινωνικής ασφάλισης. Τα αποδεικτικά των υποπερ. αα), ββ) και γγ) πρέπει να ανανεώνονται και να επανυποβάλλονται, με πρωτοβουλία και ευθύνη του ενδιαφερομένου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹³¹

3. Προκειμένου περί νομικών προσώπων, η αναγγελία συνοδεύεται από τα κάτωθι απαραίτητα δικαιολογητικά:¹³²

α) Αίτηση εγγραφής στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών, από τον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία επικοινωνίας, ο αριθμός φορολογικού μητρώου, ο αριθμός γενικού εμπορικού μητρώου, οι συγκεκριμένοι κλάδοι στους οποίους επιθυμεί να εγγραφεί το νομικό πρόσωπο, οι οποίοι προβλέπονται στον σκοπό του ιδρυτικού εγγράφου του νομικού προσώπου, καθώς, επίσης, και οι πιστοποιημένοι εκτιμητές, εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίοι είναι οι μόνοι αρμόδιοι για τη διενέργεια των εκτιμήσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου για τους συγκεκριμένους κλάδους εκτιμήσεων.¹³³

Η αίτηση συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, με την οποία ο νόμιμος εκπρόσωπος δηλώνει την πληρότητα, ακρίβεια και εγκυρότητα του συνόλου των δικαιολογητικών.¹³⁴

Επίσης, συνοδεύεται από υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, με τις οποίες οι πιστοποιημένοι εκτιμητές, οι οποίοι είναι οι μόνοι αρμόδιοι για τη διενέργεια των εκτιμήσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, δηλώνουν ότι παρέχουν τη ρητή και ανεπιφύλακτη συγκατάθεσή τους για την πρόσβαση, αρχειοθέτηση και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, που υποβάλλονται στα δικαιολογητικά εγγραφής και παραμονής του νομικού προσώπου στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, από την αρμόδια διοικητική αρχή, με σκοπό αφενός τη δημοσίευση στην ιστοσελίδα του

---

¹³¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

Υπουργείου Οικονομικών των σχετικών πληροφοριακών στοιχείων και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, στο πλαίσιο της τήρησης της παρ. Γ΄ και του Κανονισμού (ΕΕ) 679/2016 (L 119).¹³⁵

- β) Πιστοποιητικό περί μη πτώχευσης από το Πρωτοδικείο εκδοθέν εντός των τελευταίων τριών (3) μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης και πιστοποιητικό καλής λειτουργίας από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) εκδοθέν εντός των τελευταίων τριών (3) μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης, τα οποία πρέπει να ανανεώνονται και να υποβάλλονται με ευθύνη του νομικού προσώπου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹³⁶
- γ) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας του νομικού προσώπου, από την ημεδαπή φορολογική αρχή, το οποίο πρέπει να ανανεώνεται και να υποβάλλεται με ευθύνη του νομικού προσώπου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹³⁷
- δ) Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας του νομικού προσώπου από τον ημεδαπό φορέα κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο πρέπει να ανανεώνεται και να υποβάλλεται με ευθύνη του νομικού προσώπου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹³⁸
- ε) Επικυρωμένο αντίγραφο του ιδρυτικού του εγγράφου ή τυχόν τροποποιητικού αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι στον σκοπό του προβλέπεται η παροχή εκτιμητικών υπηρεσιών.¹³⁹
- στ) Αποδεικτικά έγγραφα και, ειδικότερα, συμβάσεις εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου, συμφωνητικά, ιδρυτικά ή άλλα έγγραφα, θεωρημένα και κατατεθειμένα στις αρμόδιες αρχές, από τα οποία προκύπτει ότι υφίσταται σχέση εργασίας ή παροχής υπηρεσιών μεταξύ του νομικού προσώπου και των πιστοποιημένων εκτιμητών, οι οποίοι είναι οι μόνοι

---

¹³⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³⁶[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³⁷[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹³⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

αρμόδιοι να διενεργούν εκτιμήσεις για λογαριασμό του νομικού προσώπου, στους συγκεκριμένους κλάδους στους οποίους δραστηριοποιούνται ως εγγεγραμμένοι στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών.¹⁴⁰

Τα αποδεικτικά έγγραφα του πρώτου εδαφίου πρέπει να ανανεώνονται και να επανυποβάλλονται με ευθύνη του νομικού προσώπου, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, στην αρμόδια διοικητική αρχή.¹⁴¹

4. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αναγγελίας να απαγορεύσει την έναρξη του επαγγέλματος, αν δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια διοικητική αρχή ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο ότι δεν είναι δυνατή η εγγραφή του στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, γνωστοποιώντας του και τους σχετικούς λόγους.¹⁴²

5. Αν πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις, η αρμόδια διοικητική αρχή εγγράφει τον ενδιαφερόμενο στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών εντός τριών (3) μηνών, στον κλάδο ή στους κλάδους στους οποίους έχει πιστοποιηθεί.¹⁴³

6. Για την τήρηση του Μητρώου Πιστοποιημένων Εκτιμητών δημιουργείται στο Υπουργείο Οικονομικών, διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ) του άρθρου 22 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184). Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας του πρώτου εδαφίου, ο τρόπος λειτουργίας της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας. Μετά από τη θέση σε λειτουργία της πλατφόρμας, τα δικαιολογητικά της υποπαρ. Γ.2 υποβάλλονται ηλεκτρονικά σε αυτή.¹⁴⁴

---

¹⁴⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁴¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁴²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁴³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁴⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29; Τροποποίηση 4254/2014, Άρθρο 1; Προσθήκη 4223/2013, Άρθρο 38; Τροποποίηση 4223/2013, Άρθρο 38; Τροποποίηση 4170/2013, Άρθρο 73](#)

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.3.: ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

1. (...) ¹⁴⁵

2 (...) ¹⁴⁶

3. (...) ¹⁴⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.4: ΚΛΑΔΟΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΚΤΙΜΗΤΩΝ ¹⁴⁸

Οι πιστοποιημένοι εκτιμητές δύνανται να δραστηριοποιούνται και να πιστοποιούνται σε έναν ή περισσότερους από τους εξής κλάδους εκπόνησης εκτιμήσεων: ¹⁴⁹

- α) ακίνητα, ιδίως οικόπεδα, γεωργικές εκτάσεις, δάση, νησιά, κτίρια, πολυκατοικίες, διαμερίσματα, εγκαταστάσεις, γραφεία, καταστήματα, αποθήκες, κινηματογράφους, θέατρα, χώρους στάθμευσης, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, νυχτερινά κέντρα, διατηρητέα κτίρια, κατασκευές, τεχνικά έργα και εργοστάσια, ¹⁵⁰
- β) μηχανολογικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός, ιδίως μηχανήματα, γραμμές παραγωγής, εργοστάσια, βιομηχανικές ή βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, κύριες ή βοηθητικές, είτε είναι προσαρμοσμένες στο κτίριο και συνδέονται με την παραγωγική διαδικασία, είτε είναι συνδεδεμένες με τον παραγωγικό μηχανολογικό εξοπλισμό, καθώς, επίσης, και μεταφορικά μέσα πάσης φύσεως, ¹⁵¹
- γ) επιχειρήσεις και άυλα αγαθά, ιδίως μετοχές, λοιπούς τίτλους κινητών αξιών ανώνυμων εταιρειών, συμμετοχές σε εταιρείες ή συνεταιρισμούς, άυλα αγαθά βιομηχανικής ιδιοκτησίας που παρουσιάζονται είτε ως αποτέλεσμα της πνευματικής δραστηριότητας όπως εφευρέσεις,

---

¹⁴⁵[Αφαίρεση 4254/2014, Άρθρο 1; Τροποποίηση 4223/2013, Άρθρο 38](#)

¹⁴⁶[Αφαίρεση 4254/2014, Άρθρο 1; Τροποποίηση 4223/2013, Άρθρο 38](#)

¹⁴⁷[Αφαίρεση 4254/2014, Άρθρο 1; Αφαίρεση 4223/2013, Άρθρο 38](#)

¹⁴⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁴⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁵⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁵¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

υποδείγματα χρησιμότητας, βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα, είτε ως σύμβολα της επαγγελματικής δραστηριότητας, όπως διακριτικά γνωρίσματα, είτε ως ασώματα αντικείμενα που συνθέτουν την προσωπικότητα, όπως αστικό όνομα, εικόνα, φήμη και εν γένει κατοχυρωμένα και πρωτότυπα ασώματα αντικείμενα,¹⁵²

- δ) κινητά κάθε είδους, ιδίως έργα τέχνης, κινητά κειμήλια, συλλογές, τιμαλφή, έπιπλα, οικοσκευή, βιβλία, νομίσματα, αντίκες, συλλεκτικό μηχανολογικό εξοπλισμό, σε έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτηριστικά έργα, οι λιθογραφίες, οι φωτογραφίες, τα διακοσμητικά έργα, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, καθώς και σε οποιοδήποτε αντικείμενο έχει ιδιαίτερη πολιτιστική ή καλλιτεχνική αξία, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης.¹⁵³

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.5.: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΚΤΙΜΗΤΩΝ

Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας με τις οποίες καθορίζεται ειδική διαδικασία εκτιμήσεων συγκεκριμένων αγαθών, οι πιστοποιημένοι εκτιμητές διενεργούν εκτιμήσεις της αξίας αγαθών (ενσώματων ή άυλων), που αφορούν ενδεικτικά σε:

- Ακίνητα και εμπράγματα δικαιώματα.
- Βιομηχανικές εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό τους.
- Μετοχές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και άλλους τίτλους κινητών αξιών ανωνύμων εταιρειών ή συμμετοχές σε άλλες εταιρείες ή συνεταιρισμούς.
- Πάγια στοιχεία για την προσαρμογή στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.
- Έργα τέχνης.
- Συλλογές, τιμαλφή, έπιπλα.
- Άυλα αγαθά, περιλαμβανομένων δικαιωμάτων βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, πνευματικών, συγγενικών δικαιωμάτων και γενικά κάθε άυλου στοιχείου που έχει οικονομική αξία.

---

¹⁵²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁵³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29; Αφαίρεση 4223/2013, Άρθρο 38](#)

- Εκπόνηση μελετών οικονομικής σκοπιμότητας, εναλλακτικής χρησιμοποίησης ή βέλτιστης χρήσης περιουσιακών στοιχείων.
- Εύλογο κόστος υλοποίησης επενδυτικών προγραμμάτων.
- Ακίνητη περιουσία του ενεργητικού των Αμοιβαίων Κεφαλαίων.
- Ακίνητη περιουσία των Ανώνυμων Εταιρειών Επενδύσεων.
- Μελέτες οικονομικής σκοπιμότητας, εναλλακτικής ή βέλτιστης χρήσης περιουσιακών στοιχείων.
- Κοστολόγηση τεχνικών έργων και λοιπών κατασκευών.
- Ζημίες από τρομοκρατικές ενέργειες.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.6.: ΑΜΟΙΒΗ

Η αμοιβή για τη διενέργεια εκτιμήσεων καθορίζεται ελεύθερα μετά από κοινή συμφωνία του πιστοποιημένου εκτιμητή και του ενδιαφερομένου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.7 ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ¹⁵⁴

- 1.** Οι πιστοποιημένοι εκτιμητές οφείλουν να συντάσσουν τις εκτιμήσεις τους σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά ή διεθνή αναγνωρισμένα εκτιμητικά πρότυπα και με τον Κώδικα Δεοντολογίας, που προβλέπεται στην υποπαρ. Γ.8.¹⁵⁵
- 2.** Οι εκθέσεις εκτιμήσεων ακινήτων, οι οποίες εκπονούνται υποχρεωτικά από πιστοποιημένους εκτιμητές του παρόντος και αφορούν δημόσια περιουσία, καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος «Ψηφιακές Υπηρεσίες Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων - ΨΥΔΗΠΕΕΚ».¹⁵⁶

Οι δημόσιες αρχές και οι φορείς του δημοσίου τομέα που είναι αρμόδιοι, κατά περίπτωση, για την εφαρμογή των ειδικότερων διατάξεων που προβλέπουν σύνταξη εκτιμήσεων ακινήτων, υποχρεωτικά από πιστοποιημένους εκτιμητές του παρόντος και αφορούν δημόσια περιουσία, υποχρεούνται να διαθέτουν τις εκθέσεις εκτιμήσεων ακινήτων, στο Αυτοτελές Τμήμα Εκτιμήσεων και Προσδιορισμού Αξιών Ακινήτων της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού

¹⁵⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁵⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁵⁶[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

Οικονομικών καθορίζονται το περιεχόμενο, ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία συλλογής, καταχώρισης και τήρησης των σχετικών αρχείων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.¹⁵⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΚΤΙΜΗΤΩΝ¹⁵⁸

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, θεσπίζεται Κώδικας Δεοντολογίας των πιστοποιημένων εκτιμητών.¹⁵⁹

2. Οι πιστοποιημένοι εκτιμητές οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος και του Κώδικα Δεοντολογίας.¹⁶⁰

3. Οι πιστοποιημένοι εκτιμητές υποχρεούνται να προσκομίζουν με ευθύνη τους, στην αρμόδια διοικητική αρχή σχετική βεβαίωση, επαγγελματική ταυτότητα ή άλλο πρόσφατο και πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο, από το οποίο προκύπτει η διαρκής συμμόρφωσή τους με τις προϋποθέσεις της περ. στ) της παρ. 2 της υποπαρ. Γ.2 της παρ. Γ', μέσα σε προθεσμία που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από τη λήξη της ισχύος των στοιχείων αυτών και σε κάθε περίπτωση εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους.¹⁶¹

Επίσης, οφείλουν να ενημερώνουν εγγράφως με αίτησή τους την αρμόδια διοικητική αρχή, εντός τριάντα (30) ημερών, για μεταβολές, οι οποίες τροποποιούν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.¹⁶²

Σε περίπτωση κατά την οποία, κατόπιν αυτεπάγγελτης αναζήτησης πιστοποιητικού ποινικού μητρώου γενικής χρήσης πιστοποιημένου εκτιμητή, προκύπτει αμετάκλητη καταδίκη για τα αδικήματα που αναφέρονται στην περ. β' της παρ. 2 της υποπαρ. Γ.2 της παρ. Γ' ή σε περίπτωση μη υποβολής

---

¹⁵⁷[Τροποποίηση 4223/2013, Άρθρο 38](#)

¹⁵⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁵⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

εκ μέρους του πιστοποιημένου εκτιμητή των στοιχείων που υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια διοικητική αρχή, μέσα στις προθεσμίες της παρ. Γ΄, ο πιστοποιημένος εκτιμητής διαγράφεται αυτοδίκαια, κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 του ν. 2690/1999 (Α΄ 45), από το Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, με μέριμνα της αρμόδιας διοικητικής αρχής.¹⁶³

Η διαγραφή αυτή παύει να ισχύει και ο πιστοποιημένος εκτιμητής επανέρχεται ως είχε στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, αν τα εν λόγω στοιχεία υποβληθούν πλήρη, εντός αποκλειστικής προθεσμίας εννέα (9) μηνών από την παρέλευση των σχετικών προθεσμιών.¹⁶⁴

Σε περίπτωση υποβολής ψευδούς υπεύθυνης δήλωσης, ή δήλωσης η οποία περιλαμβάνει πλαστογραφημένα στοιχεία, εκτός από τις κυρώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με τον ν. 1599/1986 (Α΄ 75) και τον Ποινικό Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄ 95) η αρμόδια διοικητική αρχή προβαίνει αυτεπάγγελτα, σε έγγραφη καταγγελία προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο της υποπαρ. Γ.10, με το ερώτημα της οριστικής διαγραφής του πιστοποιημένου εκτιμητή από το Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών και της απαγόρευσης επανεγγραφής του σε αυτό.¹⁶⁵

Η αρμόδια διοικητική αρχή δύναται να προβαίνει αυτεπάγγελτα, όταν και όπου κατά την κρίση της απαιτείται, για τις ανάγκες εφαρμογής της παρ. Γ΄, σε διασταύρωση, αναζήτηση και επαλήθευση του συνόλου των υποβληθέντων δικαιολογητικών εγγραφής και παραμονής των πιστοποιημένων εκτιμητών στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, συμπεριλαμβανομένων των δηλωθέντων στοιχείων στις σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, καθώς και των ποινικών μητρώων γενικής χρήσης, από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, που εκδίδουν τα δικαιολογητικά αυτά, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής αναζήτησης αυτών διαδικτυακά.¹⁶⁶

---

¹⁶³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶⁶[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

Το Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών επικαιροποιείται κάθε φορά με μέριμνα της αρμόδιας διοικητικής αρχής.¹⁶⁷

Σε κάθε περίπτωση, το τρίμηνο χρονικό διάστημα της παρ. 5 της υποπαρ Γ.2 της παρ. Γ', δεν συνιστά κατά χρόνο περιορισμό της αρμοδιότητας της αρμόδιας διοικητικής αρχής, να προβαίνει αυτεπάγγελτα σε τροποποίηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, αν δεν υφίσταται ή δεν προκύπτει συνδρομή των προς τούτο νομίμων προϋποθέσεων, καθώς και σε διαγραφή πιστοποιημένου εκτιμητή από έναν ή περισσότερους κλάδους, αν δεν υφίσταται αντίστοιχη πιστοποίηση.¹⁶⁸

ΥΠΟΠΑΡΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.9: ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ¹⁶⁹

1. Συνιστάται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, πενταμελές Πειθαρχικό Συμβούλιο πιστοποιημένων εκτιμητών, το οποίο αποτελείται από: α) έναν (1) Πάρεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας με τον αναπληρωτή του, β) έναν (1) Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τον αναπληρωτή του, γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Μακροοικονομικής Πολιτικής και Προβλέψεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών με τον αναπληρωτή του, και δ) δύο (2) πιστοποιημένους εκτιμητές με ελάχιστη εκτιμητική εμπειρία δέκα (10) ετών, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι επιλέγονται μετά από κλήρωση, η οποία διενεργείται από την αρμόδια για τη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου υπηρεσία.¹⁷⁰

Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζεται ο αρχαιότερος εκ των δύο (2) Παρέδρων και γραμματέας υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, με τον αναπληρωτή του.¹⁷¹

---

¹⁶⁷[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶⁸[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁶⁹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁷⁰[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁷¹[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

Η θητεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι τριετής με δυνατότητα ανανέωσης.¹⁷²

Τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου πιστοποιημένων εκτιμητών δεν υπέχουν προσωπικώς αστική ευθύνη έναντι οποιουδήποτε για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους ως μέλη του, εκτός εάν ενήργησαν με δόλο, δεν διώκονται και δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως μέλη του, εκτός από την περίπτωση που έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις.¹⁷³

2. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο επιλαμβάνεται, αυτεπάγγελα ή κατόπιν έγγραφης καταγγελίας, ή κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου της παρ. 1Γ του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α΄ 43), λόγω προβλημάτων ή αποκλίσεων των υποβληθεισών εκτιμήσεων από τα οριζόμενα στις αποφάσεις ανάθεσης έργου του Υπουργού Οικονομικών, παραβάσεων της νομοθεσίας και του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τις εργασίες των πιστοποιημένων εκτιμητών, περιπτώσεων πλημμελούς άσκησης των καθηκόντων του πιστοποιημένου εκτιμητή, ανάρμοστης ή αναξιοπρεπούς συμπεριφοράς κατά την άσκηση των καθηκόντων του, καθώς και παραβάσεων του ισχύοντος κώδικα δεοντολογίας και των ευρωπαϊκών ή διεθνών αναγνωρισμένων εκτιμητικών προτύπων ή προδήλως εσφαλμένων εκτιμήσεων.¹⁷⁴

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.10.: ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφαινεται αιτιολογημένα, μετά από κλήση σε ακρόαση του πιστοποιημένου εκτιμητή, εκτιμώντας δε τα πραγματικά περιστατικά, δύναται να επιβάλει, ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος, τις ακόλουθες ποινές:

α) Έγγραφο επίπληξη.

---

¹⁷²[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁷³[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

¹⁷⁴[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

- β) Χρηματικό πρόστιμο έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, ανάλογο της βαρύτητας του παραπτώματος και του ύψους της προκληθείσας ζημίας. Σε περίπτωση υποτροπής, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να επιβάλλει πρόστιμο ύψους έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. Ειδικώς, στην περίπτωση επιβολής προστίμου σε νομικό πρόσωπο, το επιβαλλόμενο πρόστιμο δύναται να ανέλθει έως ποσού ίσου με το δεκαπλάσιο της αμοιβής που τιμολογήθηκε στον πελάτη.
- γ) Προσωρινή στέρηση πιστοποίησης για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος.
- δ) Οριστική διαγραφή του πιστοποιημένου εκτιμητή από το Μητρώο.

Για την επιμέτρηση του επιβαλλόμενου προστίμου σε κάθε μία από τις υποπεριπτώσεις α΄ έως και δ΄ της περίπτωσης αυτής λαμβάνονται υπόψη, ενδεικτικώς, η σοβαρότητα της παράβασης, ο κίνδυνος για την αξιοπιστία και την ορθή λειτουργία του θεσμού των πιστοποιημένων εκτιμητών, ο τυχόν προσπορισμός οφέλους και η τυχόν συνδρομή στο πρόσωπο του παραβάτη της ιδιότητας του κυρίου εταίρου στην περίπτωση άσκησης του επαγγέλματος από νομικό πρόσωπο.

Σε περίπτωση διαπίστωσης της τέλεσης παράβασης από πιστοποιημένο εκτιμητή, που διενεργεί πιστοποιήσεις στο όνομα και για λογαριασμό νομικού προσώπου, η ευθύνη του πιστοποιημένου εκτιμητή δεν αίρει την τυχόν σωρευτική πειθαρχική ευθύνη του νομικού προσώπου.

Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος να δημοσιοποιεί με κάθε πρόσφορο κατά την κρίση του μέσο τις αποφάσεις αυτού που αφορούν την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων.

2. Κατά των αποφάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου χωρεί προσφυγή στα αρμόδια Διοικητικά Δικαστήρια, μέσα σε προθεσμία 60 ημερών από την κοινοποίησή τους.

3. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατ΄ εφαρμογή της περίπτωσης 3 της παρούσας υποπαραγράφου αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Ν.Δ. 356/1974), από την εκάστοτε αρμόδια φορολογική αρχή, η οποία οφείλει να ενημερώσει άμεσα την Αρμόδια Διοικητική Αρχή για την είσπραξη ή μη του προστίμου.

4. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο στο πλαίσιο της διερεύνησης υποθέσεως για τη διαπίστωση της τυχόν τέλεσης παραβάσεων της νομοθεσίας και του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τις εργασίες των πιστοποιημένων εκτιμητών δύναται να λαμβάνει κατά την κρίση του ένορκες ή ανωμοτί μαρτυρικές

καταθέσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και να ζητά επεξηγήσεις για τα γεγονότα ή έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό της πιστοποίησης και να καταγράφει τις σχετικές απαντήσεις.

5. Η λήψη μαρτυρικών καταθέσεων, σύμφωνα με την περίπτωση 4 της παρούσας υποπαραγράφου, πραγματοποιείται στην έδρα της Αρμόδιας Διοικητικής Αρχής. Το ελεγχόμενο πρόσωπο που πρόκειται να καταθέσει κλητεύεται εγγράφως σε ορισμένη ημέρα και ώρα. Η κλήση υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Η κλήση περιέχει συνοπτική περιγραφή της υπόθεσης, για την οποία πρόκειται να εξεταστεί ο μάρτυρας και μνημονεύει την αρχή στην οποία αυτό καλείται. Η κλήση επιδίδεται στο εξεταζόμενο πρόσωπο με δικαστικό επιμελητή, εφαρμοζομένων αναλόγως των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, μία (1) τουλάχιστον εργάσιμη ημέρα πριν από την ημέρα για την οποία καλείται προς εξέταση. Η προθεσμία κλήσης μπορεί να παρατείνεται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, εφόσον το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει την κατοικία ή έδρα του εκτός του νομού Αττικής. Η προθεσμία κλήσης παρατείνεται σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, εφόσον το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει την κατοικία ή έδρα του εκτός της ελληνικής επικράτειας.

6. Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και της κατοικίας του, καθώς και την ηλικία του.

7. Για τη μαρτυρική κατάθεση συντάσσεται από τον γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου, έκθεση μαρτυρικής κατάθεσης. Η έκθεση πρέπει να αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία της κατάθεσης, την ώρα κατά την οποία άρχισε και τελείωσε η κατάθεση και το ονοματεπώνυμο του μέλους του Πειθαρχικού Συμβουλίου που έλαβε την κατάθεση, του γραμματέα και του μάρτυρα, καθώς και ακριβή καταγραφή όσων κατατέθηκαν από τον μάρτυρα. Η έκθεση διαβάζεται από όλα τα παρευρισκόμενα κατά την εξέταση πρόσωπα και υπογράφεται από αυτά. Αν κάποιο από τα πρόσωπα αυτά αρνείται να υπογράψει, αυτό αναφέρεται στην έκθεση. Η έκθεση αποτελεί πλήρη απόδειξη για όσα έχει καταθέσει ο μάρτυρας. Η έκθεση είναι άκυρη, εάν λείπουν η χρονολογία (εκτός αν προκύπτει με βεβαιότητα από το όλο περιεχόμενο της έκθεσης ή από άλλα έγγραφα που επαναλαμβάνονται σε αυτήν), η αναγραφή των ονομάτων και των επωνύμων ή η υπογραφή των προσώπων που παρευρέθηκαν στην κατάθεση. Η έκθεση συντάσσεται σε δύο αντίγραφα, από τα οποία ένα αντίγραφο δίδεται στον μάρτυρα και το άλλο τίθεται στο φάκελο της υπόθεσης.

Ψευδείς ή ανακριβείς μαρτυρικές καταθέσεις τιμωρούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 225 του Ποινικού Κώδικα.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.11.: ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- 1.** Το άρθρο 15 του Ν. 820/1978 (Α΄ 174), το Π.Δ. 279/1979 (Α΄ 81), καθώς και το άρθρο 2 του Ν. 2515/1997 (Α΄ 154) όπως ισχύουν, καταργούνται.
- 2.** Όπου στην κείμενη νομοθεσία, αναφέρεται το Ειδικό Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.), νοείται εφεξής το σύνολο των πιστοποιημένων εκτιμητών του παρόντος νόμου.
- 3.** Καταργείται οποιαδήποτε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, απόφαση ή πράξη που είναι αντίθετη ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
- 4.** Εκκρεμείς υποθέσεις εκτιμήσεων, που έχει αναλάβει το Σ.Ο.Ε. διεκπεραιώνονται μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το Σ.Ο.Ε. παύει να αναλαμβάνει νέες υποθέσεις εκτιμήσεων.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.12.: ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- 1.** Ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την κατάργηση του Σ.Ο.Ε., όπως οι εκκρεμείς δίκες, η διαφύλαξη και διαχείριση των αρχείων, κάθε θέμα κατάστασης προσωπικού και κάθε άλλο σχετικό θέμα, ρυθμίζονται, κατά περίπτωση, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εποπτεύουν το Σ.Ο.Ε.. Οι εν λόγω αποφάσεις θα εκδοθούν εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία θα εκδοθεί εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, ρυθμίζονται ζητήματα κινητής και ακίνητης περιουσίας, τρόπου διάθεσης των ταμειακών υπολοίπων και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας.
- 2.** α. Απαιτήσεις, υποχρεώσεις και πάσης φύσεως εκκρεμότητες, που υφίστανται κατά την κατάργηση του Σ.Ο.Ε., μεταφέρονται στα Υπουργεία Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εποπτεύουν το Σ.Ο.Ε., τα οποία συνεχίζουν και τις εκκρεμείς δίκες.

β. Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Σ.Ο.Ε., περιέρχονται αυτοδικαίως, χωρίς την τήρηση οποιουδήποτε τύπου, πράξης ή συμβολαίου και χωρίς

αντάλλαγμα, στο Ελληνικό Δημόσιο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας για δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες και η αποκλειστική χρήση και διαχείρισή τους ανήκει στα Υπουργεία Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εποπτεύουν το Σ.Ο.Ε..

Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ο Υπουργός Οικονομικών προβαίνει στη διενέργεια απογραφής όλων των κινητών και ακινήτων, που κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου περιέρχονται στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου. Απόσπασμα της έκθεσης απογραφής, που περιγράφει τα ακίνητα που αποκτώνται κατά κυριότητα από το Ελληνικό Δημόσιο, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων, καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία του αρμοδίου, κατά περίπτωση, Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου.

γ. Ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών του Σ.Ο.Ε., μεταφέρονται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, με εντολή του Υπουργού Οικονομικών, σε λογαριασμό του Δημοσίου, αποτελούν έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού και εγγράφονται ως αντίστοιχες πιστώσεις στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Ειδικώς τα μέλη του καταργηθέντος Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, πιστοποιημένοι εκτιμητές, οι οποίοι είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών της παρ. Γ', για λοιπούς κλάδους εκτιμήσεων, πέραν αυτού για τον οποίο έχουν πιστοποιηθεί, δύνανται να συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται στους κλάδους αυτούς, για περίοδο δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Μετά από την παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, οι εν λόγω εκτιμητές παραμένουν εγγεγραμμένοι μόνο στους κλάδους για τους οποίους κατέχουν σχετική πιστοποίηση και διαγράφονται από τους λοιπούς κλάδους.¹⁷⁵

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.1. : ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 34 ΤΟΥ Ν. 4141/2013

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 γ του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 (Α' 81) προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

---

¹⁷⁵[Τροποποίηση 4778/2021, Άρθρο 29](#)

«Το ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π. είναι αρμόδιο για την έκδοση των φύλλων ελέγχου των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και των λοιπών καταλογιστικών πράξεων που αφορούν τις εν λόγω εκκρεμείς υποθέσεις, καθώς και για την περαιτέρω διαδικασία επίλυσης των φορολογικών διαφορών και βεβαίωσης των καταλογιζόμενων διαφορών φόρων, πρόσθετων φόρων, προσαυξήσεων, τελών, εισφορών και προστίμων κατά τις ισχύουσες διατάξεις.»

2. Οι περιπτώσεις α΄, ββ΄ και γγ΄ της παραγράφου 2α του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«αα) Φορολογούμενους, γενικά, με ετήσια ακαθάριστα έσοδα άνω των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) ευρώ για τη διαχειριστική περίοδο που έκλεισε εντός του έτους 2009. Ειδικά για τραπεζικές και ασφαλιστικές εταιρείες ανεξάρτητα από τη νομική μορφή με την οποία λειτουργούν, καθώς και όλες τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, το όριο του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται σε δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ.

ββ) Συνδεδεμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42ε του Κώδικα Ανωνύμων Εταιρειών που υποχρεούνται να καταρτίζουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 90 του ως άνω Κώδικα ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα έστω μιας των ως άνω επιχειρήσεων υπερβαίνουν τα είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ για τη διαχειριστική περίοδο που έκλεισε εντός του έτους 2009.

γγ) Υποθέσεις επιχειρήσεων που αφορούν ανέλεγκτες χρήσεις πριν από οποιασδήποτε μορφής μετασχηματισμό που έγινε μέχρι το έτος 2011 ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους και την κατά τόπο αρμοδιότητα ΔΟΥ για τη φορολογία του εισοδήματός τους, εφόσον η επιχείρηση ή κάποια από τις επιχειρήσεις που προήλθαν από το μετασχηματισμό υπάγονται στην ελεγκτική αρμοδιότητα του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων σύμφωνα με τα όρια της περίπτωσης α΄.»

3. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 2γ του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«Υποθέσεις για τις οποίες έχει αρχίσει ο έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΑΥΟ ΠΟΛ. 1039/2012 όπως ισχύει, μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, ελέγχονται από αυτές, εκτός των υποθέσεων που μεταφέρονται στο Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου

Πλούτου. Εξαιρετικά για τις υποθέσεις ελεγκτικής αρμοδιότητας της Δ.Ο.Υ. Μεγάλων Επιχειρήσεων, σύμφωνα με την εν λόγω ΑΥΟ, ο έλεγχος θα συνεχιστεί και θα ολοκληρωθεί από τον ίδιο ή τους ίδιους ελεγκτές χωρίς να απαιτείται έκδοση νέας εντολής από το ΚΕ.ΜΕ.Π.. Το ΚΕ.ΜΕ.Π. είναι αρμόδιο για τις ως άνω υποθέσεις και για τη μετ' έλεγχο διαδικασία.»

4. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3α του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

« Ως προς τον έλεγχο, τα Διαπεριφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα έχουν αρμοδιότητα τακτικού (οριστικού) φορολογικού ελέγχου σε:

αα) Φορολογούμενους με ετήσια ακαθάριστα έσοδα άνω των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ και μέχρι είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) ευρώ για τη διαχειριστική περίοδο που έκλεισε εντός του έτους 2009, χωρικής αρμοδιότητάς τους.

ββ) Συνδεδεμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42ε του Κώδικα Ανωνύμων Εταιρειών που υποχρεούνται να καταρτίζουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 90 του ως άνω Κώδικα ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα έστω μιας των ως άνω επιχειρήσεων εμπίπτουν στα όρια της ως άνω περίπτωσης αα'.

γγ) Υποθέσεις επιχειρήσεων που αφορούν ανέλεγκτες χρήσεις πριν από οποιασδήποτε μορφής μετασχηματισμό που έγινε μέχρι το έτος 2011 ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους και την κατά τόπο αρμοδιότητα ΔΟΥ για τη φορολογία του εισοδήματός τους, εφόσον η επιχείρηση ή κάποια από τις επιχειρήσεις που προήλθαν από το μετασχηματισμό υπάγονται στη ελεγκτική αρμοδιότητα των ΔΕΚ σύμφωνα με τα όρια της περίπτωσης αα' .»

5. Οι περιπτώσεις Βi και Βii της παραγράφου 3α του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 αντικαθίστανται ως εξής :

«Βi. Το Διαπεριφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο (Δ.Ε.Κ.) Θεσσαλονίκης ανασυγκροτείται και διαρθρώνεται σε μία (1) Υποδιεύθυνση, πέντε (5) Τμήματα, από τα οποία ένα αυτοτελές και δύο Γραφεία, ως εξής:

α) Υποδιεύθυνση Τμήματα Ελέγχου Α' έως και Δ'

β) Στον Προϊστάμενο του ΔΕΚ Θεσσαλονίκης υπάγονται απευθείας :

αα) Αυτοτελές Τμήμα Δικαστικού και Νομικής Υποστήριξης, στο οποίο λειτουργεί Γραφείο Βεβαίωσης και Είσπραξης Εσόδων.

ββ) Γραφείο Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης.»

«Biii. Η παρ. 5 του άρθρου 23 του Ν. 3259/2004 (Α΄ 149) παύει να ισχύει δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

6. Η παράγραφος 6 του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Ο χρόνος έναρξης λειτουργίας των Κέντρων Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου και Μεγάλων Επιχειρήσεων, της Υποδιεύθυνσης του ΔΕΚ Θεσσαλονίκης, καθώς και των νέων τμημάτων και γραφείων των ΔΕΚ Αθηνών και Θεσσαλονίκης και ο χρόνος παύσης λειτουργίας της Δ.Ο.Υ. Μεγάλων Επιχειρήσεων ορίζεται σε δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

7. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 προστίθενται υποπαράγραφοι δ΄ και ε΄ ως εξής:

«7δ. Η καθ΄ ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα, καθώς και η έδρα και ο τίτλος των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

ε. Η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας συνιστώμενων οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, καθώς και η ημερομηνία παύσης λειτουργίας καταργούμενων οργανικών μονάδων αυτής.»

8. Τα εδάφια που έπονται του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 8β χαρακτηρίζονται ως παράγραφος 8γ.

9. Στην παράγραφο 9β του άρθρου 34 του Ν. 4141/2013 μετά από τη λέξη «συμμετοχή» προστίθενται οι λέξεις «προέδρων ή συντονιστών» και μετά από τη λέξη «τουλάχιστον» αντικαθίστανται οι βαθμοί «Γ΄ ή Δ΄» σε «Δ΄ ή Ε΄».

10. Στην παρ. 1 του άρθρου 27Α του Ν. 3130/2003 (Α΄ 76), το οποίο προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν. 4141/2013 (Α΄ 81), μετά το εδάφιο γ΄ προστίθεται εδάφιο δ΄, ως ακολούθως:

«δ. Το Κέντρο Ελέγχου Φορολογούμενου Μεγάλου Πλούτου (ΚΕΦΟΜΕΠ), το Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (ΚΕΜΕΠ) και το Διαπεριφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο (ΔΕΚ) Αθηνών στεγάζονται σε κτίρια εντός του νομού Αττικής, το δε Διαπεριφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο (ΔΕΚ) Θεσσαλονίκης στεγάζεται σε κτίριο εντός του νομού Θεσσαλονίκης.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.2.: ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Ο.Λ.Π. Α.Ε. ΚΑΙ Ο.Λ.Θ. Α.Ε. ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α. Η παράγραφος 2 του άρθρου δεύτερου του Ν. 2688/1999 (Α΄ 40).

β. Η παράγραφος 5 του άρθρου 5 του καταστατικού της εταιρίας Ο.Λ.Π. Α.Ε. που κυρώθηκε με το άρθρο τρίτο του Ν. 2688/1999. Τυχόν υπεραξία που έχει προκύψει από συντελεσθείσες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου της Ο.Λ.Π. Α.Ε., στο μέτρο που έχει απεικονιστεί σε ειδικό αποθεματικό, φορολογείται υπό τις προϋποθέσεις και στο μέτρο που προβλέπεται από τις γενικές διατάξεις.

γ. Η παράγραφος 2 του άρθρου εβδόμου του Ν. 2688/1999.

δ. Η παράγραφος 5 του άρθρου 5 του καταστατικού της εταιρίας Ο.Λ.Θ. Α.Ε. που κυρώθηκε με το άρθρο όγδοο του Ν. 2688/1999 (Α΄ 40). Τυχόν υπεραξία που έχει προκύψει από συντελεσθείσες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου της Ο.Λ.Θ. Α.Ε., στο μέτρο που έχει απεικονιστεί σε ειδικό αποθεματικό, φορολογείται υπό τις προϋποθέσεις και στο μέτρο που προβλέπεται από τις γενικές διατάξεις.

ε. Η παράγραφος 10 του άρθρου δεύτερου του Ν. 3755/2009 (Α΄ 52).

2. Η κατάργηση των διατάξεων της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου επηρεάζει μόνο απαιτήσεις που θα γεννηθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου.

3. Η κατάργηση των διατάξεων της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου δεν επηρεάζει τυχόν εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου δίκες.

4. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 42 του Ν. 3943/2011 (Α΄ 66) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

« Η πρώτη εταιρική χρήση αρχίζει από την ημέρα της νόμιμης σύστασης της εταιρείας και λήγει την 31.12.2013, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων.»

5. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 43 του Ν. 4111/2013 (Α΄ 18), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 4141/2013 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

« Η δια του παρόντος άρθρου προβλεπόμενη εισφορά δεν επιβάλλεται σε ημεδαπές και αλλοδαπές εταιρίες, που έχουν εγκαταστήσει γραφείο ή υποκατάστημα δυνάμει του άρθρου 25 του Ν. 27/1975 και ασχολούνται με τη διαχείριση ή εκμετάλλευση πλοίων υπό ελληνική ή ξένη σημαία, καθώς και με τις λοιπές εργασίες που προβλέπονται από την εγκριτική πράξη εγκατάστασής τους.»

6. Το εδάφιο γγ' της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν. 2238/1994 (Κ.Φ.Ε.), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 22 του άρθρου 3 του Ν. 4110/2013 (Α' 17), αντικαθίσταται από 1.1.2013, ως εξής:

« γγ) Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης επί της αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων.

Οι συντελεστές απόσβεσης ανά πάγιο περιουσιακό στοιχείο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την ταξινόμηση NACE rev2, έχουν ως εξής:

01. Για όλους τους κλάδους:

Εδαφικές εκτάσεις: 0%

Κτιριακές εγκαταστάσεις, γραφεία, οικίες, βιομηχανοστάσια, αποθήκες σταθμοί, μη κτιριακές εγκαταστάσεις και ειδικές εγκαταστάσεις, κατασκευές, εξοπλισμός και ειδικά οχήματα φορτοεκφόρτωσης: 4%

Μηχανήματα, εξοπλισμός (εκτός Η/Υ και λογισμικού), μέσα μεταφοράς ατόμων, άυλα στοιχεία και δικαιώματα και λοιπά πάγια στοιχεία: 10%

Εξοπλισμός Η/Υ (κύριος και περιφερειακός) και λογισμικό: 20%

Μέσα μεταφοράς φορτίων: 12%

02. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ισχύουν τα εξής: Εδαφικές εκτάσεις για τον τομέα Β (Ορυχεία-Λατομεία), πλην του Β.09 (Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης): 5%

Μέσα μεταφοράς ατόμων για τους τομείς Ν77.11 (Ενοικίαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων) και Ο85 (Εκπαίδευση) και μέσα μεταφοράς φορτίων για τον τομέα Ν77.12 (Ενοικίαση και εκμίσθωση φορτηγών): 20%

Λοιπά μέσα μεταφοράς για τους τομείς Η49.1 (Υπεραστικές σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών), Η49.2 (Σιδηροδρομικές μεταφορές εμπορευμάτων), Η50 (Πλωτές μεταφορές) και Η51 (Αεροπορικές μεταφορές)

- Για τρένα, πλοία και πλωτά μέσα και αεροσκάφη, αντιστοίχως: 5%.»

7. Το άρθρο 34 του Ν. 2937/2001 (Α' 169) καταργείται.

8. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται οι λέξεις:

« και εφόσον δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί προσώπων που βαρύνουν τους φορολογούμενους του άρθρου 7.»

9. α. Στο τέλος της παραγράφου 9 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 4110/2013 , προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο δικαιούχος του κέρδους που προκύπτει από την εφαρμογή αυτού του άρθρου επιβαρύνεται με τον οικείο φόρο και καταβάλλει αυτόν εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης στην αρμόδια φορολογική αρχή στην οποία υπάγεται πριν από τη μεταβίβαση του ακινήτου. Η σχετική δήλωση υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα από τα οποία τα δύο (2) επιστρέφονται θεωρημένα στο δικαιούχο του κέρδους.»

β. Για τα κέρδη από μεταβιβάσεις ακινήτων που πραγματοποιήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και υπάγονται στο άρθρο 33 του Κ.Φ.Ε. , ο οικείος φόρος πρέπει να καταβληθεί από τον υπόχρεο μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος χωρίς τις νόμιμες κυρώσεις.

10. α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 81 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται στις συμβολαιογραφικές πράξεις που συντάσσουν για τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13, καθώς και για την υπεραξία του άρθρου 33 να μνημονεύουν το κέρδος ή την ωφέλεια που προέκυψε από τη μεταβίβαση ή την εκχώρηση των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται σε αυτές τις περιπτώσεις.»

β. Στο τέλος της παραγράφου 8 του άρθρου 81 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για κέρδη που προέκυψαν από ακίνητα που μεταβιβάστηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 33, από 1.1.2013 έως τη δημοσίευση του παρόντος.»

11. α. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 4110/2013 , μετά τη λέξη «ακινήτων» προστίθενται οι λέξεις « ή ανταλλαγή».

β. Στην παράγραφο 11 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 4110/2013 οι λέξεις «τα έντυπα» αντικαθίστανται με τις λέξεις «οι δηλώσεις απόδοσης φόρου υπεραξίας από μεταβιβάσεις ακινήτων».

12. Οφειλές της εταιρείας «Εγνατία Οδός Α.Ε.» από δανειακές συμβάσεις που έχει συνάψει με πιστωτικά ιδρύματα, για την εξασφάλιση των οποίων έχουν συσταθεί εμπράγματα δικαιώματα επί του δικαιώματος εκμετάλλευσης της Εγνατίας Οδού, πριν από τη μεταβίβαση του δικαιώματος στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.), δύνανται να αναλαμβάνονται από τον ανάδοχο της σύμβασης αξιοποίησης. Προς το σκοπό αυτόν το Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. επιτρέπεται, στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιοποίησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης της Εγνατίας Οδού, να συνάπτει κάθε αναγκαία σύμβαση.

Από την ανάληψη των οφειλών από τον ανάδοχο της σύμβασης αξιοποίησης, κατά τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια της παρούσας παραγράφου, οι κάθε είδους υποχρεώσεις της εταιρείας «Εγνατία Οδός Α.Ε.», τόσο από τις δανειακές συμβάσεις όσο και από κάθε άλλη αιτία που συνδέεται με αυτές, καθώς και οι εμπράγματες ή προσωπικές εξασφαλίσεις για τις οφειλές αυτές αποσβέννυνται.

Η ανάληψη των ανωτέρω οφειλών από τον ανάδοχο της σύμβασης αξιοποίησης, κατά τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια της παρούσας παραγράφου, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος και εισφορά ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή οποιουδήποτε τρίτου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.3.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

1. Στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 1 του Ν. 3864/2010 (Α' 119) μετά τις λέξεις «στο δημόσιο τομέα» προστίθενται οι λέξεις «ούτε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 τροποποιείται ως εξής:

«2. Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από επτά (7) μη εκτελεστικά μέλη. Πέντε εκ των μελών του, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου του, επιλέγονται μεταξύ προσώπων με διεθνή εμπειρία σε τραπεζικά θέματα. Τις θέσεις των υπολοίπων μελών του Γενικού Συμβουλίου συμπληρώνουν ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών και ένα πρόσωπο που ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.»

3. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 προστίθενται οι λέξεις «ως Παρατηρητές».

4. (...) ¹⁷⁶

5. α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 10 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την προπαρασκευή του έργου, την εφαρμογή των αποφάσεων και την εκτέλεση των πράξεων του Ταμείου. Ειδικότερα, η Εκτελεστική Επιτροπή έχει ενδεικτικά τις ακόλουθες εξουσίες και αρμοδιότητες.»

β. Το στοιχείο γ' της παρ. 10 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

« γ. να αναθέτει οποιαδήποτε εκ των εξουσιών ή αρμοδιοτήτων της σε οποιοδήποτε από τα μέλη της ή σε στελέχη του Ταμείου, σύμφωνα με τους γενικότερους όρους και προϋποθέσεις που έχουν εγκριθεί από το Γενικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη θέματα σύγκρουσης συμφερόντων και υπό την προϋπόθεση ότι ο Διευθύνων Σύμβουλος ασκεί πρωτίστως τις εξουσίες του σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7.»

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 11 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

« Ο Διευθύνων Σύμβουλος ή σε περίπτωση απουσίας του το άλλο μέλος που τον αναπληρώνει, τηρεί ενήμερο το Γενικό Συμβούλιο όσο συχνά απαιτείται από αυτό και κατ' ελάχιστο δέκα φορές ετησίως.»

7. α. Στο τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 οι λέξεις «πέντε (5) εργάσιμες ημέρες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τρεις (3) εργάσιμες ημέρες».

---

¹⁷⁶ [Αφαίρεση 4281/2014, Άρθρο 199](#)

β. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 οι λέξεις «δύο (2) μελών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τεσσάρων (4) μελών».

8. Στο τέλος της παραγράφου 14 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

« Η Εκτελεστική Επιτροπή δύναται να συνεδριάσει μέσω ανταλλαγής εγγράφων, ηλεκτρονικών ή μη, εφόσον ο Διευθύνων Σύμβουλος το κρίνει απαραίτητο.»

9. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 15 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«15. Στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής δύνανται να συμμετέχουν ένας (1) εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ένας (1) εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή οι αναπληρωτές τους ως Παρατηρητές και χωρίς δικαίωμα ψήφου.»

10. Το δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 16 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«16. Το Γενικό Συμβούλιο τελεί σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη του. Για όσο χρονικό διάστημα το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) μέλη και μέχρι το διορισμό των υπολοίπων μελών, ο οποίος θα γίνει εντός των επομένων τεσσάρων (4) μηνών, η απαρτία αποτελείται από τα τρία (3) μέλη του. Η Εκτελεστική Επιτροπή τελεί σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον δύο (2) μέλη της, ένας εκ των οποίων είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος ή, σε περίπτωση απουσίας του, το μέλος που τον αντικαθιστά.»

11. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 18 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

« Με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 16, καμία πράξη ή διαδικασία του Γενικού Συμβουλίου ή της Εκτελεστικής Επιτροπής δεν καθίσταται άκυρη λόγω της κένωσης θέσεως στην Εκτελεστική Επιτροπή ή θέσεων στο Γενικό Συμβούλιο.»

12. Στην παράγραφο 19 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 , όπου αναφέρεται «Γενικό Συμβούλιο» προστίθενται και οι λέξεις «Εκτελεστική Επιτροπή».

13. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Ν. 3864/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι υποχρεώσεις αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων και πίστωσης όπως ορίζονται στο άρθρο 16B δεσμεύουν και τους εκπροσώπους του Ταμείου στα διοικητικά συμβούλια των πιστωτικών ιδρυμάτων.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ του Ν. 3919/2011

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.1.: ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ Ν. 3919/2011

Στο άρθρο 1 του Ν. 3919/2011 (Α΄ 32) προστίθενται οι παράγραφοι 3 και 4 ως εξής:

«3. Οι διατάξεις του κεφαλαίου Α΄ του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων και κάθε μη μισθωτής οικονομικής δραστηριότητας που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής.

4. Οι διατάξεις του κεφαλαίου Α΄ του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν είναι αντίθετες με διάταξη του ενωσιακού δικαίου που ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα και

β) στις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος και γενικού οικονομικού συμφέροντος.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.2.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΟΥ Ν. 3919/2011

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ΄ ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι δυνατή η θέσπιση παρεκκλίσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 1 του άρθρου 3, εάν:».

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.3.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΟΥ Ν. 3919/2011

Στο άρθρο 3 του Ν. 3919/2011 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε συστήματα χορήγησης άδειας που επιβάλλονται ή επιτρέπονται από κοινοτικούς κανονισμούς ή από κοινοτικές οδηγίες, όπως αυτές ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.4.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΤΟΥ Ν. 3919/2011

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Ν. 3919/2011 καταργείται. Η προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 αρχίζει από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Στο άρθρο 9 του Ν. 3919/2011 (Α΄ 32) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της διάταξης αυτής τα αρμόδια υπουργεία υποχρεούνται να κωδικοποιήσουν σε νόμο τις διατάξεις νόμων, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκυκλίους αρμοδιότητάς τους που έχουν καταργηθεί δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και των άρθρων 2 και 3.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.5.: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Για την έκδοση νόμων και κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται για την εφαρμογή του Ν. 3919/2011 συμπράττει και ο Υπουργός Οικονομικών.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.6.: ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Με την επιφύλαξη της τήρησης της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, οι νόμιμα λειτουργούσες οικείες επαγγελματικές ενώσεις, οργανώσεις και επιμελητήρια των επαγγελματιών που υπάγονται στο Κεφάλαιο Α΄ και το Κεφάλαιο Β΄ του Ν. 3919/2011 υποχρεούνται να δημοσιεύουν στον ιστότοπό τους τις παρακάτω πληροφορίες, προς ενίσχυση της διαφάνειας της λειτουργίας τους:

α. τις ετήσιες λογιστικές καταστάσεις τους,

β. την αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αναλυτικά ανά αξίωμα,

γ. τα ποσά των ισχυουσών εισφορών ανά είδος και είδος υπηρεσίας που παρέχεται από αυτές, καθώς και τους κανόνες για τον υπολογισμό και την εφαρμογή αυτών,

δ. στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις επιβαλλόμενες κυρώσεις και περίληψη αυτών,

ε. στατιστικά στοιχεία και ανακοινώσεις σχετικά με αξιώσεις ή παράπονα που έχουν κατατεθεί από καταναλωτές ή οργανώσεις, καθώς και τους λόγους αποδοχής ή απόρριψης των εν λόγω αξιώσεων ή παραπόνων και

στ. τυχόν αλλαγές στους επαγγελματικούς κώδικες δεοντολογίας.

ζ. τους κανόνες για τον προσδιορισμό του ασυμβίβαστου και για το χαρακτηρισμό οποιασδήποτε κατάστασης ως σύγκρουση συμφερόντων για τα μέλη του Οργάνου Διοίκησης.¹⁷⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.7.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ)

1. α. Για τα επαγγέλματα του αρχαιοπώλη και του εμπόρου νεότερων μνημείων, επαναφέρεται: 1) ο περιορισμός, ο οποίος προβλέπεται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του Ν. 3028/2002 (Α΄ 153), όπως τροποποιείται κατωτέρω στην παράγραφο 4β του παρόντος, που θέτει γεωγραφικά όρια στην άσκηση της δραστηριότητας ως προς τις νησιωτικές περιοχές και εμπίπτει στη διάταξη της παραγράφου 2γ του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011 (Α΄ 32), 2), ο περιορισμός, ο οποίος προβλέπεται στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 32 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 31 του Ν. 3028/2002 περί ασυμβίβαστου, καθώς και αυτός που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 7 του άρθρου 32, σχετικά με την απαγόρευση διάθεσης είδους αγαθών, που εμπίπτουν στον περιορισμό της παραγράφου 2στ του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011 (Α΄ 32).

β. Για τα επαγγέλματα του αρχαιοπώλη, του εμπόρου μνημείων και του συντηρητή αρχαιοτήτων και έργων τέχνης επαναφέρεται η υποχρέωση της προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκησή τους, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 32 του Ν. 3028/2002 (Α΄ 153) και την παράγραφο 6 του άρθρου 9 του Ν. 2557/1997 (Α΄ 271).

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 9 του Ν. 2557/1997 (Α΄ 271) σχετικά με τη συντήρηση αρχαιοτήτων και έργων τέχνης αντικαθίσταται ως εξής:

---

¹⁷⁷[Προσθήκη 4170/2013, Άρθρο 73](#)

«6. α. Για τη μελέτη, την ανάληψη και την επίβλεψη έργου συντήρησης και τη λειτουργία εργαστηρίων για τη συντήρηση αρχαιοτήτων και έργων τέχνης κινητών και ακινήτων απαιτείται άδεια που χορηγείται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, έπειτα από γνώμη τριμελούς επιτροπής που αποτελείται από τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους στη Γενική Γραμματεία Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού ή τον αναπληρωτή του, τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων του ανωτέρω Υπουργείου ή τον αναπληρωτή του και ένα μέλος του Εκπαιδευτικού Προσωπικού, Συντηρητή Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, του Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας ή με αναπληρωτή.

β. Η άδεια χορηγείται σε κάθε περίπτωση εφόσον πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

αα. Σε όσους διαθέτουν βασικό τίτλο σπουδών από Σχολή ή Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης της ανώτατης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα) της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής και έχουν συμπληρώσει διετή αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία μετά τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών.

ββ. Στους κατόχους απόφασης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης από το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει διετή αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία μετά τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών.

γγ. Η άδεια χορηγείται σύμφωνα με την ειδικότητα του συντηρητή αρχαιοτήτων και έργων τέχνης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής ειδικότητες: συντήρηση πέτρας, κεραμικού, γυαλιού, ψηφιδωτού, υφάσματος, μετάλλου, οργανικών ανασκαφικών ευρημάτων, ξύλου, ζωγραφικών έργων σε ύφασμα, βιβλίου, χαρτιού, τοιχογραφίας, φορητών εικόνων, δέρματος, φωτογραφικού υλικού, οπτικοακουστικού υλικού, εικαστικών έργων με σύγχρονα υλικά.

Η ειδικότητα προσδιορίζεται από το βασικό ή και το μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και τη βεβαίωση προγράμματος σπουδών που τον συνοδεύει, καθώς και από αποδεδειγμένη διετή επαγγελματική εμπειρία μετά τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών, ανά ειδικότητα.

Δυνατότητα επέκτασης της άδειας και σε άλλες ειδικότητες είναι δυνατή, έπειτα από νέα γνωμοδότηση της επιτροπής βάσει του βασικού ή και του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και την αντίστοιχη βεβαίωση προγράμματος σπουδών, καθώς και από αποδεδειγμένη μονοετή επαγγελματική εμπειρία σε κάθε πρόσθετη ειδικότητα.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων για τη χορήγηση της άδειας θα πρέπει να εξετάζονται το αργότερο εντός δύο μηνών από την ημέρα συμπλήρωσης του φακέλου με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά και μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα θα πρέπει να λαμβάνεται απόφαση περί της χορήγησης ή μη της άδειας.

δδ. Οι κάτοχοι της παραπάνω άδειας εγγράφονται, αυτοδικαίως, στο Μητρώο Συντηρητών Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, που τηρείται στη Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Στο μητρώο αναγράφονται υποχρεωτικά η ειδικότητα, καθώς και η επαγγελματική κατάσταση/ιδιότητα του αδειούχου συντηρητή. Όποιος είναι τακτικός ή αορίστου χρόνου υπάλληλος του στενού ή ευρύτερου δημόσιου τομέα δεν μπορεί να εγγραφεί στο Μητρώο, ούτε να καταστεί ανάδοχος δημόσιας ή ιδιωτικής σύμβασης για τη μελέτη, την ανάληψη και την επίβλεψη έργου συντήρησης και τη λειτουργία εργαστηρίων συντήρησης.

Το μητρώο επικαιροποιείται ανά τρεις (3) μήνες.

εε. Ως επαγγελματική εμπειρία νοείται η εργασία σε έργα συντήρησης είτε του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού είτε κάθε άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα, εφόσον υπάρχει επιβλέπων συντηρητής αρχαιοτήτων και έργων τέχνης εγγεγραμμένος στο Μητρώο Συντηρητών Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, καθώς και η αποκτηθείσα σε αντίστοιχους φορείς σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

στστ. Συστήνεται τριμελής επιτροπή πειθαρχικού ελέγχου των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Συντηρητών Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, η οποία αποτελείται από τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους στη Γενική Γραμματεία Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού ή τον αναπληρωτή του, τον Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού ή τον αναπληρωτή του, και τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων του ανωτέρω Υπουργείου ή τον αναπληρωτή του. Ο

κανονισμός λειτουργίας του οργάνου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός έξι (6) μηνών.

ζζ. Η άδεια δεν μεταβιβάζεται και ανακαλείται, αυτοδικαίως, σε περίπτωση παράβασης της σχετικής νομοθεσίας και ειδικότερα του Ν. 3028/2002 (Α΄ 153) και της υπουργικής απόφασης με αριθμό ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/11371/7.3.2000 (Β΄ 382), κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οργάνου πειθαρχικού ελέγχου.

γ. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιώματων καταρτίζεται Κώδικας Δεοντολογίας Συντηρητών Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης. Ο Κώδικας Δεοντολογίας περιέχει τις αρχές, τις υποχρεώσεις και τη συμπεριφορά που πρέπει να ακολουθεί αυστηρώς κατά την άσκηση του επαγγέλματός του ο Συντηρητής Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, καθώς και τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των όρων που θέτει ο Κώδικας.»

3. Οι άδειες που έχουν χορηγηθεί με βάση την παραγράφο 6 του άρθρου 9 του Ν. 2557/1997, όπως ίσχυε μέχρι την αντικατάστασή της με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, εξακολουθούν να ισχύουν. Οι κάτοχοι των αδειών αυτών εγγράφονται αυτοδικαίως στο Μητρώο Συντηρητών Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, εκτός εάν συντρέχει στο πρόσωπό τους το ασυμβίβαστο του τελευταίου εδαφίου της υποπερίπτωσης δδ΄της υποπαραγράφου β΄ του παρόντος.

4. Οι περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του Ν. 3028/2002 σχετικά με το επάγγελμα του αρχαιοπώλη και του εμπόρου νεότερων μνημείων αντικαθίστανται, ως ακολούθως:

« α. Στην περίπτωση άδειας αρχαιοπώλη, έχουν διετή σχετική επαγγελματική εμπειρία σε αρχαιοπωλείο, που αποδεικνύεται από βεβαίωση του εργοδότη αρχαιοπώλη και του οικείου ασφαλιστικού φορέα, ή κατέχουν πτυχίο αρχαιολογίας, χωρίς προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία σε αρχαιοπωλείο, ή είναι επιστήμονες επαγγελματίες συναφών μουσείων υπό τον όρο ότι έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 ετών από την ημέρα διακοπής άσκησης του επαγγέλματος. Στην περίπτωση άδειας εμπόρου νεότερων κινητών μνημείων έχουν διετή σχετική επαγγελματική εμπειρία σε κατάστημα εμπόρου νεότερων κινητών μνημείων, που αποδεικνύεται από βεβαίωση του εργοδότη εμπόρου νεότερων μνημείων και του οικείου ασφαλιστικού φορέα, ή κατέχουν πτυχίο ιστορίας της τέχνης χωρίς προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία σε κατάστημα εμπόρου νεότερων μνημείων, ή είναι επιστήμονες

επαγγελματίες συναφών μουσείων υπό τον όρο ότι έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 ετών από την ημέρα διακοπής άσκησης του επαγγέλματος.

β. Διαθέτουν κατάλληλο χώρο καταστήματος και αποθήκευσης. Στις νησιωτικές περιοχές, αρχαιοπωλεία και καταστήματα εμπορίας νεότερων κινητών μνημείων ιδρύονται μόνο σε έδρες Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.8.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Επαναφέρονται οι ακόλουθες διοικητικές άδειες αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής:

- 1.** Διύλισης (παράγραφος 1 του άρθρου 4 και άρθρο 5 του Ν. 3054/2002).
- 2.** Διάθεσης βιοκαυσίμων (άρθρο 5Α του Ν. 3054/2002 , όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 3423/2005).
- 3.** Άδεια μεταφοράς με αγωγό αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων (παράγραφος 1 του άρθρου 4 και άρθρο 8 του Ν. 3054/2002).
- 4.** Άδειες εμπορίας (παράγραφος 4 του άρθρου 6 του Ν. 3054/2002):
  - α) εμπορίας Α πετρελαιοειδών προϊόντων,
  - β) εμπορίας Β1 αφορολόγητων ναυτιλιακών καυσίμων,
  - γ) εμπορίας Β2 αφορολόγητων αεροπορικών καυσίμων,
  - δ) εμπορίας Γ υγραερίων,
  - ε) εμπορίας Δ ασφάλτου,
- 5.** Λιανικής εμπορίας (παράγραφος 3 του άρθρου 7 του Ν. 3054/2002):
  - α) άδεια λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων,
  - β) άδεια λειτουργίας πρατηρίου πώλησης υγραερίων, αποκλειστικά για κίνηση οχημάτων μέσω αντλιών,
  - γ) άδεια πωλητή πετρελαίου θέρμανσης,
  - δ) άδεια διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου.
- 6.** Αδεία εμφιάλωσης υγραερίων (άρθρο 9 του Ν. 3054/2002).

7. Αδεία για Προμήθεια Πετρελαιοειδών προϊόντων απευθείας από τα διυλιστήρια ή από εισαγωγή, για τις κοινοπραξίες ή τους συνεταιρισμούς, και εφόσον τα προϊόντα προορίζονται αποκλειστικά για την τροφοδοσία των μελών τους και εφόσον κανένα από τα μέλη τους δεν προμηθεύεται, με βάση αποκλειστική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο `Αδειας Εμπορίας ή δεν φέρει το σήμα του κατόχου του (παράγραφος 10 του άρθρου 7 του Ν. 3054/2002).

8. Γομωτή - Πυροδότη Ν. 2168/1993 (Α΄ 147) κοινή υπουργική απόφαση (Κ.Υ.Α..) με αριθμό 2254/230/1995 (Β΄ 73), όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από τις υπ΄ αριθ. Φ.6.9/13370/1560/1995 (Β΄677) και Φ6.9/

25068/1183/1996 (Β΄ 1035) κοινές υπουργικές αποφάσεις, άρθρα 108 έως 110 του νέου Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (υπ΄ αριθ. ΥΑ Δ7/Α/οικ.12050/2223/23.5.2011 (Β΄1227) υπουργική απόφαση, Ν. 3852/2010 (Β 1227), Ν. 3982/2011 (Α 143).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.9.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Το καθεστώς της προηγούμενης διοικητικής άδειας επαναφέρεται για τους υπαγόμενους στο άρθρο 1 του Ν. 2345/1995 (Α 21 3) προνοιακούς φορείς, που ιδρύονται από ιδιώτες και φορείς ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα ως προς την έκδοση άδειας ίδρυσης, λειτουργίας και αναθεώρησης.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.10.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΕΜΠΟΡΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

1. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπορεύεται λιπάσματα υποχρεούται να απασχολεί σε κάθε εγκατάσταση εμπορίας λιπασμάτων υπεύθυνο επιστήμονα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της εγκατάστασης. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παράγει και εμπορεύεται ή εμπορεύεται πολλαπλασιαστικό υλικό καλλιεργούμενων φυτικών ειδών υποχρεούται να απασχολεί σε κάθε εγκατάσταση παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών υπεύθυνο επιστήμονα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης. Οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών, όπως οι ανωτέρω επιχειρήσεις ορίζονται στη Σύσταση αριθμ. 2003/361/ ΕΚ της Επιτροπής (L 124/36/20.5.2003), μπορούν να απασχολούν υπεύθυνο

επιστήμονα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας μερικής απασχόλησης. Φυτωριακές επιχειρήσεις τύπου Α΄, Β΄ και μητρικών φυτειών αμπέλου που υπάγονται στην έννοια της πολύ μικρής και μικρής επιχείρησης μπορούν να απασχολούν υπεύθυνο επιστήμονα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας μερικής απασχόλησης ή με σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών. Φυτωριακή επιχείρηση τύπου Α΄ ή Β΄ ή μητρικών φυτειών αμπέλου που υπάγεται στην έννοια της πολύ μικρής και μικρής επιχείρησης και η οποία αποτελείται από μία ή περισσότερες εγκαταστάσεις παραγωγής και εμπορίας του υλικού αυτού εντός του δήμου της έδρας της επιχείρησης και των όμορων δήμων, νοείται ως ενιαία εγκατάσταση για την απασχόληση υπεύθυνου επιστήμονα. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις απασχόλησης υπεύθυνου επιστήμονα στις επιχειρήσεις της παρούσας περίπτωσης.¹⁷⁸

2. Οι επιχειρήσεις εμπορίας λιπασμάτων και παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών απασχολούν υπεύθυνο επιστήμονα, τα προσόντα του οποίου καθορίζονται στις αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφοι 2 και 7 του Ν. 1565/1985 (Α΄ 164) και των άρθρων 5 παρ. 6 και 15 παρ. 2 του Ν. 1564/1985 (Α 164). Οι ως άνω επιχειρήσεις δύνανται να απασχολούν ως υπεύθυνο επιστήμονα και προσωπικό ισότιμα εκπαιδευμένο στην εμπορία λιπασμάτων και στην παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών, ώστε να διασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο ασφάλειας για τον άνθρωπο, την υγεία των φυτών και των ζώων και την προστασία του περιβάλλοντος. Με προεδρικό διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που θα εκδοθεί εντός τριμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καθορίζονται το πρόγραμμα, ο φορέας, η διάρκεια της εκπαίδευσης του προσωπικού αυτού, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

3. Πρόσωπα ισότιμα εκπαιδευμένα σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. για την εμπορία λιπασμάτων και την παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών, ώστε να διασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο ασφάλειας για τον άνθρωπο, την υγεία των φυτών και των ζώων και την προστασία του περιβάλλοντος, δύνανται να απασχολούνται ως υπεύθυνοι επιστήμονες στις ως άνω επιχειρήσεις.

---

¹⁷⁸Τροποποίηση 4447/2017, Άρθρο 120; [Τροποποίηση 4441/2016, Άρθρο 27](#); [Τροποποίηση 4384/2016, Άρθρο 47](#)

4. Η παράγραφος 13 του άρθρου 35 του Ν. 4036/2012 (Α 8) τροποποιείται ως εξής:

«13. Ως υπεύθυνοι επιστήμονες ορίζονται γεωπόνοι πτυχιούχοι (ΑΕΙ) και από τους πτυχιούχους (ΤΕΙ) ό,τι ορίζεται στα σχετικά άρθρα του Π.Δ. 109/1989, της ημεδαπής ή πτυχιούχοι αντίστοιχων ειδικοτήτων σχολών άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή ισότιμου πτυχίου ή διπλώματος αντίστοιχων ειδικοτήτων σχολών χωρών εκτός Ε. Ε. με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής του άρθρου 3 παράγραφος 1, που θα εκδοθεί εντός τριμήνου από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι διαδικασίες συμπληρωματικής κατάρτισης και ανάκλησης της δυνατότητας εμπορίας γεωργικών φαρμάκων, σε εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ.

Πρόσωπα ισότιμα εκπαιδευμένα σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. για την εμπορία γεωργικών φαρμάκων, ώστε να διασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο ασφάλειας για τον άνθρωπο, την υγεία των φυτών και των ζώων και την προστασία του περιβάλλοντος, δύνανται να απασχολούνται ως υπεύθυνοι επιστήμονες στις ως άνω επιχειρήσεις.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.11.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΚΡΕΟΠΩΛΕΣ

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Π.Δ. 126/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

« Η βεβαίωση ή το πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας κρεοπώλη χορηγείται από:

α) τις Σχολές Επαγγελματιών Κρέατος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ή

β) αντίστοιχες δημόσιες ή ιδιωτικές αναγνωρισμένες σχολές και ιδρύματα της χώρας, ή

γ) αντίστοιχες σχολές και ιδρύματα άλλων κρατών -μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή χωρών της αλλοδαπής.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης δύνανται να τροποποιούνται με προεδρικό διάταγμα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 18 του Ν. 1790/1988 (Α 134).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.12.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 604/1977 (Α 163) αντικαθίσταται ως εξής:

« Τα κτηνιατρεία και οι κτηνιατρικές κλινικές ιδρύονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία απασχολούν κτηνίατρο ως επιστημονικό υπεύθυνο. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος, φυσικό πρόσωπο, είναι κτηνίατρος, δύναται να ορίζεται ο ίδιος ως επιστημονικός υπεύθυνος του κτηνιατρείου ή της κτηνιατρικής κλινικής.»

2. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου καταργείται.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.13.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗΣ

1. Για τα ακόλουθα επαγγέλματα αρμοδιότητας του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου, επαναφέρονται σε ισχύ περιορισμοί, που εμπίπτουν στη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011, οι οποίοι αφορούν:

α. Στον καθορισμό, με απόφαση της Λιμενικής Αρχής, του τρόπου και του χρόνου φυλακής των λαντζών ασφαλείας στο λιμάνι της παρ. 1 του άρθρου 7 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 17, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/07/97/3.12.1997 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 1136), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2ι του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

β. Στον καθορισμό των αποκλειστικών αφετηριών των λαντζών για την διενέργεια των λεμβουχικών εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 17, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/07/97/3.12.1997 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2γ του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

γ. Στον καθορισμό υποχρεωτικών δρομολογίων των λαντζών, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 17, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/07/97/3.12.1997 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2ι του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

δ. Στην εκτέλεση υποχρεωτικών φυλακών ασφαλείας των ρυμουλκών που δραστηριοποιούνται στο λιμένα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 2, παρ. 2δ του άρθρου 4 και άρθρο 8 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 01 που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/01/93/21.4.1993 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 336), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2ι του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

ε. Στην άδεια εκμίσθωσης θαλασσίων μέσων αναψυχής μόνο στην περιοχή της Λιμενικής Αρχής που την εξέδωσε, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 22 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/03/99/6.4.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 444), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2(γ) του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011 (Α 32).

στ. Στον καθορισμό, από την Επιτροπή του άρθρου 35 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 20, των ειδών των θαλασσίων μέσων αναψυχής και του μέγιστου αριθμού τους σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 22 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 20, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/03/99/6.4.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 444), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2στ του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

ζ. Στον καθορισμό ελάχιστης απόστασης μεταξύ των θέσεων (πόστων) επί του αιγιαλού των εκμισθωτών θαλασσίων μέσων αναψυχής, ίσης με τριακόσια (300) μέτρα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 22 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 20, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/03/99/6.4.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 444), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2δ του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

η. Στην απαγόρευση του νομίμου εκπροσώπου στην Ελλάδα νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή Ομοσπονδίας που αιτείται την αναγνώρισή του ως Οργανισμού Πιστοποίησης Αυτοδυστών, άσκησης δραστηριοτήτων

προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή ή πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού, καθώς και συμμετοχής σε μετοχική δομή ή στη διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς δραστηριότητες, σύμφωνα με το εδάφιο γγ της υποπαραγράφου ε της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3409/2005 (Α 273) και το εδάφιο εε της υποπαραγράφου στ της παρ. 1 του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 2123/03/28.3.2006 απόφασης του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 449), που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2η του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

θ. Στην απαγόρευση Παροχέα Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής να συμμετέχει στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση Οργανισμού, αναγνωρισμένου σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3409/2005, που είναι ο Οργανισμός Πιστοποίησης Αυτοδυτών σύμφωνα με την περίπτωση δ του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 2123/03/28.3.2006 απόφασης του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 449), που εμπίπτει στον περιορισμό της παραγράφου 2η του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011.

2. Επαναφέρεται η υποχρέωση προηγούμενης έκδοσης διοικητικής άδειας για την άσκηση των ακόλουθων επαγγελματιών αρμοδιότητας του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής:

α. Ναυαγοσώστη [παρ. 1 του άρθρου 5 του Π.Δ. 23/2000 (Α' 18)].

β. Εκμισθωτή Θαλασσίων Μέσων Αναψυχής [εδάφιο πρώτο και δεύτερο της παρ. 1 του άρθρου 22 του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 20, που κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3131.1/03/99/6.4.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β 444), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει].

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.14.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Επαναφέρεται η υποχρέωση προηγούμενης έκδοσης διοικητικής άδειας για την άσκηση των ακόλουθων επαγγελματιών αρμοδιότητας της Ελληνικής Αστυνομίας -του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη:

α. Εμπορία περιστρόφων, πιστολιών, όπλων σκοποβολής και των λοιπών ειδών του άρθρου 6 του Ν. 2168/1993 (Α 147).

β. Εμπορία ειδών πυροτεχνίας και συσκευών εκτόξευσης φωτοβολίδων των άρθρων 4 παρ. 1 και 5Α παρ. 2 του Ν. 456/1976 (Α 277).

γ. Παρασκευή εκρηκτικών υλών, κατασκευή, μετασκευή, συναρμολόγηση, επεξεργασία ή επισκευή πυροβόλων όπλων και λοιπών ειδών του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 2168/1993 , καθώς και η γόμωση ή αναγόμωση φυσιγγίων πυροβόλων όπλων, πλην κυνηγετικών.

δ. Γόμωση φυσιγγίων κυνηγετικών όπλων για εμπορία, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 2168/1993 .

ε. Κατασκευή ειδών πυροτεχνίας και συσκευών εκτόξευσης φωτοβολίδων των άρθρων 3 και 5Α παρ. 2 του Ν. 456/1976.

στ. Λειτουργία ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας [άρθρο 2 του Ν. 2518/1997 (Α 164)].

ζ. Εργασία προσωπικού ασφαλείας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας (άρθρο 3 του Ν. 2518/1997).

η. Λειτουργία γραφείων ιδιωτικών ερευνών (άρθρο 11 του Ν. 2518/1997).

θ. Εργασία προσωπικού σε γραφεία ιδιωτικών ερευνών (άρθρο 11 του Ν. 2518/1997).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.15.: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1. Η παράγραφος 6 του άρθρου 14 του Ν. 710/1977 (Α 283), όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 42 του Ν. 4111/2013 (Α 18), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Η υλοποίηση των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του παρόντος άρθρου μπορεί να ανατίθεται απευθείας σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (ΑΕΙ) της ημεδαπής με τη σύναψη σχετικής σύμβασης με το Υπουργείο Τουρισμού, στην οποία θα περιγράφεται το ανατιθέμενο έργο, το ύψος της αμοιβής του εκπαιδευτικού ιδρύματος, ο τόπος, ο χρόνος υλοποίησης, ο αριθμός των καταρτιζομένων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Το ύψος της αμοιβής του εκπαιδευτικού ιδρύματος επιμερίζεται στους συμμετέχοντες και τα δίδακτρα κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Οι λεπτομέρειες της καταβολής των διδάκτρων από τους συμμετέχοντες ορίζονται στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.»

2. Στο άρθρο 14 του Ν. 710/1977 , προστίθεται παράγραφος 7 ως ακολούθως:

«7. Τα ταχύρρυθμα προγράμματα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου δύνανται να υλοποιούνται και από Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο της υποπαραγράφου Θ.3. του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 , όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 4111/2013 (Α 18).»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ : ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.1.

Στην περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 146B του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως προστέθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ως αναπληρωτής του προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορεί να ορίζεται με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.2.

1. Η περίπτωση β της παρ. 3 του άρθρου 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 3731/2008 (Α 263) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (Α 54), τροποποιείται ως εξής:

«β) υπέρ της διοίκησης ή υπέρ του υπαλλήλου, κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος, οι πρόεδροι των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, ο Υπουργός, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.»

2. Στο άρθρο 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 3731/2008 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου

Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.3.

Στο άρθρο 145 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν. 3584/2007), προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.4.

Η παρ. 5 του άρθρου 140 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.5.

Η παρ. 5 του άρθρου 144 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν. 3584/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.6.

Η παρ. 1 του άρθρου 122 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο μηνών από την κλήση σε απολογία είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή ενώπιον πειθαρχικού

συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την παραπομπή εκτός αν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων μηνών.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.7.

Το άρθρο 126 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν. 3584/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 126

1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό Όργανο είτε με την παραπομπή του στα συλλογικά Πειθαρχικά Όργανα των άρθρων 123 και 124 του παρόντος. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός διμήνου από την κλήση σε απολογία, είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή στα συλλογικά όργανα του άρθρου 123 του παρόντος.

2. Τα Συλλογικά Πειθαρχικά όργανα του άρθρου 123 του παρόντος ολοκληρώνουν την πειθαρχική διαδικασία εντός δύο μηνών από την παραπομπή, είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης είτε με παραπομπή ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ολοκληρώνεται η πειθαρχική διαδικασία εντός διμήνου από την παραπομπή, εκτός εάν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τετραμήνου από την παραπομπή.

3. Η υπαίτια παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Το παράπτωμα αυτό, για τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, εκδικάζεται μετά από παραπομπή από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.8.

Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 4 του άρθρου 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως τροποποιήθηκαν με την παρ.2 του άρθρου 30 του Ν. 3731/2008 και όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την πλήρη γνώση αυτής από τον υπάλληλο ή από

την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.9.

Η παρ. 4 του άρθρου 145 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν. 3584/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.10.

Στην παρ. 7 του άρθρου 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, Ν. 3528/2007), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 3731/2008 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

« Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει για την ένσταση εντός τεσσάρων μηνών από την ημέρα περιέλευσης σε αυτό του πλήρους φακέλου της πειθαρχικής διαδικασίας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.11.

1. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Ν. 3074/2002 (Α 296) προστίθεται παράγραφος 3Α, ως εξής:

«3Α. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. παρακολουθεί τις πειθαρχικές διαδικασίες στους φορείς της περίπτωσης α της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν κάθε πράξη με την οποία ασκείται πειθαρχική δίωξη και κάθε πειθαρχική απόφαση κοινοποιούνται υποχρεωτικά στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ..»

2. Στην περίπτωση στ της παραγράφου 1 του άρθρου 7Α του Ν. 2472/1997 (Α 50) που προστέθηκε με το άρθρο 10 του Ν. 3090/2002 (Α 329), προστίθεται εδάφιο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Το αυτό ισχύει και για το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του που επιβάλλει ο νόμος».

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.12.

Η περίπτωση 3 της υποπαραγράφου Ζ.2 της παραγράφου Ζ' του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, οι θέσεις των οποίων καταργούνται. Σε περίπτωση κατάργησης θέσεων σε Ν.Π.Ι.Δ., προβλέπεται καταγγελία της σύμβασης εργασίας των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ: ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2011/7 ΤΗΣ 16ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2011 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.1.: ΣΚΟΠΟΣ (`Άρθρο 1 παρ. 1 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων της παρούσας παραγράφου είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2011 «για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές», προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να ενισχυθεί με τον τρόπο αυτόν η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρών και μεσαίων(ΜΜΕ).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.2.: ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ (`Άρθρο 1 παράγραφοι 2 και 3 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται στις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών.

Εξαιρούνται οφειλές που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών αναδιάρθρωσης χρέους (άρθρο 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.3.: ΟΡΙΣΜΟΙ (`Άρθρο 2 Οδηγίας 2011/7)

Κατά την έννοια του νόμου αυτού:

1) «Εμπορική συναλλαγή»: κάθε συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία συνεπάγεται την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής.

2) «Δημόσια αρχή»: κάθε αναθέτουσα αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α του Π.Δ. 59/2007 (Α 63/ άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α της Οδηγίας 2004/17/EK) και του άρθρου 2 παράγραφος 9 του Π.Δ. 60/2007 (Α 64/ άρθρο 1 παράγραφος 9 της Οδηγίας 2004/18/EK), ανεξαρτήτως του αντικειμένου ή της αξίας της σύμβασης.

3) «Επιχείρηση»: κάθε οργάνωση εκτός των δημόσιων αρχών, η οποία ενεργεί στα πλαίσια ανεξάρτητης οικονομικής ή επαγγελματικής της δραστηριότητας, ακόμη και αν η δραστηριότητα αυτή ασκείται από ένα και μόνο πρόσωπο.

4) «Καθυστέρηση πληρωμής»: η μη πραγματοποίηση πληρωμής εντός της συμβατικής ή της νόμιμης προθεσμίας, εφόσον πληρούνται οι όροι της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Ζ.4. ή της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Ζ.5..

5) «Τόκος υπερημερίας»: ο νόμιμος τόκος υπερημερίας ή ο τόκος με επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί μεταξύ επιχειρήσεων, υπό τους όρους που καθορίζονται στην υποπαραγράφο Ζ.8..

6) «Νόμιμος τόκος υπερημερίας»: ο απλός τόκος για την καθυστερημένη πληρωμή σε επιτόκιο το οποίο είναι ίσο προς το σύνολο του επιτοκίου αναφοράς συν οκτώ επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες.

7) «Επιτόκιο αναφοράς»: το επιτόκιο που ορίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τις πλέον πρόσφατες βασικές της πράξεις αναχρηματοδότησης.

8) «Οφειλόμενο ποσό»: το κυρίως ποσό που θα έπρεπε να έχει καταβληθεί μέσα στη συμβατική ή τη νόμιμη προθεσμία πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων των επιβαλλόμενων φόρων, δασμών, τελών ή επιβαρύνσεων που καθορίζονται στο τιμολόγιο ή σε άλλο ισοδύναμο για την πληρωμή έγγραφο.

9) «Παρακράτηση της κυριότητας»: κάθε συμβατική συμφωνία, με βάση την οποία ο πωλητής διατηρεί την κυριότητα των πωλουμένων αγαθών μέχρις ότου εξοφληθεί πλήρως το τίμημα.

10) «Εκτελεστός τίτλος»: κάθε απόφαση, διάταξη ή διαταγή πληρωμής εκδιδόμενη από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είναι προσωρινά εκτελεστές, είτε προς άμεση καταβολή είτε κατά δόσεις, η οποία παρέχει τη δυνατότητα στον δανειστή να απαιτήσει την είσπραξη του χρέους με αναγκαστική εκτέλεση έναντι του οφειλέτη.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.4.:ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(`Αρθρο 3 Οδηγίας 2011/7)

1. Στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, ο δανειστής δικαιούται τόκο υπερημερίας χωρίς να απαιτείται όχληση, εφόσον έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις και δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εμπρόθεσμα, εκτός και εάν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση.

2. Επιτόκιο αναφοράς για το πρώτο εξάμηνο του σχετικού έτους είναι το επιτόκιο που ίσχυε την 1 η Ιανουαρίου του εν λόγω έτους και για το δεύτερο εξάμηνο του σχετικού έτους, το επιτόκιο που ίσχυε την 1 η Ιουλίου του εν λόγω έτους.

3. Στην περίπτωση συνδρομής των όρων της περίπτωσης 1, ο δανειστής έχει δικαίωμα τόκου υπερημερίας από την ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία πληρωμής ή το τέλος της προθεσμίας πληρωμής που ορίζει η σύμβαση. Εάν η ημερομηνία ή η προθεσμία πληρωμής δεν ορίζεται στη σύμβαση, ο δανειστής έχει δικαίωμα τόκου υπερημερίας κατά την εκπνοή οποιουδήποτε από τα εξής χρονικά όρια:

- α) τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής από τον οφειλέτη του τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου για την πληρωμή εγγράφου·
- β) εφόσον η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου για πληρωμή εγγράφου δεν είναι βέβαιη, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών
- γ) εφόσον ο οφειλέτης παραλάβει το τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο για πληρωμή έγγραφο πριν από τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών
- δ) εφόσον προβλέπεται από το νόμο ή τη σύμβαση διαδικασία αποδοχής ή επαλήθευσης, με την οποία διαπιστώνεται η αντιστοιχία των αγαθών ή υπηρεσιών με τα οριζόμενα στη σύμβαση, και εάν ο οφειλέτης παραλάβει το τιμολόγιο ή το ισοδύναμο για πληρωμή έγγραφο νωρίτερα από την

ημερομηνία ή την ίδια ημερομηνία κατά την οποία συντελείται η αποδοχή ή η επαλήθευση, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία αυτή.

4. Όταν προβλέπεται διαδικασία αποδοχής ή επαλήθευσης, με την οποία διαπιστώνεται η αντιστοιχία των αγαθών ή υπηρεσιών με τα οριζόμενα στη σύμβαση, η μέγιστη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή των υπηρεσιών, εκτός εάν ρητά συμφωνήθηκε διαφορετικά στο κείμενο της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική για τον δανειστή υπό την έννοια της υποπαραγράφου Ζ.8..

5. Η προθεσμία πληρωμής που καθορίζεται στη σύμβαση δεν υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες, εκτός εάν ρητά συμφωνήθηκε διαφορετικά στο κείμενο της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική για τον δανειστή υπό την έννοια της υποπαραγράφου Ζ.8..

6. Στην περίπτωση που στη σύμβαση δεν ορίστηκε επιτόκιο υπερημερίας ή αυτό που συμφωνήθηκε είναι καταχρηστικό για τον δανειστή υπό την έννοια της υποπαραγράφου Ζ.8., ισχύει το νόμιμο.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.5.: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΡΧΩΝ (`Αρθρο 4 Οδηγίας 2011/7)

1. Κατά τις εμπορικές συναλλαγές στις οποίες ο οφειλέτης είναι δημόσια αρχή, ο δανειστής δικαιούται, κατά την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζουν οι περιπτώσεις 3, 4 ή 6, νόμιμο τόκο υπερημερίας, χωρίς να απαιτείται όχληση, εφόσον έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις και δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εμπρόθεσμα, εκτός εάν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση.

2. Επιτόκιο αναφοράς για το πρώτο εξάμηνο του σχετικού έτους είναι το επιτόκιο που ίσχυε την 1 η Ιανουαρίου του εν λόγω έτους και για το δεύτερο εξάμηνο του σχετικού έτους, το επιτόκιο που ίσχυε την 1η Ιουλίου του εν λόγω έτους.

3. Στις εμπορικές συναλλαγές, στις οποίες ο οφειλέτης είναι δημόσια αρχή, η προθεσμία πληρωμής δεν υπερβαίνει κανένα από τα ακόλουθα όρια:

α) τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής από τον οφειλέτη του τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου για πληρωμή εγγράφου·

- β) εφόσον η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή ισοδύναμου για πληρωμή εγγράφου δεν είναι βέβαιη, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών·
- γ) εφόσον ο οφειλέτης παραλάβει το τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο για πληρωμή έγγραφο πριν από τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών·
- δ) εφόσον προβλέπεται από το νόμο ή τη σύμβαση διαδικασία αποδοχής ή επαλήθευσης, με την οποία διαπιστώνεται η αντιστοιχία των παραλαμβανομένων αγαθών ή υπηρεσιών με τα οριζόμενα στη σύμβαση, και εάν ο οφειλέτης παραλάβει το τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο για πληρωμή έγγραφο νωρίτερα από την ημερομηνία ή την ίδια ημερομηνία κατά την οποία συντελείται η αποδοχή ή η επαλήθευση, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία αυτή.

4. Οι προθεσμίες της περίπτωσης 3 υποπερίπτωση α της παρούσας υποπαραγράφου ορίζονται σε εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες, για:

- α) κάθε δημόσια αρχή που ασκεί οικονομική δραστηριότητα βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης, με την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά, και η οποία υπόκειται, ως δημόσια επιχείρηση, στις απαιτήσεις διαφάνειας της Οδηγίας 2006/111/EK της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 2006 για τη διαφάνεια των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών - μελών και των δημόσιων επιχειρήσεων, καθώς και για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια εντός ορισμένων επιχειρήσεων.
- β) Νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), που παρέχουν υγειονομική μέριμνα και είναι κατάλληλα αναγνωρισμένα για τον σκοπό αυτόν, καθώς και ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. (άρθρο 18 του ν. 3918/2011) και η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (Ε.Κ.Α.Π.Υ.).¹⁷⁹

5. Η μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας αποδοχής ή επαλήθευσης κατά την παράγραφο 3 στοιχείο α σημείο δ δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των αγαθών ή των υπηρεσιών, εκτός εάν ρητά συμφωνήθηκε διαφορετικά στο κείμενο της σύμβασης και σε οποιαδήποτε έγγραφα υποβολής προσφοράς και με την προϋπόθεση ότι δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική για τον δανειστή υπό την έννοια της υποπαραγράφου Ζ.8..

---

¹⁷⁹[Τροποποίηση 5102/2024, Άρθρο 32](#)

6. Η προθεσμία πληρωμής που ορίζεται στη σύμβαση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τα χρονικά όρια που προβλέπονται στην περίπτωση 3, εκτός εάν ρητά συμφωνήθηκε διαφορετικά στο κείμενο της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι τούτο δικαιολογείται αντικειμενικά από την ιδιαίτερη φύση ή τα χαρακτηριστικά της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση η προθεσμία δεν υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες.

7. Η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου δεν αποτελεί αντικείμενο συμβατικής συμφωνίας μεταξύ του οφειλέτη και του δανειστή.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.6.: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ (Άρθρο 5 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Οι συμβαλλόμενοι μπορούν να συμφωνούν, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, χρονοδιάγραμμα πληρωμής με το οποίο θα προβλέπεται η καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν οποιαδήποτε από τις δόσεις δεν καταβληθεί έως τη συμφωνημένη ημερομηνία, ο τόκος και η αποζημίωση που προβλέπονται από την παρούσα παράγραφο Ζ υπολογίζονται με αποκλειστική βάση τα ληξιπρόθεσμα ποσά.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.7.: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ (Άρθρο 6 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

1. Ο δανειστής δικαιούται να λάβει ως αποζημίωση από τον οφειλέτη το κατ' αποκοπήν ποσό των σαράντα (40) ευρώ εφόσον καθίσταται απαιτητός τόκος υπερημερίας σε εμπορικές συναλλαγές σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ζ.4. ή την υποπαράγραφο Ζ.5..

2. Το κατά την περίπτωση 1 κατ' αποκοπήν ποσό είναι απαιτητό χωρίς να απαιτείται όχληση και καταβάλλεται ως αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης του δανειστή.

3. Ο δανειστής δικαιούται, επιπλέον του κατά την περίπτωση 1 κατ' αποκοπήν ποσού, να ζητήσει από τον οφειλέτη εύλογη αποζημίωση για οποιαδήποτε σχετικά υπολειπόμενα έξοδα είσπραξης, που οφείλονται στην καθυστερημένη πληρωμή του οφειλέτη. Ως έξοδα είσπραξης λογίζονται μεταξύ άλλων και η δαπάνη για την αμοιβή πληρεξουσίου δικηγόρου ή οργανισμού είσπραξης οφειλών.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.8.: ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ (Άρθρο 7 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

1. Συμβατικός όρος ή πρακτική που αφορά την ημερομηνία ή την προθεσμία πληρωμής, το επιτόκιο για την καθυστέρηση της πληρωμής ή την αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης, δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα στην περίπτωση που έχει κατάφωρα καταχρηστικό χαρακτήρα για τον πιστωτή.

Για την εκτίμηση του τυχόν καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικού όρου ή πρακτικής για τον δανειστή, υπό την έννοια του πρώτου εδαφίου, συνεκτιμώνται όλες οι περιστάσεις της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων:

- α) τυχόν κατάφωρης παρέκκλισης από τα συναλλακτικά ήθη, αντίθετης προς την καλή πίστη και τη συναλλακτική δεοντολογία·
- β) της φύσης του προϊόντος ή της υπηρεσίας και
- γ) του εάν ο οφειλέτης διαθέτει οποιονδήποτε αντικειμενικό λόγο απόκλισης από το νόμιμο τόκο υπερημερίας, από την προθεσμία πληρωμής κατά την περίπτωση 5 της υποπαραγράφου Z.4., την υποπερίπτωση α της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Z.5., την περίπτωση 4 της υποπαραγράφου Z.5. και την περίπτωση 6 της υποπαραγράφου Z.5. ή από το κατ' αποκοπήν ποσό κατά την περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Z.7..

2. Για τους σκοπούς της περίπτωσης 1, συμβατικός όρος ή πρακτική που αποκλείει τη χρέωση τόκου για την καθυστέρηση της πληρωμής έχει κατάφωρα καταχρηστικό χαρακτήρα.

3. Για τους σκοπούς της περίπτωσης 1, συμβατικός όρος ή πρακτική που αποκλείει την αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης σύμφωνα με την υποπαραγράφο Z.8. θεωρείται ότι έχει κατάφωρα καταχρηστικό χαρακτήρα.

4. Κατά την έννοια της περίπτωσης 1, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προς όφελος των δανειστών και των ανταγωνιστών ώστε να αποτρέπεται η συνέχιση της χρησιμοποίησης συμβατικών όρων και πρακτικών κατάφωρα καταχρηστικών κατά την έννοια της περίπτωσης 1.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Z.9.: ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 7 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Οργανώσεις παραγωγών, εμπόρων και επιχειρήσεων μπορούν, για το συμφέρον των δανειστών του νόμου αυτού και την προστασία του ανταγωνισμού, να ζητήσουν από το δικαστήριο την παράλειψη της διατύπωσης και της χρήσης στις συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, γενικών όρων προφανώς καταχρηστικών κατά την έννοια της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Z.8., οι οποίοι

αφορούν τον χρόνο πληρωμής ή τις συνέπειες της καθυστέρησης της πληρωμής της αμοιβής.¹⁸⁰

Στη συλλογική αγωγή του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 10ι και 10ιβ του ν. 2251/1994 (Α' 191), περί μέτρων παύσης ή απαγόρευσης παράνομης συμπεριφοράς των προμηθευτών.¹⁸¹

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.10.: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΜΗ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (Άρθρο 10 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

1. Οι αγωγές ή αιτήσεις ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής που αφορούν μη αμφισβητούμενες απαιτήσεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, δικάζονται κατ' εξαίρεση, ανεξαρτήτως του ύψους της οφειλής, στη συντομότερη, κατά το δυνατόν, δικάσιμο. Ο εκτελεστός τίτλος επί των αγωγών ή αιτήσεων αυτών εκδίδεται μέσα σε ενενήντα (90) ημερολογιακές ημέρες από την κατάθεσή τους. Στο ανωτέρω χρονικό διάστημα δεν περιλαμβάνονται οι προθεσμίες κλήτευσης του εναγομένου ή του καθ' ου η αίτηση και όλες γενικά οι δικονομικές προθεσμίες που μεσολαβούν έως τη συζήτηση της αγωγής ή της αίτησης, ούτε οι καθυστερήσεις που οφείλονται στον ενάγοντα ή αιτούντα δανειστή.

2. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1896/2006.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.11.: ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ (Άρθρο 9 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

1. Ο πωλητής διατηρεί την κυριότητα των αγαθών έως ότου εξοφληθεί πλήρως το τίμημα, εφόσον έχει συμφωνηθεί ρητώς μεταξύ του αγοραστή και του πωλητή, πριν από την παράδοση των αγαθών, ρήτρα παρακράτησης της κυριότητας.

2. Διατάξεις που αφορούν προκαταβολές πληρωμών, οι οποίες έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τον οφειλέτη, παραμένουν σε ισχύ.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.12.: ΕΥΝΟΪΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ (Άρθρο 12 παρ. 3 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

---

¹⁸⁰Τροποποίηση 5019/2023, Άρθρο 78

¹⁸¹Τροποποίηση 5019/2023, Άρθρο 78

Σε περιπτώσεις που οι κείμενες διατάξεις είναι, σε σύγκριση με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, ευνοϊκότερες για τον δανειστή, εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.13.: ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ (Άρθρο 8 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων διασφαλίζει πλήρη διαφάνεια όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα παράγραφο, μεταξύ άλλων με τη δημοσίευση του ισχύοντος νόμιμου επιτοκίου υπερημερίας.

Το Υπουργείο μπορεί για το σκοπό αυτόν να:

(α) χρησιμοποιεί, εφόσον απαιτείται, τον ειδικευμένο τύπο, εκστρατείες πληροφόρησης ή κάθε άλλο αποτελεσματικό μέσο για να αποκτήσουν οι επιχειρήσεις αυξημένη επίγνωση των τρόπων επανόρθωσης για τις καθυστερήσεις πληρωμής μεταξύ των επιχειρήσεων

(β) ενθαρρύνει την κατάρτιση κωδικών έγκαιρης πληρωμής, με πρόβλεψη σαφώς καθορισμένων προθεσμιών πληρωμής και κατάλληλης διαδικασίας για τη διευθέτηση κάθε αμφισβητούμενης πληρωμής ή κάθε πρωτοβουλία που αντιμετωπίζει το ζήτημα των καθυστερήσεων πληρωμής και συμβάλλει στην καλλιέργεια νοοτροπίας έγκαιρων πληρωμών.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.14.: ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρο 12 παρ. 4 και άρθρο 13 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Το Π.Δ. 166/2003 (Α 138) καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Οι διατάξεις του όμως παραμένουν ισχυρές για τις συμβάσεις που υπογράφηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος του.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.15.: ΉΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Η ισχύς των διατάξεων της παρούσας παραγράφου αρχίζει από 16 Μαρτίου 2013.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η: ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η.1.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 3526/2007 (Α 24)

1. Η παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3526/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η ίδρυση πρατηρίου άρτου σε χώρους που πληρούν τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντα Οικοδομικού Κανονισμού. Αν το πρατήριο άρτου δεν αποτελεί αυτοτελές και ανεξάρτητο κατάστημα, επιτρέπεται η ίδρυσή του σε όλα τα καταστήματα τροφίμων και ποτών πλην των κρεοπωλείων, των πτηνοπωλείων, των ιχθυοπωλείων, των περιπτέρων και των καταστημάτων ψιλικών, σε χώρο σαφώς διαχωρισμένο και τηρουμένων των υγειονομικών διατάξεων.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 3526/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η εγκατάσταση περάτωσης έψησης μπορεί να αποτελεί είτε αυτοτελές και ανεξάρτητο κατάστημα είτε τμήμα μικτού καταστήματος τροφίμων ή υπεραγοράς τροφίμων, που διαχωρίζεται, στην περίπτωση αυτή, με κινητό ή σταθερό χώρισμα. Αν η εγκατάσταση αυτή αποτελεί τμήμα μικτού καταστήματος τροφίμων ή υπεραγοράς τροφίμων, μπορεί να βρίσκεται μέσα ή έξω από το κατάστημα ή την υπεραγορά τροφίμων, ως αυτοτελής και ανεξάρτητος χώρος. Ο χώρος της εγκατάστασης περάτωσης έψησης περιλαμβάνει: χώρο αποθήκευσης των ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας, χώρο προετοιμασίας των προϊόντων αυτών προς έψηση, χώρο εκκλιβάνισης, χώρο επαναφοράς των ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας, μετά την έψησή τους, στη θερμοκρασία του περιβάλλοντος και χώρο συσκευασίας. Αν η εγκατάσταση περάτωσης έψησης αποτελεί αυτοτελές και ανεξάρτητο κατάστημα, απαιτείται να διαθέτει αποδυτήριο και αποχωρητήριο με τις προδιαγραφές που ορίζονται, κατά περίπτωση, από τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις, καθώς και τις διατάξεις του Κτιριοδομικού Κανονισμού.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η.2.: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 2515/1997 ΚΑΙ ΤΟΥ Π.Δ. 340/1998

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 (Α 154) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η επαγγελματική ταυτότητα του Λογιστή Φοροτεχνικού διακρίνεται σε επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Α και Β τάξης:».

2. Η περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

« α. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Β τάξης χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στους κατόχους απολυτηρίου

Γενικού Λυκείου, οι οποίοι ασκούν επί επτά (7) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους κατόχους απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου ή Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου κλάδου Οικονομίας, οι οποίοι ασκούν επί έξι (6) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους κατόχους πτυχίου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Λογιστικής, οι οποίοι ασκούν επί πέντε (5) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους αποφοίτους των μακροχρόνιων προγραμμάτων κατάρτισης του Ελληνικού Κέντρου Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.), οι οποίοι ασκούν επί πέντε (5) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή.»

3. Η περίπτωση β της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

« β. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Β τάξης χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στα μέλη του Ο.Ε.Ε., στους πτυχιούχους τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης των Πανεπιστημίων, στους πτυχιούχους των Τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και στα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις επαγγελματικών προσόντων του Π.Δ. 38/2010 (Α 78).»

4. Η περίπτωση γ της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 καταργείται.

5. Η περίπτωση δ της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 αναριθμείται σε περίπτωση γ και αντικαθίσταται ως εξής:

« γ. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Α τάξης χορηγείται στα μέλη του Ο.Ε.Ε., στους πτυχιούχους τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης των Πανεπιστημίων, στους πτυχιούχους των Τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και στα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις επαγγελματικών προσόντων του Π.Δ. 38/2010, που ασκούν επί τριετία το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού Β τάξης».

6. Οι περιπτώσεις ε και στ του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 αναριθμούνται σε δ και ε αντίστοιχα και η περίπτωση ζ αναριθμείται σε στ και αντικαθίσταται ως εξής:

« στ. Μεταβατικές Διατάξεις:

i. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, μη πτυχιούχοι, που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Δ ή Γ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β τάξης.

ii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, μέλη του Ο.Ε.Ε., που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Γ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β τάξης και με τη συμπλήρωση τριετούς αποδεδειγμένης άσκησης του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Γ τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε ανωτέρω, δικαιούνται να λάβουν επαγγελματική ταυτότητα Α τάξης.

iii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, μέλη του Ο.Ε.Ε., που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Β τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Α τάξης μετά από τη συμπλήρωση διετούς αποδεδειγμένης προϋπηρεσίας του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Β τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε ανωτέρω.

iv. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής και των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τουριστικών Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών, Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής και Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Γ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β τάξης και με τη συμπλήρωση τριετούς αποδεδειγμένης άσκησης του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Β τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε ανωτέρω, δικαιούνται να λάβουν επαγγελματική ταυτότητα Α τάξης.

v. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής και των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τουριστικών Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών, Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής και Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Β τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Α τάξης μετά από τη συμπλήρωση διετούς αποδεδειγμένης προϋπηρεσίας του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Β

τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε ανωτέρω.

vi. Οι λογιστές φοροτεχνικοί που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Α τάξης συνεχίζουν ακωλύτως να ασκούν το επάγγελμα του λογιστή φοροτεχνικού με τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα.

vii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Β τάξης, μέχρι τη συμπλήρωση της απαιτούμενης προϋπηρεσίας για την απόκτηση επαγγελματικής ταυτότητας Α τάξης, συνεχίζουν να ασκούν το επάγγελμα του λογιστή φοροτεχνικού με τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα.»

7. Το άρθρο 3 του Π.Δ. 340/1998 (Α΄ 228) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Περιεχόμενο Επαγγελματικής Δραστηριότητας

Το περιεχόμενο της επαγγελματικής δραστηριότητας των λογιστών φοροτεχνικών κατά κατηγορία επαγγελματικής ταυτότητας καθορίζεται ως ακολούθως:

α) Οι κάτοχοι επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή φοροτεχνικού Β τάξης διενεργούν κάθε είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών τηρούντων απλογραφικά βιβλία.

β) Οι κάτοχοι επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή φοροτεχνικού Α τάξης διενεργούν κάθε είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών τηρούντων απλογραφικά και διπλογραφικά βιβλία.»

8. Το άρθρο 5 του Π.Δ. 340/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Απόκτηση επαγγελματικής ταυτότητας ανώτερης κατηγορίας

Οι κάτοχοι επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή φοροτεχνικού Β τάξης μπορούν να αποκτήσουν επαγγελματική ταυτότητα Α τάξης μετά από προηγούμενη παρακολούθηση των προβλεπόμενων στην περίπτωση ε της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997, όπως ισχύει, επιμορφωτικών σεμιναρίων και αξιολόγηση κατά τη διάρκεια παρακολούθησης αυτών και

εφόσον είναι μέλη του Ο.Ε.Ε., πτυχιούχοι τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης των Πανεπιστημίων, πτυχιούχοι των Τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) ή πληρούν τις προϋποθέσεις του Π.Δ.38/2010 και έχουν συμπληρώσει τριετή αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στην άσκηση του επαγγέλματος ως λογιστές φοροτεχνικοί κάτοχοι επαγγελματικής ταυτότητας Β τάξης.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η.3.: ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

1. (...) ¹⁸²

2. (...) ¹⁸³

3. (...) ¹⁸⁴

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Θ: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Θ.1.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Η περίπτωση 17 της υποπαραγράφου Θ.3. της παραγράφου Θ του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (Α 222) αντικαθίσταται ως εξής:

« Αναπόσπαστο στοιχείο των αδειών των περιπτώσεων 1 και 2 της παρούσας υποπαραγράφου αποτελεί ο διακριτικός τίτλος («διακριτικός τίτλος άδειας ίδρυσης και λειτουργίας»). Ο διακριτικός τίτλος άδειας ίδρυσης και λειτουργίας αποτελείται υποχρεωτικά από : α) την επωνυμία (εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο) ή το διακριτικό τίτλο (εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων) και β) τον τίτλο του τύπου της παρεχόμενης εκπαίδευσης (τυπικής ή άτυπης) ή το αρκτικόλεξο αυτού ως ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα (Κε.Δι.Βι.Μ.1) και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο (Κε.Δι.Βι.Μ.2), Φροντιστηρίου ή Κέντρου Ξένων Γλωσσών.»

---

¹⁸² [Αφαίρεση 4264/2014, Άρθρο 40](#)

¹⁸³ [Αφαίρεση 4264/2014, Άρθρο 40](#)

¹⁸⁴ [Αφαίρεση 4264/2014, Άρθρο 40](#)

2. Η υποπαράγραφος Θ.6. της παραγράφου Θ του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 αντικαθίσταται, από την έναρξη ισχύος του Ν. 4093/2012, ως εξής:

«Θ.6.

1. Η συστέγαση διαφορετικών μονάδων παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης (τυπικής ή άτυπης), οι οποίες ανήκουν στο αυτό φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, επιτρέπεται. Η ταυτόχρονη συλλειτουργία στους ίδιους διδακτικούς ή εργαστηριακούς χώρους διαφορετικών μονάδων παροχής εκπαίδευσης (τυπικής ή άτυπης) απαγορεύεται.

2. Η συστέγαση νηπιαγωγείων με παιδικούς σταθμούς του ιδίου ιδιοκτήτη επιτρέπεται υπό τις κάτωθι σωρευτικές προϋποθέσεις: α) χρήση διαφορετικών αιθουσών διδασκαλίας για τον παιδικό σταθμό και το νηπιαγωγείο και β) μη υπέρβαση του μέγιστου αριθμού νηπίων που έχει εγκριθεί με τις άδειες των εκπαιδευτικών μονάδων για έκαστο αυτοτελές κτήριο ή όροφο σε πολυώροφο κτήριο.

3. Η από κοινού προβολή, αναγγελία, γνωστοποίηση, διαφήμιση ή επιγραφή των μονάδων εκπαίδευσης και κατάρτισης που αδειοδοτούνται σύμφωνα με τα ανωτέρω πρέπει να πραγματοποιείται με τη χρήση του εκάστοτε διακριτικού τίτλου άδειας ίδρυσης και λειτουργίας προκειμένου να μην προκαλείται σύγχυση ή κίνδυνος σύγχυσης ή παραπλάνηση των καταναλωτών σχετικά με τον πάροχο των επί μέρους εκπαιδευτικών υπηρεσιών και το είδος, το επίπεδο και τον απονεμόμενο τίτλο των παρεχόμενων σπουδών.

4. Οι κτηριακές εγκαταστάσεις και το σύνολο των λοιπών υποδομών των ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Κολλεγίων, των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ενα, των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και των Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), καθώς και των Φροντιστηρίων και Κέντρων Ξένων Γλωσσών, δύναται να χρησιμοποιούνται εκτός διδακτικού ωραρίου.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Θ.2.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Η παρ. 5 του άρθρου 4 του Ν. 1566/1985 (Α΄ 167) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η λειτουργία επταθέσιων έως και ενδεκαθέσιων δημοτικών σχολείων, καθώς και δημοτικών σχολείων άνω των δωδεκαθέσιων, όταν το επιβάλλουν λειτουργικοί και παιδαγωγικοί λόγοι

όπως είναι ο αριθμός των μαθητών, οι διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας και οι αποστάσεις μεταξύ των σχολείων.»

2. α. Η παρ. 13 του άρθρου 14 του Ν. 1566/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας και διεξαγωγής πρακτικών ασκήσεων από το εκπαιδευτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ορίζονται από 1.9.2013 ως εξής:

α) Διευθυντές γυμνασίων, λυκείων και επαγγελματικών σχολών ώρες 10 όταν λειτουργούν με τρία έως πέντε τμήματα τάξεων, ώρες 9 όταν λειτουργούν με έξι έως εννέα τμήματα τάξεων, ώρες 7 όταν λειτουργούν με δέκα έως δώδεκα τμήματα τάξεων και ώρες 5 όταν λειτουργούν με περισσότερα από δώδεκα τμήματα τάξεων.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής δεν υπολογίζεται ως τμήμα εκείνο που έχει αριθμό μαθητών μικρότερο από το μισό του προβλεπόμενου ανώτατου αριθμού. β) Διευθυντές ΣΕΚ ώρες 10.

γ) Υποδιευθυντές γυμνασίων, λυκείων και επαγγελματικών σχολών και υπεύθυνων τομέων ΣΕΚ ώρες 16.

δ) Υπεύθυνοι εργαστηρίων ώρες 20.

ε) Εκπαιδευτικό προσωπικό όλων των κλάδων της κατηγορίας ΠΕ ώρες 23 αν έχουν έως έξι έτη υπηρεσίας, ώρες 21 αν έχουν από έξι μέχρι δώδεκα έτη υπηρεσίας και ώρες 20 αν έχουν πάνω από δώδεκα έτη υπηρεσίας.

στ) Εκπαιδευτικοί εργαστηρίων του κλάδου ΤΕ01 ώρες 24 εάν έχουν έως επτά έτη υπηρεσίας, ώρες 21 εάν έχουν επτά μέχρι δεκατρία έτη υπηρεσίας και ώρες 20 εάν έχουν πάνω από δεκατρία έτη υπηρεσίας.

ζ) Αρχιτεχνίτες του κλάδου ΔΕ01 ώρες 28.

η) Τεχνίτες του κλάδου ΔΕ01 ώρες 30.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις σχετικά με τον καθορισμό των εβδομαδιαίων διδακτικών ωρών δεν δημιουργούν επιπλέον δημοσιονομική δαπάνη ή άλλο είδος οικονομικής αξίωσης.»

β. Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 48 του Ν. 2413/1996 (Α 124) διατηρείται σε ισχύ.

3. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 1 και 2 εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό των κενών θέσεων, των λειτουργικών αναγκών και των τυχόν υπεραριθμιών, με σκοπό το διορισμό μόνιμων ή την πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και τις μεταθέσεις, τις μετατάξεις και τις αποσπάσεις μόνιμων εκπαιδευτικών.

4. Οι εκπαιδευτικοί της ιδιωτικής εκπαίδευσης που δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό τους διδακτικό ωράριο, με βάση το προβλεπόμενο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας, μπορούν είτε: α) να απασχολούνται λιγότερες ώρες από αυτές του υποχρεωτικού τους ωραρίου, με ανάλογη μείωση των αποδοχών τους, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερες από τις αποδοχές εκπαιδευτικού με διδακτικό ωράριο δώδεκα (12) ωρών, είτε β) να απασχολούνται μέχρι και της συμπλήρωσης του υποχρεωτικού τους ωραρίου σε σχολικές δράσεις όπως είναι η ενισχυτική διδασκαλία, η πρόσθετη διδακτική στήριξη, η ενίσχυση της γλωσσομάθειας, οι αθλητικές, πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες στο σχολείο που υπηρετούν ή σε άλλο σχολείο που ίδιου ιδιοκτήτη που λειτουργεί στην ίδια πόλη. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε όσους εκπαιδευτικούς έχουν προσληφθεί ή προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας μερικής απασχόλησης έως και δώδεκα (12) ώρες για τους όποιους ισχύουν τα οριζόμενα στις οικείες συμβάσεις.

5. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της περίπτωσης 4.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι.1.(...)¹⁸⁵

1. (...)

2. (...)¹⁸⁶

3. (...)¹⁸⁷

---

¹⁸⁵[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58](#)

¹⁸⁶[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58](#)

¹⁸⁷[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58; Προσθήκη 4409/2016, Άρθρο 39](#)

4. (...) ¹⁸⁸

5. (...) ¹⁸⁹

6. (...) ¹⁹⁰

7. (...) ¹⁹¹

8. (...) ¹⁹²

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι.2.: ΕΤΗΣΙΟ ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1. Οι κάτοχοι αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129) καταβάλλουν εντός του πρώτου τετραμήνου κάθε ημερολογιακού έτους στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., υπέρ του ειδικού διαχειριστικού Λογαριασμού του άρθρου 40 του ν. 2773/1999 (Α' 286), ετήσιο τέλος ύψους ενός (1) ευρώ ανά κιλοβάτ (1€/kW) εγκατεστημένης ισχύος. Σε περίπτωση που, σύμφωνα με την οικεία άδεια παραγωγής η μέγιστη ισχύς παραγωγής των σταθμών διαφοροποιείται από την εγκατεστημένη, το ετήσιο τέλος υπολογίζεται σε ένα (1) ευρώ ανά κιλοβάτ (1 €/kW) μέγιστης ισχύος παραγωγής. Ειδικά για υβριδικούς σταθμούς, το ετήσιο τέλος ανέρχεται σε ένα (1) ευρώ ανά κιλοβάτ (1 €/kW) εγγυημένης ισχύος.¹⁹³

2. Η υποχρέωση της προηγούμενης περίπτωσης γεννάται:¹⁹⁴

α) για φωτοβολταϊκούς σταθμούς, μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από τη χορήγηση άδειας παραγωγής,¹⁹⁵

β) για σταθμούς έργων ΑΠΕ, οι οποίοι, βάσει των οικείων αδειών παραγωγής, είτε ως τμήμα ενιαίου έργου είτε ως μεμονωμένοι,

---

¹⁸⁸[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58; Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 34](#)

¹⁸⁹[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58](#)

¹⁹⁰[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58](#)

¹⁹¹[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58](#)

¹⁹²[Αφαίρεση 4951/2022, Άρθρο 58](#)

¹⁹³[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

¹⁹⁴[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

¹⁹⁵[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

συνδέονται με το Εθνικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα μέσω ειδικού προς τούτο υποθαλάσσιου καλωδίου, και για υβριδικούς σταθμούς με σύστημα αντλησιοταμίευσης, μετά την παρέλευση τεσσάρων (4) ετών από τη χορήγηση άδειας παραγωγής,¹⁹⁶

- γ) για λοιπούς σταθμούς ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ, μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από τη χορήγηση άδειας παραγωγής και λήγει με την υποβολή της εγγυητικής επιστολής της περίπτωσης.¹⁹⁷

3 της υποπαραγράφου Ι.1.3. Σε περιπτώσεις αδειών παραγωγής που έχουν εκδοθεί μέχρι 9.5.2013, η υποχρέωση της περίπτωσης 1 γεννάται μετά την παρέλευση τριών (3) ετών, οκτώ (8) ετών και έξι (6) ετών από την έκδοση της άδειας παραγωγής, για τις περιπτώσεις α' , β' και γ' της περίπτωσης 2 αντίστοιχα, και σε κάθε περίπτωση όχι πριν την 1.1.2014 και λήγει με την υποβολή της εγγυητικής επιστολής της περίπτωσης 4 της Υποπαραγράφου Ι.1. Ειδικά για το έτος 2014 δεν γεννάται υποχρέωση για την καταβολή του τέλους της περίπτωσης 1 για τις άδειες του προηγούμενου εδαφίου. Για υβριδικούς και ηλιοθερμικούς σταθμούς η υποχρέωση για την καταβολή του τέλους της περίπτωσης 1 δεν γεννάται και για το έτος 2015.¹⁹⁸

4. Για τον υπολογισμό των ανωτέρω χρονικών περιόδων, ως πρώτο ημερολογιακό έτος θεωρείται το ημερολογιακό έτος που έπεται εκείνου κατά το οποίο χορηγήθηκε η άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Για σταθμούς ΑΠΕ που αποτελούν τμήμα ενιαίου έργου, όπως ορίζεται στην ανωτέρω περίπτωση 2β, ως πρώτο ημερολογιακό έτος θεωρείται το ημερολογιακό έτος που έπεται εκείνου κατά το οποίο χορηγήθηκε η πρώτη άδεια παραγωγής. Το ετήσιο τέλος της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου οφείλεται ολόκληρο και για το ημερολογιακό έτος, εντός του οποίου λαμβάνει χώρα η υποβολή της εγγυητικής επιστολής των περιπτώσεων 3 και 4 της Υποπαραγράφου Ι.1.¹⁹⁹

5. Με μέριμνα του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, τη ΛΑΓΗΕ Α. Ε. και τους αρμόδιους Διαχειριστές καταρτίζεται πίνακας με τους υπόχρεους καταβολής και το ύψος του τέλους της

---

¹⁹⁶[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

¹⁹⁷[Τροποποίηση 4203/2013, Άρθρο 20](#)

¹⁹⁸[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

¹⁹⁹[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27; Τροποποίηση 4203/2013, Άρθρο 20](#)

περίπτωσης 1, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Οι Διαχειριστές παρέχουν τα απαραίτητα στοιχεία αρμοδιότητάς τους, για τον προσδιορισμό του ετήσιου τέλους τρεις (3) μήνες πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής του τέλους της περίπτωσης 1. Ο πίνακας αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύο (2) μήνες πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής του τέλους της περίπτωσης 1. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση του πίνακα μπορεί να υποβληθούν από τους ενδιαφερόμενους, αιτήματα διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων, συνοδευόμενα από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Ο πίνακας καθίσταται οριστικός και αναρτάται εκ νέου στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας το αργότερο δεκαπέντε (15) ημέρες πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής του τέλους της περίπτωσης 1. Τα στοιχεία για την κατάρτιση των πινάκων λαμβάνονται υπόψη όπως ισχύουν την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο καταβάλλεται το τέλος.²⁰⁰

Η μη εμπρόθεσμη καταβολή του ετήσιου τέλους που προβλέπεται στην περίπτωση 1, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παύση ισχύος της άδειας παραγωγής. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε., εντός ενός (1) μήνα από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής του ετήσιου τέλους, καταρτίζει και δημοσιοποιεί στον διαδικτυακό της τόπο πίνακα με τους υπόχρεους που δεν κατέβαλαν εμπρόθεσμα το ετήσιο τέλος και ακολούθως η ΡΑΕ και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας καταχωρίζουν τις άδειες που παύουν να ισχύουν στο μητρώο αδειών και σταθμών που τηρούν και δημοσιοποιούν αντίστοιχα. Στην περίπτωση αυτή, υποβολή αιτήματος για χορήγηση άδειας παραγωγής για την ίδια θέση ή τμήμα αυτής και για σταθμό της ίδιας τεχνολογίας επιτρέπεται μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από την ανάρτηση του πίνακα του δευτέρου εδαφίου του παρόντος άρθρου στο διαδικτυακό τόπο της ΛΑΓΗΕ Α.Ε..²⁰¹

7. Το ύψος του ανωτέρω τέλους μπορεί να αναπροσαρμόζεται με ανώτατο όριο το ποσό των τριών (3) ευρώ ανά κιλοβάτ (3€/kW) με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της ΡΑΕ, που εκδίδεται εντός του προηγούμενου έτους από αυτό στο οποίο αφορά η αναπροσαρμογή. Για την αναπροσαρμογή λαμβάνεται υπόψη η ανά τεχνολογία συνολική ισχύς των αδειών παραγωγής και των Οριστικών Προσφορών

---

²⁰⁰[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰¹[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

Σύνδεσης για τους σταθμούς του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 για τους οποίους δεν απαιτείται η έκδοση άδειας παραγωγής, με στόχο η σχέση μεταξύ της ισχύος των ανωτέρω σταθμών προς την αντίστοιχη επιδιωκόμενη αναλογία εγκατεστημένης ισχύος, που προσδιορίζεται βάσει του άρθρου 1 του ν. 3468/2006, αφαιρούμενης της ισχύος των λειτουργούντων σταθμών, να μην ξεπερνά το 3 προς 1. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρούσας, μετά από πρόταση του αρμόδιου διαχειριστή και γνώμη της ΡΑΕ, το τέλος μπορεί να διαφοροποιείται.²⁰²

α) για συγκεκριμένες περιοχές για τις οποίες το όριο ασφαλούς απορρόφησης ισχύος βαίνει προς εξάντληση βάσει των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης που έχουν ήδη χορηγηθεί και βρίσκονται σε ισχύ και²⁰³

β) για συγκεκριμένες τεχνολογίες.²⁰⁴

8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της ΡΑΕ, μπορεί να καθοριστεί ετήσιο τέλος και για τους σταθμούς ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ του άρθρου 4 του ν. 3468/2006, ίδιου ύψους με αυτό που προβλέπεται για τους σταθμούς ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, όπως κάθε φορά θα ισχύει βάσει των διατάξεων της προηγούμενης περίπτωσης 7 και να ρυθμιστούν οι προϋποθέσεις καταβολής του και οι συνέπειες από τη μη καταβολή του κατ' αναλογία των οριζόμενων στην παρούσα Υποπαράγραφο, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.²⁰⁵

9. Οι υπόχρεοι καταβολής του τέλους της περίπτωσης 1, σύμφωνα με τις περιπτώσεις 2 και 3, δεν καταβάλλουν το ετήσιο τέλος για τις άδειες παραγωγής σταθμών σε περιοχές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αποφάσεων της ΡΑΕ, με τις οποίες διαπιστώνεται όριο ασφαλούς απορρόφησης ισχύος από ΑΠΕ και χαρακτηρίζονται ως περιοχές με κορεσμένο δίκτυο λόγω κάλυψης του ως άνω ορίου από εκδοθείσες προσφορές σύνδεσης. Στις περιπτώσεις αυτές, η υποχρέωση καταβολής του τέλους γεννάται από το ημερολογιακό έτος που έπεται της άρσης του κορεσμού.²⁰⁶

---

²⁰²[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰³[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰⁴[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰⁵[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰⁶[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

10. Από την υποχρέωση καταβολής του τέλους που προβλέπεται στην περίπτωση 1, εξαιρούνται οι κάτοχοι αδειών παραγωγής:²⁰⁷

- α) Σταθμών ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ του άρθρου 3 του ν. 3468/2006, για τους οποίους έχει ενεργοποιηθεί η σύνδεσή τους στο Σύστημα ή στο Δίκτυο, συμπεριλαμβανομένου και του δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών (ΜΔΝ). Ειδικά για άδειες παραγωγής για τις οποίες έχει εγκριθεί σε μεταγενέστερο χρόνο από αυτόν της έκδοσης της αρχικής άδειας παραγωγής επέκταση ισχύος και έχει ενεργοποιηθεί σύνδεση στο Σύστημα ή το Δίκτυο για την ισχύ που αναφέρεται στην αρχική άδεια παραγωγής, η εξαίρεση αφορά αυτή την ισχύ, το δε χρονικό διάστημα για την έναρξη υποχρέωσης καταβολής του τέλους για την υπόλοιπη ισχύ υπολογίζεται βάσει της ημερομηνίας χορήγησης της αρχικής άδειας.²⁰⁸
- β) Υδροηλεκτρικών σταθμών με ισχύ μεγαλύτερη από δεκαπέντε μεγαβάτ (15 MW).²⁰⁹
- γ) Σταθμών ΑΠΕ που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της Απόφασης ΡΑΕ υπ' αριθμ. 904/2011 όπως ισχύει μετά και την τροποποίησή της με την Απόφαση ΡΑΕ υπ' αριθμ. 155/2012.²¹⁰

11. Ειδικά και μόνο για τα ημερολογιακά έτη 2015 και 2016 το ετήσιο τέλος που προβλέπεται στην περίπτωση 1, μπορεί να καταβληθεί για το έτος 2015 έως τις 31.12.2016 και για το έτος 2016 έως τις 31.12.2018. Οι κάτοχοι άδειας παραγωγής σταθμών Σ.Η.Θ.Υ.Α. σε Νοσοκομεία απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του ετήσιου τέλους για τα έτη 2015 και 2016.²¹¹

12. Από την 1η Ιανουαρίου 2020 η υποχρέωση καταβολής του Τέλους που προβλέπεται στην περίπτωση 1 παύει να ισχύει.²¹²

---

²⁰⁷[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰⁸[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²⁰⁹[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²¹⁰[Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²¹¹Τροποποίηση 4585/2018, Άρθρο 8; Τροποποίηση 4546/2018, Άρθρο 49; [Τροποποίηση 4447/2016, Άρθρο 28](#); Τροποποίηση 4425/2016, Άρθρο 15; [Τροποποίηση 4342/2015, Άρθρο 27](#)

²¹²Προσθήκη 4685/2020, Άρθρο 21

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.3.: ΈΣΟΔΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 40 ΤΟΥ Ν. 2773/1999

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 96 του Ν. 4001/2011 προστίθεται περίπτωση ιθ ως ακολούθως:

«ιθ) Ο τρόπος, η διαδικασία και οι όροι διευθέτησης τυχόν πληρωμών ως αντάλλαγμα για τις μονάδες παραγωγής που έχουν κατανεμηθεί.»

2. Η περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 143 του Ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Τα ποσά που καταβάλλουν οι παραγωγοί και οι προμηθευτές στο πλαίσιο του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού και της Εκκαθάρισης των Αποκλίσεων Παραγωγής - Ζήτησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 120 και 96 και ιδίως στη περίπτωση ιθ της παραγράφου 2 του άρθρου 96, κατά τρόπον ώστε να αντανakλούν κατ' ελάχιστον το μεσοσταθμικό μεταβλητό κόστος των θερμικών συμβατικών σταθμών και να αναλογούν στην ενέργεια που εγχέεται κατά προτεραιότητα στο σύστημα μεταφοράς και στο δίκτυο διανομής της ηπειρωτικής χώρας και των συνδεδεμένων με αυτά νησιών, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3468/2006, με μεθοδολογία που εξειδικεύεται στον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.4.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

1. Εγγυητικές επιστολές που προσκομίστηκαν πριν από την υπογραφή Συμβάσεων Σύνδεσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς επιστρέφονται μετά από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου επενδυτή προς τον αρμόδιο διαχειριστή ότι δεν θα προχωρήσει στην υλοποίηση του σταθμού, η οποία υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Με την υποβολή της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης λύνονται αυτοδικαίως οι σχετικές συμβάσεις πώλησης και σύνδεσης του σταθμού στο Δίκτυο, συμπεριλαμβανομένου και του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, ή το Σύστημα. Ο αρμόδιος διαχειριστής και ο Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας τηρούν μητρώο των σταθμών του προηγούμενου εδαφίου.

2. Μετά από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου επενδυτή προς τον αρμόδιο διαχειριστή ότι δεν θα προχωρήσει στην υλοποίηση φωτοβολταϊκού σταθμού, η οποία υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, επιστρέφονται ποσά που

έχουν καταβληθεί στον αρμόδιο διαχειριστή στο πλαίσιο της οικείας Σύμβασης Σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού και αντιστοιχούν στο μέρος των έργων σύνδεσης που δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της εν λόγω υπεύθυνης δήλωσης. Με την υποβολή της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης λύνονται αυτοδικαίως οι σχετικές συμβάσεις πώλησης και σύνδεσης του σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο συμπεριλαμβανομένου και του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Ο αρμόδιος διαχειριστής και ο Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας τηρούν μητρώο των σταθμών του προηγούμενου εδαφίου.

3. Αναστέλλεται έως 31 Δεκεμβρίου 2013 η σύναψη Συμβάσεων Σύνδεσης φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με το Σύστημα ή το Δίκτυο συμπεριλαμβανομένου και του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών.

4. Αναστέλλεται έως 31 Δεκεμβρίου 2013 η σύναψη συμβάσεων πώλησης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς με τον Λειτουργό της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και τον Διαχειριστή του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Από την αναστολή του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι περιπτώσεις για τις οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχει κατατεθεί πλήρης φάκελος για την υπογραφή σύμβασης πώλησης.

5. Η αναστολή σύναψης συμβάσεων των δύο προηγούμενων περιπτώσεων μπορεί να αίρεται πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2013 με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από γνώμη της ΡΑΕ, εκτιμώντας την πορεία του ελλείμματος του ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 40 του ν. 2773/1999 και την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται βάσει του άρθρου 1 του ν. 3468/2006.²¹³

6. Από την αναστολή της περίπτωσης 3 εξαιρούνται οι φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στην κ.υ.α. «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων» (Β 1079/2009).

7. Για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται αναστολή της αδειοδοτικής διαδικασίας βάσει των διατάξεων της περίπτωσης β της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3468/2006 δεν είναι δυνατή η τροποποίηση άδειας παραγωγής και προσφοράς σύνδεσης για αύξηση ισχύος και δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης α της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν. 3468/2006 .

---

²¹³[Τροποποίηση 4203/2013, Άρθρο 20](#)

8. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης των περιπτώσεων β και γ της υποπαραγράφου 1 της υποπαραγράφου Ι.2 της παραγράφου Ι του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (Α 222) καθορίζεται:

α. Σε 37% και 34% αντίστοιχα ειδικά για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που τίθενται σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιείται η σύνδεσή τους κατά το χρονικό διάστημα από 1 ης Ιανουαρίου του 2013 έως και 30 Ιουνίου του 2013 και για τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που λαμβάνουν χώρα μετά την 1η Ιανουαρίου του 2013, με την εξαίρεση φωτοβολταϊκών σταθμών κατ' επάγγελμα αγροτών, καθώς και φωτοβολταϊκών σταθμών που βρίσκονται σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά.

β. Σε 42% και 40% αντίστοιχα ειδικά για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που τίθενται σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιείται η σύνδεσή τους μετά την 1 η Ιουλίου του 2013

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι.5.: ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Ι.

1. Η παράγραφος 15 του άρθρου 8 του Ν. 3468/2006 καταργείται. Οι διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠΕ/Φ1/οικ.24839/25.11.2010 (Β' 1901) εξακολουθούν να ισχύουν για τις εγγυητικές επιστολές που έχουν υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος των περιπτώσεων 3 και 4 της υποπαραγράφου Ι.1 του παρόντος. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Ι.1. του παρόντος, με την οποία καθορίζεται ο τύπος των ανωτέρω εγγυητικών επιστολών εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠΕ/Φ1/οικ.24839/25.11.2010 (Β 1901). Η ισχύς της παρούσας περίπτωσης αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου 2015.²¹⁴

2. Η ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. διαχειρίζεται όλες τις προσφορές σύνδεσης που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και αφορούν σε σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που συνδέονται στο δίκτυο.

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου Ι.1. ισχύουν και για τις Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 24 του Ν. 4123/2013 (Α' 43), οι λέξεις «εντός απώτατου χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών από την έναρξη

---

²¹⁴[Τροποποίηση 4296/2014, Άρθρο 6](#); [Τροποποίηση 4203/2013, Άρθρο 20](#)

ισχύος του παρόντος νόμου» αντικαθίστανται με τις λέξεις «έως την 30ή Ιουνίου 2013».

5. Η συμβατική διάρκεια των Συμβάσεων Σύνδεσης των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 24 του Ν. 4123/2013 (Α 43) παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2013.

6. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων της υποπαραγράφου 3 της υποπαραγράφου Ι.2 της παραγράφου Ι' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) και ειδικά για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της περίπτωσης α' της ανωτέρω υποπαραγράφου, για τους οποίους η έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας ή η ενεργοποίηση της σύνδεσής τους λαμβάνει χώρα από το πέρας του χρονικού διαστήματος των τεσσάρων μηνών της ανωτέρω περίπτωσης α και έως την 30ή Ιουνίου 2013, η αποζημίωση της παραγόμενης ενέργειας υπολογίζεται βάσει της τιμής αναφοράς του πίνακα του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009, όπως έχει διαμορφωθεί με την απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αριθμό ΥΑ-ΠΕ/Φ1/2301/οικ.16933/9.8.2012 (Β' 2317), που αντιστοιχεί στο διάστημα μεταξύ Αυγούστου 2012 και Ιανουαρίου 2013 και υπό την προϋπόθεση ότι η ανωτέρω έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας ή η ενεργοποίηση της σύνδεσής τους γίνεται πριν συμπληρωθούν δεκαοκτώ (18) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, της παραγράφου 5α του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με το Ν. 3094/2012, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με την υποπαραγράφο 2 της παραγράφου Ι.2 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.²¹⁵

7. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 3 και 4 της υποπαραγράφου Ι.1 και οι διατάξεις της υποπαραγράφου Ι.2 της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις υδροηλεκτρικών σταθμών εγκατεστημένης ισχύος άνω των 15 MW, καθώς και υδροηλεκτρικών σταθμών που διαθέτουν αντλητικό σύστημα και σύστημα αποθήκευσης ανεξάρτητα από το φορέα κατασκευής και λειτουργίας.²¹⁶

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

---

²¹⁵[Τροποποίηση 4203/2013, Άρθρο 20](#)

²¹⁶[Προσθήκη 4203/2013, Άρθρο 28](#)

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.1.: ΠΑΓΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και τους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, μετά των πάσης φύσεως προσαυξήσεων, προσθέτων τελών, τόκων λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής, προστίμων και λοιπών συνδεδεμένων με αυτές επιβαρύνσεων, δύνανται, μετά από αίτηση των οφειλετών, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται:²¹⁷

- α) σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) ισόποσες μηνιαίες δόσεις ή²¹⁸
- β) σε δύο (2) έως σαράντα οκτώ (48) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, εφόσον πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται μετά από ουσιαστικό έλεγχο. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πενήντα (50) ευρώ.²¹⁹

2. Αίτηση για υπαγωγή στην παρούσα ρύθμιση υποβάλλεται:

- α) Μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) για ληξιπρόθεσμες οφειλές του e-Ε.Φ.Κ.Α., πλην αυτών του πρώην Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), και για βεβαιωμένες στο Κ.Ε.Α.Ο. οφειλές, καθώς και για ληξιπρόθεσμες οφειλές των λοιπών φορέων κοινωνικής ασφάλισης, για τις οποίες η αρμοδιότητα είσπραξης ανήκει κατά νόμο αποκλειστικά στο Κ.Ε.Α.Ο..
- β) Στον οικείο φορέα για ληξιπρόθεσμες οφειλές του πρώην Ν.Α.Τ. και για ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, για τις οποίες η αρμοδιότητα είσπραξης δεν ανήκει κατά νόμο αποκλειστικά στο Κ.Ε.Α.Ο.²²⁰

3. Αρμόδια όργανα για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση είναι:

- α) Οι προϊστάμενοι των περιφερειακών υπηρεσιών του Κ.Ε.Α.Ο. για οφειλές της περ. α) της παρ. 2.

---

²¹⁷Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²¹⁸Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²¹⁹Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²⁰Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7; [Αφαίρεση 4225/2014, Άρθρο 12](#); [Τροποποίηση 4225/2014, Άρθρο 12](#); Τροποποίηση 4158/2013, Άρθρο 2

β) Ο προϊστάμενος της αρμόδιας οργανικής μονάδας του οικείου φορέα για οφειλές της περ. β) της παρ. 2.²²¹

4. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση πρέπει να καταβληθεί η πρώτη (1η) δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου μήνα από τον μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση.²²²

5. Με την υπαγωγή στη ρύθμιση σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης, πλην του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, κατά τη διάρκεια αυτής και εφόσον τηρούνται οι όροι αυτής:²²³

α) Χορηγείται στον οφειλέτη αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας κατά τις ισχύουσες διατάξεις,²²⁴

β) παραγράφεται το αξιόποινο και παύει η ποινική δίωξη σε βάρος του οφειλέτη, κατά το άρθρο 1 του α.ν. 86/1967 (Α' 136), και η σχετική δικογραφία τίθεται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Για την τυχόν απώλεια της ρύθμισης, που επέρχεται σύμφωνα με την παρ. 8, ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούται να ενημερώσει αμελλητί, με σχετική βεβαίωση του χρόνου απώλειας της ρύθμισης και του υπολειπόμενου οφειλόμενου χρέους, τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, ο οποίος με πράξη του ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο και συνεχίζει την ποινική διαδικασία. Ο διανυθείς χρόνος από την παύση της ποινικής διαδικασίας μέχρι τον χρόνο απώλειας της ρύθμισης δεν υπολογίζεται στον χρόνο παραγραφής της πράξης, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί αναστολής της παραγραφής. Σε περίπτωση ρύθμισης από οφειλέτη, που έχει απωλέσει ρύθμιση στο παρελθόν για την ίδια οφειλή, αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος του οφειλέτη, κατά το άρθρο 1 του α.ν. 86/1967, και αναστέλλεται η παραγραφή του ποινικού αδικήματος, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα,²²⁵

---

²²¹Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²²Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7; Τροποποίηση 4158/2013, Άρθρο 2

²²³Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²⁴Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²⁵Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

- γ) αναστέλλεται η εκτέλεση ποινής που έχει επιβληθεί ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, αυτή διακόπτεται,²²⁶
- δ) αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων. Εάν ο οφειλέτης απωλέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται, και²²⁷
- ε) αναστέλλεται ο χρόνος παραγραφής των οφειλών.²²⁸

6. Για την καταβολή των δόσεων δεν απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.²²⁹

7. α) Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης επιτρέπεται η καθυστέρηση πληρωμής μιας (1) δόσης ανά δωδεκάμηνο και η καταβολή αυτής γίνεται υποχρεωτικά μέχρι την ημερομηνία καταβολής της επόμενης δόσης με προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%).²³⁰

β) Η μη εμπρόθεσμη καταβολή και δεύτερης δόσης εντός του δωδεκαμήνου ή η δημιουργία νέας οφειλής έχουν ως συνέπεια για το σύνολο της οφειλής:²³¹

βα) την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,²³²

ββ) την κατάσταση ως απαιτητού του συνόλου του υπολοίπου της οφειλής και των προσαυξήσεων,²³³

βγ) την επιδίωξη της είσπραξης του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα.²³⁴

---

²²⁶Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²⁷Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²⁸Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²²⁹Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7; [Αφαίρεση 4336/2015, Άρθρο 2](#)

²³⁰Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²³¹Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²³²Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²³³Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

²³⁴Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7

γ) Ειδικά η μη εμπρόθεσμη καταβολή και δεύτερης δόσης εντός του δωδεκαμήνου έχει ως συνέπεια και την απαγόρευση υπαγωγής της οφειλής σε νέα ρύθμιση.²³⁵

8. Το ποσό της κύριας οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση επιβαρύνεται από τον μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, προσαυξημένο κατά πέντε (5) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως υπολογισμένο. Για τις οφειλές που έχουν ήδη υπαχθεί στην παρούσα ρύθμιση το επιτόκιο επαναπροσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο για τον υπολειπόμενο αριθμό των ανεξόφλητων δόσεων.²³⁶

9. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.²³⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.2. ΡΥΘΜΙΣΗ «ΝΕΑΣ ΑΡΧΗΣ» ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης πλην του ΝΑΤ, υπάγονται στη ρύθμιση « νέας αρχής» και καταβάλλονται ως ακολούθως:

α) Κεφαλαιοποίησή τους, συμπεριλαμβανομένων και των πάσης φύσεως προσαυξήσεων μέχρι τις 31.12.2012 και καταβολή αυτών εφάπαξ ή σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, όπως αυτές προσδιορίζονται στην αίτηση, με τις εξής αντίστοιχες εκπτώσεις επί των κάθε είδους προσαυξήσεων, πρόσθετων τελών και λοιπών επιβαρύνσεων.

Η μείωση είναι της τάξης του 25% στις προσαυξήσεις εάν το χρέος εξοφληθεί μέχρι 30.6.2017, 30% εάν εξοφληθεί μέχρι 30.6.2016, 35% εάν εξοφληθεί μέχρι 30.6.2015, 40% εάν εξοφληθεί μέχρι 30.6.2014 και 50% εάν εξοφληθεί μέχρι 1.7.2013.

β) (...) ²³⁸

---

²³⁵Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7; [Προσθήκη 4336/2015, Άρθρο 2](#)

²³⁶Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7; [Προσθήκη 4336/2015, Άρθρο 2](#)

²³⁷Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 7; [Τροποποίηση 4336/2015, Άρθρο 2](#)

²³⁸[Αφαίρεση 4225/2014, Άρθρο 12](#); Τροποποίηση 4180/2013, Άρθρο 17

2. α. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως ποσού οφειλής πρέπει ο αιτών να αποδεικνύει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στο ύψος της μηνιαίας δόσης.

Κατ' εξαίρεση για φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για οφειλές έως πέντε χιλιάδες (5.000,00) ευρώ -εφόσον δηλώσουν αδυναμία εξόφλησης της οφειλής εφάπαξ ή έως 48 δόσεις- ο αριθμός των δόσεων καθορίζεται βάσει του εισοδήματός τους, με μέγιστο αριθμό δόσεων τις εκατό (100) ή ελάχιστο ποσό δόσης τα 50,00 ευρώ.

β. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση για οφειλές άνω των δέκα χιλιάδων (10.000,00) ευρώ οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να προσκομίσουν τα απαραίτητα στοιχεία που αποδεικνύουν την αδυναμία πληρωμής των οφειλών τους σε συντομότερο χρόνο, περιλαμβανομένων λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με το εισόδημά τους, τα χρηματικά διαθέσιμά τους, την ακίνητη περιουσία τους και το σύνολο των οφειλών τους. Η αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση απορρίπτεται εάν τα παρασχεθέντα στοιχεία είναι ανακριβή ή ανεπαρκή. Τα παρασχεθέντα στοιχεία τα οποία πρέπει να αποδεικνύουν τη βιωσιμότητα του διακανονισμού, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 10 του άρθρου αυτού, βασιζόμενα στις κάτωθι κατηγοριοποιήσεις:²³⁹

αα) Για οφειλές άνω των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000,00) ευρώ ο οφειλέτης πρέπει επιπλέον να προσκομίζει βεβαίωση από ανεξάρτητο εκτιμητή περί της ορθότητας των οικονομικών στοιχείων, καθώς και τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την αδυναμία εξόφλησης της οφειλής τη δεδομένη χρονική στιγμή, με δαπάνες που βαρύνουν τον ίδιο.

ββ) Για οφειλές άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ ο οφειλέτης υποχρεούται πλέον των ανωτέρω να προβεί στη παροχή εγγυήσεων ή εμπράγμα των εξασφαλίσεων ίσης αξίας με τη συνολική οφειλή. Η αξία της εξασφάλισης θα καθοριστεί από τον τρίτο εκτιμητή.

Οι ανεξάρτητοι εκτιμητές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας σύμφωνα με την περίπτωση 10 της παρούσας υποπαραγράφου. Σε κάθε περίπτωση, ως ανεξάρτητοι τρίτοι

---

²³⁹[Τροποποίηση 4225/2014, Άρθρο 12](#)

εκτιμητές αναγνωρίζονται οι ορκωτοί λογιστές και οι κατέχοντες άδεια ασκήσεως δικηγορικού λειτουργήματος.

Η πιστοποίηση από τον ανεξάρτητο εκτιμητή εξετάζει όλες τις υποχρεώσεις του οφειλέτη προς το κράτος και προς τρίτους, τη συνολική περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη συμπεριλαμβανομένης της παροχής επαρκών εγγυήσεων και εφόσον βεβαιώνεται αδυναμία άμεσης καταβολής της οφειλής χορηγείται η διευκόλυνση της τμηματικής καταβολής. Επίσης εξετάζονται και τα αποτελέσματα επί της αναμενόμενης ρευστότητας από την ενδεχόμενη υπαγωγή του οφειλέτη σε άλλους διακανονισμούς με το Δημόσιο ή με ιδιωτικούς φορείς. Η εμπράγματη εξασφάλιση επί της διαθέσιμης ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη πρέπει να εξασφαλιστεί.

Σε περίπτωση ύπαρξης επαρκών χρηματικών διαθεσίμων η οφειλή δεν υπάγεται στη ρύθμιση και γίνεται άμεσα απαιτητή. Απαραίτητη προϋπόθεση για την υπαγωγή σε ρύθμιση είναι να έχουν υποβληθεί οι εκ του νόμου προβλεπόμενες δηλώσεις ασφάλισης για τα τελευταία πέντε (5) έτη. Εξαιρούνται και δεν υπάγονται στη ρύθμιση οφειλές που αφορούν οφειλότες που έχουν καταδικαστεί ή έχει ασκηθεί κατ' αυτών ποινική δίωξη για φοροδιαφυγή.

γ. Η αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση απορρίπτεται εάν τα παρασχεθέντα στοιχεία είναι ανακριβή ή ανεπαρκή.

3. Αρμόδια όργανα για την έκδοση απόφασης υπαγωγής στη ρύθμιση «νέας αρχής» είναι:

α) Για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: Οι διευθυντές των οικείων περιφερειακών ή τοπικών υποκαταστημάτων ή οι διευθυντές των οικείων ταμείων προκειμένου για περιφερειακά ή τοπικά υποκαταστήματα στην περιοχή των οποίων λειτουργούν Ταμεία Είσπραξης Εσόδων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

β) Για τους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς: Ο αρμόδιος διευθυντής του οικείου φορέα ή οι διευθυντές ή προϊστάμενοι των περιφερειακών ή λοιπών τοπικών μονάδων.

γ) Οποιαδήποτε άλλη οργανική μονάδα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού, Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

4. Η αίτηση του οφειλέτη για την υπαγωγή στη ρύθμιση δύναται να υποβληθεί άπαξ στις αρμόδιες υπηρεσίες σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια ισχύος της ρύθμισης υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- α) Η διάρκεια του διακανονισμού δεν μπορεί να εκτείνεται πέραν της 30ής Ιουνίου 2017 και
- β) καταβάλλονται ανελλιπώς οι τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές από 1.1.2013 και εφεξής.

Όσοι οφείλουν εισφορές από την 1.1.2013 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου υπάγονται στην παρούσα ρύθμιση εφόσον καταβάλλουν τις οφειλές αυτές πριν την ημερομηνία της ένταξής τους.

5. Για την καταβολή των δόσεων δεν απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.²⁴⁰

6. Στην ίδια ρύθμιση υπάγονται, μόνο αν ζητηθεί από τον οφειλέτη:

- α) οι οφειλές που τελούν σε αναστολή είσπραξης, β) ληξιπρόθεσμα χρέη μέχρι την (συμπεριλαμβανομένης και την) 31.12.2012 τα οποία έχουν υπαχθεί σε άλλες ρυθμίσεις που είναι σε ισχύ και πληρώνονται οι δόσεις χωρίς καθυστέρηση, εάν η παρούσα ρύθμιση έχει τον ίδιο ή μικρότερο αριθμό δόσεων και δεν εκτείνεται πέραν της 30ής Ιουνίου 2017.

7. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης και εφόσον τηρούνται με συνέπεια οι όροι αυτής:

- α) Χορηγείται στους υπόχρεους μηνιαίο πιστοποιητικό οφειλής, στο οποίο πιστοποιείται και το υπολειπόμενο ποσό οφειλής.
- β) Αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος των υπευθύνων κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α' 136), όπως ισχύει σήμερα και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε ή εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της διακόπτεται.
- γ) Αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων εφόσον έχει πληρωθεί η πρώτη δόση. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.
- δ) Αναστέλλεται ο χρόνος παραγραφής των οφειλών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 2 του Ν. 2556/1997 (Α 270).

8. α. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης επιτρέπεται η καθυστέρηση πληρωμής μίας (1) δόσης και η καταβολή αυτής γίνεται υποχρεωτικά μέχρι την

---

²⁴⁰Τροποποίηση 4158/2013, Άρθρο 2

ημερομηνία καταβολής της επόμενης δόσης με προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

β. Η μη εμπρόθεσμη καταβολή και δεύτερης δόσης κατά τη διάρκεια της ρύθμισης είτε η δημιουργία νέας φορολογικής ή ασφαλιστικής οφειλής, έχει ως συνέπεια για το σύνολο της οφειλής:

αα) την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,

ββ) την κατάσταση ως απαιτητού του συνόλου του υπολοίπου της οφειλής και των προηγούμενων προσαυξήσεων,

γγ) την επιδίωξη της είσπραξης του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα,

δδ) την κατάπτωση των εγγυήσεων της περίπτωσης ββ της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

γ. Το ποσό της κύριας οφειλής που υπάγεται στη παρούσα ρύθμιση επιβαρύνεται από 1.1.2013 με ετήσιο επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, προσαυξημένο κατά 800 μονάδες βάσης (δηλαδή 8%).

δ. Οι πληρωμές θα διενεργούνται με τη διαδικασία αυτόματης χρέωσης τραπεζικού λογαριασμού.

ε. Μετάβαση από τη ρύθμιση της νέας αρχής στην πάγια ρύθμιση δεν επιτρέπεται.

9. Για τους οφειλέτες που υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις της παρούσας και για χρονικό διάστημα δέκα ημερών:

α. Αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος των υπευθύνων κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α' 136), όπως ισχύει σήμερα.

β. Αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε ή εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της διακόπτεται.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας.

11. Τα προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη του εδαφίου δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του α.ν. 1846/1951 (Α' 179), όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 21 του ν. 4075/2012 (Α' 89), παύουν να ισχύουν για ασφαλιστικές

εισφορές , υπέρ του εκάστοτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης πλην του ΝΑΤ, από 1.1.2013 και εφεξής, οι οποίες δεν καταβάλλονται εμπροθέσμως και αντικαθίστανται από ένα ετήσιο επιτόκιο που ισούται με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, συν ένα περιθώριο 800 μονάδων βάσης (δηλαδή 8%), υπολογισμένο σε ετήσια βάση και με αναδρομική εφαρμογή από 1.1.2013.²⁴¹

12. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 63 του Ν. 3996/2011 (Α 170) αντικαθίστανται ως ακολούθως:

« Το μέτρο της κατάσχεσης εις χείρας τρίτων που έχει επιβληθεί στους οφειλότες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη διασφάλιση των απαιτήσεων του Ιδρύματος αίρεται με την υπαγωγή του οφειλέτη σε καθεστώς ρύθμισης, κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Αποδιδόμενα ποσά από κατασχέσεις εις χείρας τρίτων που είχαν επιβληθεί πριν την υπαγωγή σε καθεστώς ρύθμισης, λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τρεχουσών δόσεων της ρύθμισης.»

13. Για τις επιχειρήσεις της παραγράφου 5ε του άρθρου 8 του α.ν. 1846/1951 , όπως ισχύει, που θα υπαχθούν σε καθεστώς ρύθμισης ή που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης προηγούμενων διατάξεων και είναι συνεπείς με τους όρους αυτών, θα χορηγείται πιστοποιητικό οφειλής για την είσπραξη λογαριασμών δημοσίου έργου, χωρίς παρακράτηση, εφόσον το έργο για το οποίο χορηγείται το πιστοποιητικό δεν οφείλει τρέχουσες ή καθυστερούμενες οφειλές. Σε περίπτωση ύπαρξης οφειλής του έργου θα χορηγείται πιστοποιητικό οφειλής με παρακράτηση τη συνολική οφειλή του έργου.

14. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων των υποπαραγράφων ΙΑ.1. και ΙΑ.2. καταργείται η δυνατότητα νέας υπαγωγής σε κάθε υφιστάμενη ρύθμιση.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.3.: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ « ΕΡΓΑΝΗ»

Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δημιουργείται το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», με το οποίο - βάσει της ηλεκτρονικής υποβολής, που προβλέπει η 5072/6/25.2.2013 απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Β 449) - με συνεχή ενημέρωση και σε πραγματικό χρόνο μετρώνται οι ροές απασχόλησης στον ιδιωτικό μισθωτό τομέα της οικονομίας και αποτυπώνονται κρίσιμα στοιχεία της αγοράς εργασίας. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής

---

²⁴¹Τροποποίηση 4158/2013, Άρθρο 2

Ασφάλισης και Πρόνοιας ορίζονται τα στοιχεία της καταγραφής, που δημοσιεύονται σε μηνιαία βάση τη δεκάτη ημέρα του επόμενου της καταγραφής μήνα. Με όμοια απόφαση δύναται να καθοριστεί και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της υποπαραγράφου αυτής.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.4: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Η διάταξη της παρ.16 του άρθρου 15 του Ν. 3232/2004 (Α 48) ισχύει και για τους Υποδιοικητές των Ασφαλιστικών Οργανισμών.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΒ: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

1. α. Στο άρθρο 14 του Ν. 3907/2011 (Α΄ 7) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Για αποσπάσεις προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας που διατάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Π.Δ. 100/2003 (Α 94) προς αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης στα σύνορα της χώρας ή για τη φύλαξη κέντρων πρώτης υποδοχής ή εγκαταστάσεων όπου κρατούνται αλλοδαποί δικαιολογούνται οδοιπορικά έξοδα για όλες τις ημέρες της απόσπασής τους και για χρονικό διάστημα μέχρι έξι μηνών συνολικά ανά ημερολογιακό έτος.»

β. Η ισχύς της προηγούμενης υποπερίπτωσης αρχίζει από 1.4.2013.

2. Συμβάσεις, συμφωνίες και αποφάσεις εξασφάλισης παροχής υπηρεσιών για την τεχνική, πτητική και εφοδιαστική υποστήριξη-συντήρηση των εναερίων μέσων του Π.Σ., καθώς και συμβάσεις, συμφωνίες και αποφάσεις εξασφάλισης μέσω μίσθωσης εναερίων μέσων αεροπυρόσβεσης μετά των πληρωμάτων πτητικής και τεχνικής υποστήριξής τους ή συμβάσεις, συμφωνίες και αποφάσεις εξασφάλισης παροχής υπηρεσιών αεροπυρόσβεσης με μίσθωση ελικοπτέρων δασοπυρόσβεσης μετά των πληρωμάτων πτητικής και τεχνικής υποστήριξής τους, οι οποίες συνήφθησαν ή εκδόθηκαν, αντιστοίχως, για τις ανάγκες της προηγούμενης αντιπυρικής περιόδου και εντεύθεν, κατόπιν διεθνούς διαγωνισμού μέσω διεθνών ή ευρωπαϊκών οργανισμών για την αντιμετώπιση αναγκών πυροπροστασίας, εγκρίνονται, ισχύουν και εφαρμόζονται και κατά την επικείμενη αντιπυρική περίοδο, για την ταυτότητα των επιχειρησιακών αναγκών, βάσει των προσφορών που υπάρχουν και τυχόν αναπροσαρμογών αυτών, οι οποίες εγκρίνονται, και καθίστανται αναπόσπαστο μέρος των συμβάσεων, συμφωνιών και αποφάσεων

αυτών. Οι κάθε είδους δαπάνες εκτέλεσης των ως άνω συμβάσεων, συμφωνιών και αποφάσεων, όπως εγκρίνονται με το προηγούμενο εδάφιο, πληρώνονται με την έκδοση κατά τις κείμενες διατάξεις Χρηματικών Ενταλμάτων Προπληρωμής, βάσει αποφάσεων που εκδίδονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Πυροσβεστικού Σώματος, καλύπτοντας και τυχόν νομισματικές διακυμάνσεις, χωρίς να απαιτείται πράξη άλλου διοικητικού οργάνου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ: (...)²⁴²

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.1.: (...)²⁴³

1. (...)²⁴⁴

2. (...)²⁴⁵

3. (...)²⁴⁶

4. (...).²⁴⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.2.: (...)²⁴⁸

1. (...)²⁴⁹

α) (...)²⁵⁰

β) (...)²⁵¹

---

²⁴²[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

²⁴³[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

²⁴⁴[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁴⁵[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Προσθήκη 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁴⁶[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

²⁴⁷[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁴⁸[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

²⁴⁹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁰[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵¹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

γ) (...) ²⁵²

δ) (...) ²⁵³

ε) (...) ²⁵⁴

στ) (...) ²⁵⁵

ζ) (...) ²⁵⁶

η) (...) ²⁵⁷

2(...) ²⁵⁸

α) (...) ²⁵⁹

β) (...) ²⁶⁰

γ) (...) ²⁶¹

δ) (...) ²⁶²

ε) (...) ²⁶³

στ) (...) ²⁶⁴

---

²⁵²[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵³[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁴[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁵[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁶[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁷[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁸[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁵⁹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶⁰[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶¹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶²[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶³[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶⁴[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

ζ) (...) ²⁶⁵

η) (...) ²⁶⁶

θ) (...) ²⁶⁷

ι) (...) ²⁶⁸

κ) (...) ²⁶⁹

3. (...) ²⁷⁰

4. (...) ²⁷¹

5. (...) ²⁷²

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.3.: (...) ²⁷³

1. (...) ²⁷⁴

1. (...) ²⁷⁵

2. (...) ²⁷⁶

3. (...) ²⁷⁷

---

²⁶⁵ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶⁶ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶⁷ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶⁸ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁶⁹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷⁰ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷¹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

²⁷² [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷³ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷⁴ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷⁵ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷⁶ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷⁷ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

4. (...) ²⁷⁸

5. (...) ²⁷⁹

6. (...) ²⁸⁰

7. (...) ²⁸¹

8. (...) ²⁸²

9. (...) ²⁸³

10. (...) ²⁸⁴

11 (...) ²⁸⁵

12. (...) ²⁸⁶

13. (...) ²⁸⁷

14. (...) ²⁸⁸

15. (...) ²⁸⁹

16. (...) ²⁹⁰

---

²⁷⁸ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁷⁹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁰ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸¹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸² [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸³ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁴ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁵ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁶ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁷ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁸ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁸⁹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹⁰ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

17. (...)²⁹¹

2. (...)²⁹²

3. (...)²⁹³

4. (...)²⁹⁴

5. (...)²⁹⁵

6. (...)²⁹⁶

7. (...)²⁹⁷

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.4.: (...)

²⁹⁸

1. (...)²⁹⁹

2. (...)³⁰⁰

3. (...)³⁰¹

4. (...)³⁰²

---

²⁹¹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹²[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹³[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹⁴[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹⁵[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹⁶[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹⁷[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

²⁹⁸[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

²⁹⁹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³⁰⁰[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

³⁰¹[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

³⁰²[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.5.: (...) ³⁰³

1. (...) ³⁰⁴

2. (...) ³⁰⁵

α(...) ³⁰⁶

β. (...) ³⁰⁷

γ. (...) ³⁰⁸

3. (...) ³⁰⁹

4. (...) ³¹⁰

5. (...) ³¹¹

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.6.: (...) ³¹²

1. (...) ³¹³

---

³⁰³ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³⁰⁴ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69;](#) Τροποποίηση 4198/2013, Άρθρο 7

³⁰⁵ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³⁰⁶ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³⁰⁷ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³⁰⁸ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69;](#) Τροποποίηση 4198/2013, Άρθρο 7

³⁰⁹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69;](#) Τροποποίηση 4198/2013, Άρθρο 7

³¹⁰ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Προσθήκη 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³¹¹ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Προσθήκη 4316/2014, Άρθρο 69](#)

³¹² [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

³¹³ [Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15; Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 69; Τροποποίηση 4208/2013, Άρθρο 19](#)

2. (...) ³¹⁴

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΔ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΔ.1.

1.1. Η Γενική Γραμματεία Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης σχεδιάζει και καταρτίζει Προγράμματα Κοινωφελούς Χαρακτήρα για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών, με αντικείμενο την απασχόληση των ανέργων απευθείας σε Δήμους, Περιφέρειες και σε εποπτευόμενα από αυτούς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) ή σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες όπως σε σχολεία και νοσοκομεία, σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. εποπτευόμενα από Υπουργεία. Ειδικά οι Δήμοι και οι Περιφέρειες με απόφαση του αρμόδιου οργάνου τους μπορούν να απασχολούν ωφελούμενους ανέργους και στα εποπτευόμενα από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ.. Τα προγράμματα του πρώτου εδαφίου υλοποιούνται είτε με συγχρηματοδότηση από πόρους του Ε.Σ.Π.Α. είτε με συγχρηματοδότηση από πόρους του Ε.Σ.Π.Α. και εθνικούς ή άλλους πόρους είτε με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους, όπως κάθε φορά ορίζει η κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στο στοιχείο 1.4. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων, η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) μπορεί να επιχορηγείται, από πόρους του εθνικού και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) ή του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ή του κατά περίπτωση αρμόδιου ή συναρμόδιου Υπουργείου, με μεταφορά αντίστοιχης πίστωσης.

Περαιτέρω, ο σχεδιασμός των ως άνω προγραμμάτων δύναται να περιλαμβάνει δράσεις ενεργοποίησης των ωφελουμένων με στόχο τη διευκόλυνση επανένταξης τους στην αγορά εργασίας. Επιτρέπεται η επέκταση της χρονικής διάρκειας των άνω προγραμμάτων στα οποία οι ωφελούμενοι απασχολούνται: α) για την αντιπυρική προστασία των δασικών οικοσυστημάτων της χώρας, β) για τη λειτουργία οργανωμένων εγκαταστάσεων προσφύγων και μεταναστών, όπως χώρων υποδοχής ή/και ταυτοποίησης, δομών προσωρινής φιλοξενίας ή/και προσωρινής υποδοχής προσφύγων και μεταναστών και γ) σε δήμους, περιφέρειες και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ., με χρηματοδότηση της επιπλέον δαπάνης είτε από τον τακτικό προϋπολογισμό, ή και από ίδιους πόρους της Δ.ΥΠ.Α. ή και από το Π.Δ.Ε. ή και

---

³¹⁴[Αφαίρεση 4320/2015, Άρθρο 15](#)

από άλλους εθνικούς ή και άλλους πόρους. Με την κοινή Υπουργική Απόφαση που προβλέπεται στο στοιχείο 1.4., η Δ.ΥΠ.Α. δύναται να καλύπτει από πόρους του προϋπολογισμού της τη χρηματοδότηση της χρονικής επέκτασης των παραπάνω προγραμμάτων, κατά το σκέλος των μη, από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, επιλέξιμων δαπανών.³¹⁵

1.2. Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) καταρτίζει τη Δημόσια Πρόσκληση για τα προγράμματα του προηγούμενου υποστοιχείου και είναι ο αρμόδιος φορέας για την υποδοχή των ηλεκτρονικών αιτήσεων των ωφελουμένων και την κατάρτιση του πίνακα των ωφελουμένων, τη σύζευξη των ωφελουμένων με τις δέσεις απασχόλησης των επιβλεπόντων φορέων, όπως θα έχουν προσδιοριστεί από το Δικαιούχο, τη διενέργεια επιτόπιων επαληθεύσεων στους επιβλέποντες φορείς και την καταβολή των αμοιβών στους ωφελουμένους και των ασφαλιστικών εισφορών στους επιβλέποντες φορείς.³¹⁶

1.3. Επιβλέποντες Φορείς είναι οι φορείς οι οποίοι θα προσλάβουν (δήμοι, περιφέρειες, άλλες δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. εποπτευόμενα από Υπουργεία) θα απασχολήσουν τους ανέργους και θα πιστοποιούν την απασχόλησή τους στον Ο.Α.Ε.Δ., προκειμένου να καταβληθεί το μισθολογικό και μη μισθολογικό κόστος.³¹⁷

1.4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα ανωτέρω και καθορίζονται ιδίως τα παρακάτω:³¹⁸

α) το πλαίσιο ένταξης, ο στόχος, το αντικείμενο και η διάρκεια του προγράμματος,³¹⁹

---

³¹⁵Τροποποίηση 5094/2024, Άρθρο 206; [Τροποποίηση 4618/2019, Άρθρο 3](#); Τροποποίηση 4497/2019, Άρθρο 44; Τροποποίηση 4578/2018, Άρθρο 47; [Προσθήκη 4411/2016, Άρθρο 27](#); [Προσθήκη 4370/2016, Άρθρο 70](#); [Προσθήκη 4370/2016, Άρθρο 70](#); [Προσθήκη 4370/2016, Άρθρο 70](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³¹⁶[Προσθήκη 4411/2016, Άρθρο 27](#)

³¹⁷[Προσθήκη 4411/2016, Άρθρο 27](#)

³¹⁸[Προσθήκη 4411/2016, Άρθρο 27](#)

³¹⁹[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

- β) οι επιβλέποντες φορείς,³²⁰
- γ) οι ωφελούμενοι εγγεγραμμένοι άνεργοι στα Μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.,³²¹
- δ) τα κριτήρια επιλογής και κατάταξης των ωφελούμενων μέσω του Ο.Π.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ. και η μοριοδότηση αυτών, τα οποία ορίζονται ενδεικτικά ως τα εξής:³²²
  - i) το χρονικό διάστημα της συνεχόμενης εγγεγραμμένης ανεργίας, όπως αποτυπώνεται στα Μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ,³²³
  - ii) ο αριθμός των ανήλικων τέκνων,³²⁴
  - iii) η οικογενειακή κατάσταση,³²⁵
  - iv) το οικογενειακό εισόδημα,³²⁶
  - v) η τυχόν ύπαρξη άλλων ανέργων στην ίδια οικογένεια,³²⁷
  - vi) η ηλικιακή ομάδα,³²⁸
  - viii) Εγγεγραμμένοι στα Μητρώα ανέργων ΑμεΑ του Ο.Α.Ε.Δ.,³²⁹
  - viii) δικαιούχος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος,³³⁰
- ε) η διαδικασία υποβολής ηλεκτρονικών αιτήσεων, κατάρτισης προσωρινού πίνακα κατάταξης ανέργων, υποβολής ενστάσεων, εξέτασης αυτών από

---

³²⁰[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²¹[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²²[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²³[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²⁴[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²⁵[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²⁶[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²⁷[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²⁸[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³²⁹[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³³⁰[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#)

το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ και κατάρτισης του τελικού πίνακα κατάταξης ανέργων,³³¹

- στ) η υποχρεωτική πρόσληψη των υποδειχθέντων από τον Ο.Α.Ε.Δ. ωφελουμένων, σύμφωνα με τον οριστικό πίνακα κατάταξης,³³²
- ζ) κάθε άλλος αναγκαίος όρος ή προϋπόθεση για την υλοποίηση του προγράμματος,³³³
- η) εφόσον το πρόγραμμα περιλαμβάνει και σκέλος μη συγχρηματοδοτούμενο από πόρους του ΕΣΠΑ, τότε καθορίζεται το μέρος του προγράμματος και το χρονικό διάστημα που: i) συγχρηματοδοτείται από τους πόρους του ΕΣΠΑ και ii) αυτό που χρηματοδοτείται από ετέρους πόρους, που προβλέπονται στα στοιχεία 1.1. και 1.2.³³⁴

2. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α΄ 428), όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση ιθ΄ ως εξής: «Το προσωπικό που προσλαμβάνεται σε Δήμους Περιφέρειες ή άλλες δημόσιες υπηρεσίες σε εκτέλεση Προγράμματος Κοινωφελούς Χαρακτήρα που σχεδιάζεται και καταρτίζεται από τη Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων, του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».³³⁵

3. Το ΑΣΕΠ εποπτεύει την τήρηση των αρχών της αντικειμενικότητας και της διαφάνειας των διαδικασιών επιλογής για την πρόσληψη των ωφελουμένων ανέργων και ελέγχει τη νομιμότητα αυτής. Εάν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις πρόσληψης ή δεν αποδεικνύονται τα κριτήρια βάσει των οποίων ο υποψήφιος κατατάχθηκε στον Οριστικό Πίνακα Κατάταξης Ανέργων, η πρόσληψη ανακαλείται υποχρεωτικά, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Επιβλέποντα Φορέα.³³⁶

---

³³¹[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#)

³³²[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#)

³³³[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#)

³³⁴[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27; Προσθήκη 4370/2016, Άρθρο 70](#)

³³⁵Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³³⁶Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

4. Με την παρέλευση του προβλεπόμενου χρόνου του Προγράμματος, η σύμβαση εκάστου ωφελουμένου λύεται αυτοδικαίως, χωρίς οιαδήποτε αποζημίωση και χωρίς να απαιτείται η έκδοση διαπιστωτικής πράξης.³³⁷

5.1. Οι καθαρές αμοιβές των ωφελουμένων ορίζονται ίσες με το 1/25 του καθαρού ποσού του εκάστοτε νόμιμου κατώτατου μηνιαίου μισθού ημερησίως και όχι ανώτερες από το καθαρό ποσό του εκάστοτε νόμιμου κατώτατου μηνιαίου μισθού μηνιαίως. Σε περίπτωση βραδινής απασχόλησης, χορηγείται προσαύξηση είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Επιτρέπεται η βραδινή απασχόληση μόνο των ωφελουμένων που στελεχώνουν εγκαταστάσεις προσφύγων και μεταναστών του στοιχείου 1.1.³³⁸

5.2. Για όσους ωφελούμενους απασχοληθούν, κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων Κοινωνικού Χαρακτήρα, σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες, η καταβολή στο Ι.Κ.Α.–Ε.Τ.Α.Μ. της αντίστοιχης εισφοράς του κλάδου βαρέων αποτελεί, επίσης, επιλέξιμη δαπάνη.³³⁹

5.3 Απουσίες Ωφελουμένων: i. Κατά την διάρκεια του προγράμματος οι ωφελούμενοι δικαιούνται να απουσιάζουν δύο εργάσιμες ημέρες μηνιαίως. ii. Οι ωφελούμενοι δικαιούνται κατά τη διάρκεια του προγράμματος να κάνουν χρήση αναρρωτικής άδειας όπως ορίζεται με σχετική υπουργική απόφαση που αναφέρεται στο σημείο 1.4. Οι αναρρωτικές άδειες βεβαιώνονται με τα απαραίτητα εκ του νόμου δικαιολογητικά. Η καταβολή στο Ι.Κ.Α.–Ε.Τ.Α.Μ. της αντίστοιχης εισφοράς αποτελεί, επίσης, επιλέξιμη δαπάνη του προγράμματος.³⁴⁰

iii. Στις περιπτώσεις απουσίας λόγω:³⁴¹

α) επαπειλούμενης κήσης,³⁴²

---

³³⁷Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³³⁸Τροποποίηση 4597/2019, Άρθρο 44; [Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³³⁹[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴⁰[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴¹Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴²Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

β) κύησης και³⁴³

γ) λοχείας, οι οποίες βεβαιώνονται με τα απαραίτητα εκ του νόμου δικαιολογητικά, η απασχόληση αναστέλλεται κατά τη διάρκεια απουσίας και παρατείνεται η δυνατότητα απασχόλησής τους όπως ορίζεται με σχετική υπουργική απόφαση που αναφέρεται στο σημείο 1.4. Οι ωφελούμενες σε κατάσταση κυοφορίας δύναται να απουσιάζουν για να υποβληθούν σε εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου, εφόσον οι εξετάσεις αυτές πρέπει να γίνουν σε ώρες απασχόλησης.³⁴⁴

iv. Οι Ωφελούμενοι ΑμεΑ ή Ωφελούμενοι που έχουν παιδιά με πνευματική, ψυχική ή σωματική αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω ή παιδιά έως 15 ετών που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ινσουλινοεξαρτώμενο ή τύπου 1 με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω ή έχουν σύζυγο με αναπηρία 80% και άνω, τον/την οποίο/α συντηρούν, έχουν δικαίωμα στο μειωμένο ωράριο κατά μία (1) ώρα την ημέρα.³⁴⁵

v. Οι γονείς Ωφελούμενοι δικαιούνται είτε να προσέρχονται αργότερα είτε να αποχωρούν νωρίτερα από την εργασία τους κατά μία (1) ώρα την ημέρα και μέχρι το τέκνο να φτάσει στην ηλικία των τριάντα (30) μηνών.³⁴⁶

Το δικαίωμα καθυστερημένης προσέλευσης ή πρόωρης αποχώρησης των γονέων για την φροντίδα του παιδιού αποδίδεται και στους θετούς γονείς παιδιού ηλικίας έως έξι (6) ετών, υπό τους ίδιους όρους των φυσικών γονέων και με χρονική αφετηρία την υιοθεσία του παιδιού. Το δικαίωμα αυτό αποδίδεται στον έναν εκ των δύο γονέων προσκομίζοντας τα εκ του νόμου δικαιολογητικά. Δεν αποδίδεται δε, σωρευτικά.³⁴⁷

vi. Σε περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων που σημειώνονται στο πλαίσιο υλοποίησης των Προγραμμάτων Κοινωνικού Χαρακτήρα, ο Ωφελούμενος ο οποίος υπέστη εργατικό ατύχημα κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του και διαθέτει τα κατάλληλα ιατρικά δικαιολογητικά δεν εκπίπτει του

---

³⁴³Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴⁴[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴⁵Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴⁶Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴⁷Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

προγράμματος. Το μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη του προγράμματος.³⁴⁸

vii. Επίσης, κάθε γονέας παιδιού ηλικίας 4 έως 16 ετών δικαιούται να απουσιάζει δύο (2) ημέρες, σε ώρες ή ολόκληρη ημέρα κάθε φορά, προκειμένου να διευκολυνθεί για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης.³⁴⁹

viii. Πέντε (5) ημέρες απασχόλησης λόγω γάμου.³⁵⁰

ix. Δύο (2) ημέρες λόγω θανάτου συζύγου, τέκνων, γονέων και αδελφών, αλλά και εξ αγχιστείας συγγενών στην ίδια γραμμή και στον ίδιο βαθμό.³⁵¹

Τις παραπάνω ημέρες απουσίας θα συνοδεύουν τα έντυπα αιτήσεων του Ωφελούμενου και της έγκρισης του επιβλέποντος φορέα. Τα παραπάνω είναι επιλέξιμη δαπάνη του προγράμματος.5.4. Εκτός από τα παραπάνω καταβαλλόμενα ποσά, ο Ο.Α.Ε.Δ. δεν υποχρεούται να καταβάλλει οποιαδήποτε άλλη παροχή ή ενίσχυση στους ωφελούμενους.³⁵²

6. Οι ωφελούμενοι υπάγονται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α.–Ε.Τ.Α.Μ.– Ε.Τ.Ε.Α., με εξαίρεση ωφελούμενους, ασφαλισμένους μετά την 1.1.1993, που λόγω ιδιότητας ή άσκησης δραστηριότητας υπάγονται στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α.. Οι εισφορές που έχουν ήδη καταβληθεί για την ασφάλιση των ωφελούμενων στο Ι.Κ.Α.– Ε.Τ.Α.Μ. και Ε.Τ.Ε.Α. αποδίδονται στους αντίστοιχους τομείς Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Τ.Σ.ΑΥ. και Τ.Α.Ν. των Κλάδων κύριας και επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., για την ασφαλιστική τους τακτοποίηση.³⁵³

7.1. Για την εφαρμογή και εκτέλεση των προγραμμάτων της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου αυτής οι επιβλέποντες φορείς υποχρεούνται.³⁵⁴

---

³⁴⁸[Τροποποίηση 4411/2016, Άρθρο 27](#); Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁴⁹Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁵⁰Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁵¹Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁵²[Τροποποίηση 4320/2015, Άρθρο 42](#)

³⁵³[Τροποποίηση 4255/2014, Άρθρο 20](#)

³⁵⁴Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

- α) με πλήρη ευθύνη τους να διασφαλίζουν την ασφάλεια και υγεία των ωφελουμένων στον τόπο απασχόλησής τους ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και στο ίδιο επίπεδο προστασίας που παρέχεται και στους άλλους εργαζομένους τους, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα Νόμων για την Υγεία και την Ασφάλεια των Εργαζομένων (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 (Α΄84), καθώς και τις ειδικότερες σχετικές διατάξεις και³⁵⁵
- β) να απασχολούν τους ωφελούμενους στις ειδικότητες για τις οποίες έχουν προσληφθεί και εφόσον εξασφαλίσουν ότι είναι κατάλληλοι για την εργασία στην οποία θα απασχοληθούν.³⁵⁶

7.2. Πέραν της εφαρμογής κυρώσεων, όπως των προβλεπομένων στα άρθρα 71 και 72 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε. για τις αμέσως ανωτέρω περιπτώσεις, επί παραβάσεων των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν οι Επιβλέποντες Φορείς εντός του πλαισίου των Προγραμμάτων Κοινωνικού Απασχόλησης, οι συναρμόδιοι Υπουργοί δύνανται, με κοινή απόφασή τους, να προβλέψουν την επιβολή και άλλων κυρώσεων στους Επιβλέποντες Φορείς.³⁵⁷

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να προβλέπεται, ως μέτρο ανάσχεσης της ανεργίας, μείωση των εργοδοτικών εισφορών που καταβάλλουν στα Ταμεία Κοινωνικής Ασφάλισης, τα οποία ασφαλίζουν μισθωτούς, επιχειρήσεις που διατηρούν τις υφιστάμενες σε αυτές θέσεις εργασίας. Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων με βάση τις δημοσιονομικές δυνατότητες και τους διαθέσιμους πόρους σύμφωνα με το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικών Προσαρμογών (ΜΠΔΣ) 2013 - 2016.»³⁵⁸

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΔ.2.

Το άρθρο 12 παράγραφος 3 του Ν. 4109/2013 (Α 16) αντικαθίσταται ως εξής:

---

³⁵⁵Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁵⁶Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁵⁷Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

³⁵⁸Τροποποίηση 4368/2016, Άρθρο 1

«3.α. Οι εγκριτικές της συγχωνεύσεως Γενικές Συνελεύσεις πρέπει να έχουν συντελεστεί μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του Ν. 4109/2013 (Α 16), ακόμη και κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων περί προθεσμιών και δημοσιότητας του κ.ν. 2190/1920 (Α΄ 37/63) και του Ν. 2166/1993 (Α 137). Η δε συγχώνευση πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός δυο μηνών (2) από την ολοκλήρωση των προαναφερόμενων Γενικών Συνελεύσεων.

β. Οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις ανατρέχουν στο χρόνο έναρξης ισχύος του Ν. 4109/2013.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΔ.3.

Ως προς τους υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ της προκήρυξης 1Γ/2008 που κυρώθηκε με την αριθμ. 259/11.2.2010 απόφαση του Γ΄ Τμήματος του Α.Σ.Ε.Π. (Γ΄146), ως ημερομηνία διορισμού, σε ό, τι αφορά αποκλειστικά τον τρόπο υπολογισμού των μισθολογικών τους αποδοχών και το βαθμολογικό τους καθεστώς, λογίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης των οριστικών πινάκων του ΑΣΕΠ. Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται από 1.6.2013.³⁵⁹

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΔ.4.

1. Μέχρι τις 31.12.2013, ξενοδοχειακές εν γένει επιχειρήσεις, κάμπινγκ ή κέντρα αναψυχής θεωρούνται, για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 13 του Ν. 2971/2001, ως όμορες, ακόμα και αν μεταξύ των προβολών που εκκινούν από τις πλάγιες πλευρές της επιχείρησης και του αιγιαλού παρεμβάλλεται δημόσιο κτήμα, εφόσον έχουν ήδη αιτηθεί ή αιτηθούν προς την Εταιρία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.), μέσω της οικείας Κτηματικής Υπηρεσίας, την μίσθωση του ανωτέρω τμήματος δημοσίου κτήματος που ορίζεται από τις προβολές, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Η ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε. υποχρεούται να προβεί στη σύναψη των μισθωτηρίων συμβολαίων, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και σύμφωνα με τη νομοθεσία που τη διέπει. Σε περίπτωση που δεν συναφθεί μισθωτήριο συμβόλαιο, λόγω μη συνδρομής των προβλεπόμενων προϋποθέσεων, εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί προστασίας δημοσίων κτημάτων.

3. Οι αιτούντες, εντός δέκα ημερών από τη σύναψη μίσθωσης με τον οικείο Ο.Τ.Α. του κοινόχρηστου χώρου του αιγιαλού, υποχρεούνται να

---

³⁵⁹[Τροποποίηση 4170/2013, Άρθρο 73](#)

προκαταβάλουν, επί ποινή ακυρότητας της μίσθωσης αιγιαλού και έναντι του οριστικού μισθώματος που θα προσδιοριστεί από την ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε. ποσό που θα αντιστοιχεί στο πενήντα τοις εκατό (50%) του μισθώματος που θα ορίζεται στην ως άνω μίσθωση αιγιαλού. Η καταβολή πραγματοποιείται με κατάθεση του οφειλόμενου ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό της ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.. Αντίγραφο του καταθετηρίου κοινοποιείται άμεσα στον οικείο Ο.Τ.Α.. Σε περίπτωση μη σύναψης σύμβασης μίσθωσης με την ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε. λόγω μη συνδρομής των προβλεπόμενων προϋποθέσεων, εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίων κτημάτων.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως

νόμου του Κράτους.

Ιωάννινα, 8 Μαΐου 2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 9 Μαΐου 2013

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ